

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

PROPOSED GUIDELINES FOR MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR ELEMENTARY
EDUCATION LEVEL IN THAILAND BASED ON
ACCREDITED INTERNATIONAL SCHOOLS

Miss Pimpis Permpoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education
Department of Art, Music and Dance Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับ
ประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการ
รับรองมาตรฐาน

โดย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. ณิชวุฒิ บริบูรณ์วิริย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ณิชวุฒิ บริบูรณ์วิริย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ ยุคลธรวงศ์)

พิมพ์พิศ เพิ่มพูน : การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน. (PROPOSED GUIDELINES FOR MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN THAILAND BASED ON ACCREDITED INTERNATIONAL SCHOOLS)
 อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ. ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์, 198 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูดนตรีจากโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในเขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 7 คน และมี 4 คนที่อนุญาตให้ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการสอนและสัมภาษณ์ครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวิเคราะห์หลักสูตร แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรดนตรีของประเทศสหรัฐอเมริกาจะระบุขอบเขตเนื้อหาสาระดนตรีชัดเจนที่สุด โดยเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย หลักสูตรดนตรีของประเทศไทยมีลักษณะเด่นคือ ให้ผู้เรียนตอบสนองดนตรีจากอารมณ์และความรู้สึกภายในเพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งทางดนตรี และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับดนตรีพื้นฐานและดนตรีไทยซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติควบคู่ไปกับการเรียนดนตรีตะวันตก 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีพบว่า ครูเข้าใจหลักสูตรของโรงเรียน สามารถสร้างหลักสูตรและกำหนดสาระดนตรีได้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดทั้งในระยะยาวและระยะสั้น โดยเน้นสาระดนตรีด้านทักษะดนตรีและทฤษฎีดนตรี สื่อการสอนมีคุณภาพเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงในระหว่างเรียน บุคลากรทุกฝ่ายให้การสนับสนุนวิชาดนตรีเป็นอย่างดี และ 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาสรุปได้ดังนี้ ครูควรนำเสนอสาระดนตรีโดยผสมผสานทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรีควบคู่กัน อย่างสม่ำเสมอทุกคาบเรียนด้วยดนตรีรูปแบบต่าง ๆ ทั้งดนตรีพื้นบ้านนานาชาติ ดนตรีไทย และดนตรีตะวันตก การจัดกิจกรรมดนตรีควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและบริบทสังคมไทยเป็นหลัก ครูควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิธีสอนควรเน้นให้ผู้เรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ รู้จักคิดวิเคราะห์ และมีทักษะในการประเมินดนตรี พร้อมกับปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนเสมอ

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา _____ ลายมือชื่อนิสิต _____
 สาขาวิชา ดนตรีศึกษา _____ ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก _____
 ปีการศึกษา 2555 _____

5483402027: MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS: GUIDELINES / MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT / ELEMENTARY

PIMPIS PERMPOON: PROPOSED GUIDELINES FOR MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN THAILAND BASED ON ACCREDITED INTERNATIONAL SCHOOLS. ADVISOR: NATTHAWUT BORIBOONVIREE, Ph.D., 198 pp.

The research has the following objectives: 1) to study differences of elementary music curriculums 2) to study the conditions of elementary music instructions in the international schools and 3) to propose guidelines for managing music instructional for elementary level in Thailand based on accredited international schools. The sampling groups used in this study were 7 music teachers from the accredited international schools in Bangkok metropolis who completed the questionnaire and 4 music teachers who permitted to be observed and interviewed. The instruments used were data recording units, questionnaire, observed form, and questions for interviewing. The data were analyzed by content analysis and descriptive statistics.

The research results are as follows: 1) the United States music curriculum identified the most obvious musical content by emphasizing music from various cultures. England music curriculum emphasized students' responding music from emotions and feelings for leading to an appreciation in music. The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 focuses on traditional music and Thai music, the cultural heritage of the nation, coupled with the study of Western Music. 2) Most music teachers in the international schools understand the school curriculum. They can identify music content to meet the goals of the music curriculum. Teachers prepare lesson plans deeply in detail both long and short term by emphasizing music skills and theory. Educational tools have good quality and enough for students. Teachers usually used authentic assessment to measure their students during the class. Every department in school supported music as well. And 3) guidelines for music instructional management for elementary education level has the following important principles. Teachers should present music content by combining music skills, theory of music and music history together regularly. They can use various kind of music such as international traditional music, Thai music, and Western music. Setting music activities should be focused on students' differences and Thai context. Information technology and good quality of educational tools should be considered for use in class. Teaching technique should emphasize students to be creative, analytical, and music evaluation skills always together with morality.

Department : Art Music and Dance Education

Student's Signature _____

Field of Study : Music Education _____

Advisor's Signature _____

Academic Year : 2012 _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้คำชี้แนะวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ทางด้าน ดนตรีศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ ยุคลธรวงศ์กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขในข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไส้ทอง และ อาจารย์ ดร.ชนิดา ตังเดชะหิรัญ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและโครงสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาใน การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ครูผู้สอนรายวิชาดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติทุกท่านที่ ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการทำวิจัยแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นแบบอย่างใน การจัดการเรียนการสอนดนตรี ได้ทราบถึงแนวคิดใหม่ ๆ และได้รับคำแนะนำที่ดีจากครูโรงเรียน นานาชาติ ที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ในการวิจัยและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ดนตรีของตนให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

ขอกราบขอบพระคุณ นายพีระพงษ์ เพิ่มพูน และ นางอภิรุม เพิ่มพูน ผู้เป็นบิดา มารดา ของ ผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจ คอยให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายวีระพงษ์ มีระหงษ์ ตลอดจนพี่น้องครุศาสตร์ เพื่อนปริญญาโท ดนตรีศึกษา รุ่นที่ 4 ทุกคนที่ให้ป็นแรงผลักดัน คอยให้กำลังใจ รับรู้ถึงปัญหาและช่วยกันแก้ไข รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ส่วนที่ 1 การประถมศึกษา.....	9
การประถมศึกษาในประเทศไทย.....	9
การประถมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	10
การประถมศึกษาในประเทศอังกฤษ.....	11
หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการใช้หลักสูตรการศึกษา.....	21
ส่วนที่ 2 สาระดนตรีศึกษาในหลักสูตร.....	24
สาระดนตรีศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	25
สาระดนตรีศึกษาในหลักสูตรประเทศสหรัฐอเมริกา.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สาระดนตรีศึกษาในหลักสูตรประเทศอังกฤษ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรดนตรี.....	30
ส่วนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดนตรีระดับประถมศึกษา.....	31
ความหมายของแนวทางการจัดการเรียนการสอน.....	31
หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา.....	32
องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนดนตรี.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา.....	43
ส่วนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	52
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร กับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	55
ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการ ใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพ มหานคร.....	63
ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของ โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน.....	109

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	135
รายการอ้างอิง.....	136
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก.....	144
ภาคผนวก ข.....	145
ภาคผนวก ค.....	146
ภาคผนวก ง.....	147
ภาคผนวก จ.....	151
ภาคผนวก ฉ.....	162
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	198

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการฟัง.....56
2	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการร้อง..... 57
3	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการเล่น..... 58
4	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการอ่านและการเขียน..... 59
5	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการเคลื่อนไหว..... 60
6	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาด้านการสร้างสรรค์..... 60
7	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาด้านทฤษฎี ดนตรี..... 61
8	เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาด้านประวัติ ศาสตร์ดนตรี..... 62
9	สถานภาพทั่วไปของครูดนตรีระดับประถมศึกษา..... 63
10	ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....67
11	หลักสูตรและการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา..... 70
12	ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทอื่น ๆ.....73
13	การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาด้านนักเรียน.....75
14	การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาด้านครูผู้สอน.....79
15	การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาด้านเนื้อหาสาระ..... 83
16	การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาด้านวิธีการในการจัดการเรียน การสอน.....89
17	การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาด้านแหล่งวิทยาการ.....96
18	แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา.....110

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เปรียบเทียบการศึกษาระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ.....	20
2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	48
3	วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากร เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี สามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้เปรียบเทียบสมรรถนะของประเทศไทยกับประเทศต่างๆทั่วโลก โดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อการพัฒนาการจัดการหรือ International Institute for Management Development (IMD) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ ดำเนินการเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผน ตลอดจนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานระดับสากล ซึ่งความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในภาพรวมพบว่าในปี พ.ศ. 2554 IMD จัดอันดับให้ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 51 จากทั้งหมด 59 ประเทศ ตกลงจากปี พ.ศ. 2553 ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 47 ถึง 4 อันดับ (ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา, 2554: 1) กล่าวได้ว่า สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านโอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยหนึ่งในข้อเสนอแนะของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาคือ “การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สองตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ภาษาที่สาม เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้ และเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้อย่างกว้างขวางไร้พรมแดน ส่งเสริมสถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบ หลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ เพื่อความเป็นสากลของการศึกษาและรองรับตลาดแรงงานนานาชาติ” (ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา, 2554: 6)

โรงเรียนนานาชาติมีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชน ดำเนินการจัดการศึกษาตามแบบระบบการศึกษาของต่างประเทศ ใช้มาตรฐานการศึกษาจากต่างประเทศ มีหลักสูตรที่บริหารจัดการภายในโรงเรียนตามระบบของแต่ละประเทศ รวมทั้งมีบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ในระดับนานาชาติ โรงเรียนนานาชาติจึงถูกคาดหวังเป็นอย่างสูงถึงคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการมีการนำระบบการศึกษาจากต่างประเทศมาใช้ทั้งหมด 11 ระบบ ได้แก่ ระบบอเมริกัน ระบบอังกฤษ ระบบ International Baccalaureate (IB) ระบบฝรั่งเศส ระบบเยอรมัน ระบบออสเตรเลีย ระบบแคนาดา ระบบสิงคโปร์ ระบบอังกฤษ/สิงคโปร์ ระบบญี่ปุ่น และระบบอินเดีย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) โดยระบบการศึกษาที่เป็นที่นิยมได้แก่ ระบบการศึกษาแบบอเมริกัน และระบบการศึกษาแบบอังกฤษ แต่ละหลักสูตรจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน และมีรายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป (ISAT, 2002: Online)

ในประเทศไทยมีโรงเรียนนานาชาติระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก Overseas Accredited International School List 2012 ทั้งหมดจำนวน 32 โรงเรียน แบ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกัน (The American Education System) จำนวน

14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.75 หลักสูตรการศึกษาระบบอังกฤษ (The British Education System) จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และหลักสูตรการศึกษาอื่น ๆ จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.75 โดยหลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกัน จะมีลักษณะที่สำคัญคือ มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ครบทั้งวิชาการและจริยธรรมด้วยโอกาสที่เท่าเทียมและเสมอภาค ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้รู้เท่าทันวิทยาการของโลกยุคใหม่ โดยยึดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จเป็นแนวทาง เน้นการฝึกกระบวนการความคิด การจัดการ การแก้ปัญหา และการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งอิสรภาพที่รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ส่วนโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรการศึกษาระบบอังกฤษจะมุ่งให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การฝึกปฏิบัติ การทดลอง การเรียนรู้ในห้องเรียน นักเรียนต้องทำงานเป็นกลุ่มโดยเฉพาะจัดให้ทำกิจกรรมร่วมกันในระบบบ้าน (House) เป็นการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันในสังคมเล็กๆ เริ่มต้นจากบ้าน ทั้งนี้เป็นการเรียนรู้เรื่องความแตกต่าง การยอมรับการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ (วิลนา เสริฐปัญญา, 2551 อ้างถึงใน ขนิษฐา พรสีภาค, 2553: 6 – 7) กล่าวได้ว่า หลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกันเน้นการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งตั้งอยู่บนหลักแห่งสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ส่วนหลักสูตรการศึกษาระบบอังกฤษส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การทำงานเป็นกลุ่ม และการอยู่ร่วมกันในสังคม

สำหรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยทั่วไปมีจุดเน้นเพื่อปลูกฝังทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ การอ่าน การเขียน การคิด การคำนวณ การสื่อสาร รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและพื้นฐานการเป็นมนุษย์ (สุชาติ วงศ์สุวรรณ, 2553: 8) ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ การศึกษาระดับประถมศึกษาถือเป็นการศึกษาภาคบังคับ เป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในประเทศที่จะต้องเข้ารับการศึกษาในระดับนี้ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อพิจารณาในระดับรายวิชาสาระการเรียนรู้วิชาดนตรีในหลักสูตรประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีองค์กร Music Educators National Conference (MENC) หรือในปัจจุบันคือ National Association for Music Education (NAfME) เป็นสมาคมทางดนตรีศึกษาที่ก่อตั้งมากกว่า 100 ปี ได้สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรแกนกลางที่ชื่อว่า “Goals 2000: Educate America Act” โดยระบุมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีในระดับประถมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเต้นสด การประพันธ์เพลง การอ่านและเขียนโน้ต การฟัง การวิเคราะห์และการอธิบายดนตรี ความเข้าใจความสัมพันธ์ภายในศิลปะ ระหว่างศิลปะ และกับวิชาอื่น ๆ และความเข้าใจดนตรีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Choksy et al., 2001) ในขณะที่หลักสูตรแห่งชาติของประเทศไทยได้ระบุสาระสำคัญในวิชาดนตรีไว้ว่า การสอนดนตรีควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟังและการประยุกต์ความรู้และความเข้าใจ ซึ่งเป็นการพัฒนามาจากทักษะทางด้านการแสดงดนตรี การแต่งเพลง และการประเมินดนตรี (Department for Education, 2012: online) ทั้งหมดนี้ ต่างก็มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความมีดนตรีการให้กับผู้เรียนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยวิธีการอันหลากหลายจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาด้านดนตรีต่อในระดับที่สูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรดนตรีและสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นหลักสูตรการศึกษาที่โรงเรียนนานาชาตินิยมใช้เป็นอย่างมาก และจะนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีในประเทศไทย เพื่อยกระดับการศึกษาของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากลมากที่สุด

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษมีลักษณะอย่างไร
2. ครูดนตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษมากน้อยเพียงใด
3. จากสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) เท่านั้น
2. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ โดยเป็นโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) ในเขต

กรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 26 โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน จำนวน 14 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ จำนวน 12 โรงเรียน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ ตามแนวคิดทฤษฎีของ แวน ดาเลน (Van Dalen, 1978: 130 - 131) ซึ่งกล่าวไว้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงพรรณนาใช้ประมาณร้อยละ 10 - 20 ของจำนวนประชากรก็เพียงพอ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบรับแบบสอบถามด้านสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา โดยถือว่าครูดนตรี 1 คนเป็นตัวแทนของ 1 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 3 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 4 โรงเรียน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยโดยให้ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนและสัมภาษณ์ครูดนตรีในด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 57 ของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 2 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 2 โรงเรียน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

4.2 ตัวแปรตาม คือ การจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนดนตรี หมายถึง การจัดประสบการณ์และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างทางดนตรีที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดและคิดสร้างสรรค์ขึ้นตามหลักสูตรหรือสาระดนตรีที่ได้มีการกำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและทักษะดนตรี

หลักสูตรดนตรี หมายถึง หลักสูตรดนตรีในระดับประถมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศไทย ใช้เป็นกรอบเพื่อให้ครูมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ระดับประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้เรียนอยู่ในช่วงอายุ 6 - 11 ปี มีชื่อเรียกและระดับชั้นแตกต่างกันตามหลักสูตรที่เปิดสอน ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 6 ระดับชั้น เรียกว่า ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 แบ่งได้เป็น 2 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 หรือประถมศึกษาตอนต้น และช่วงชั้นที่ 2 คือ ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 หรือประถมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรระบบอเมริกัน ระดับประถมศึกษาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Elementary บางโรงเรียนมี 5 ระดับชั้น เรียกว่า Grade 1 – 5 บางโรงเรียนมี 6 ระดับชั้น เรียกว่า Grade 1 – 6

หลักสูตรระบบอังกฤษ ระดับประถมศึกษาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Primary มี 6 ระดับชั้น เรียกว่า Year 1 – 6 แบ่งได้เป็น 2 ช่วงชั้น ได้แก่ Key Stage 1 คือ Year 1 – 2 และ Key Stage 2 คือ Year 3 - 6

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หมายถึง โรงเรียนที่ใช้ภาษาต่างชาติเป็นสื่อในการเรียนการสอนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา และเป็นสมาชิกของสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย ISAT (International Schools Association of Thailand) ใช้หลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกัน และได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ หมายถึง โรงเรียนที่ใช้ภาษาต่างชาติเป็นสื่อในการเรียนการสอนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา และเป็นสมาชิกของสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย ISAT (International Schools Association of Thailand) ใช้หลักสูตรการศึกษาระบบอังกฤษ และได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองจากสถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาองค์กรต่างประเทศ (Overseas Agency) ที่กระทรวงศึกษาธิการยอมรับ โดยประเมินมาตรฐานในแต่ละด้านตามเกณฑ์ที่กำหนดและทำหน้าที่รับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติ หน่วยงานดังกล่าวมีหลายองค์กรดังนี้

1. เวส “WES” (World - wide Education Service) ส่วนใหญ่จะรับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอังกฤษ
2. วาสค์ “WASC” (Western Association of School and Colleges) ส่วนใหญ่จะรับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอเมริกัน
3. ซี ไอ เอส “CIS” (Council of International Schools) รับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติ ที่ใช้หลักสูตร อเมริกัน อังกฤษ และหลักสูตรนานาชาติ
4. เนสค์ “NEASC” (New England Association of Schools and Colleges) ส่วนใหญ่จะรับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตร อเมริกัน
5. ซิต้า “CITA” (The Commission on International Trans Regional Accreditation) ส่วนใหญ่รับรองมาตรฐานโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอเมริกัน

แนวทาง หมายถึง ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติที่ไม่ได้เป็นข้อบังคับ แต่เป็นเพียงข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Guideline” โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย สาระเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่และบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ รวมทั้งสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การประถมศึกษา

การประถมศึกษาในประเทศไทย

การประถมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

การประถมศึกษาในประเทศอังกฤษ

หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 สารคดีการศึกษาในหลักสูตร

สารคดีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สารคดีในหลักสูตรประเทศสหรัฐอเมริกา

สารคดีในหลักสูตรประเทศอังกฤษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรดนตรี

ส่วนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

ความหมายของแนวทางการจัดการเรียนการสอน

หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนดนตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

ส่วนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ส่วนที่ 1 การประถมศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการจัดการ มีเป้าหมาย มีรูปแบบกระบวนการ มีการลงทุน มีผู้รับผิดชอบ และมีเครื่องมือกลไกที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ (ปรัชญา เวสารัชช, 2545: 1 – 2) โดยในภาพรวม การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่สังคมและผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทุกระดับต้องร่วมมือกันทำให้การศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

การประถมศึกษาในประเทศไทย

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานของประชาชนทุกคนในประเทศ ซึ่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 49 บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49) โดยทั่วไปการศึกษาในระดับประถมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และทักษะขั้นพื้นฐานอันจำเป็นแก่การดำรงชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ในการเข้าสังคมให้ความร่วมมือในการประกอบกิจอันเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองดี ตลอดจนการดำรงตนให้มีสุขภาพอนามัยดี สามารถที่จะประกอบอาชีพเบื้องต้นได้ (บันลือ พฤกษ์วัน, 2519: 2) กล่าวโดยสรุปโรงเรียนประถมศึกษาจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดประสบการณ์และทักษะตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. ฝึกฝนให้เกิดทักษะในการติดต่อสื่อความหมายในการใช้ภาษา (แม่) และการคิดคำนวณ การคาดคะเน ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน

2. เสริมสร้างกิจนิสัย สุขนิสัยที่ดี ในการดำรงตนและครอบครัว

3. รู้จักแสวงหาและจับจ่ายใช้สอยให้เหมาะแก่อัตภาพ

4. ส่งเสริมและปลูกฝังให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ต่อสังคมในระบอบประชาธิปไตย

5. สร้างเสริมให้มีทัศนคติที่ดี มีค่านิยมในระเบียบประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงาม

6. ฝึกฝนให้เป็นคนใฝ่หาความรู้ ปรับตน และสนใจต่อข่าวเหตุการณ์บ้านเมืองโดยสม่ำเสมอ

โดยทั่วไปเด็กวัยประถมศึกษาจะมีอายุประมาณ 6 – 12 ปี ในทางจิตวิทยาเรียกว่า Formative Years หรือวัยแห่งการสร้างเสริมความเจริญงอกงาม เป็นระยะที่กำลังสร้างทุกด้านให้เจริญงอกงามไปตามวัย เช่น การสร้างกิจนิสัยในเรื่องการฝึกปฏิบัติกิจวัตรให้สม่ำเสมอ การรักษาความสะอาด นิสัยในการทำงานกลุ่ม การปรับตนและอื่น ๆ เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติในสังคมประชาธิปไตย

ดังนั้น การประถมศึกษาของประเทศไทยจึงเป็นการศึกษาเบื้องต้นที่เป็นความรู้ ทักษะ ทศนคติ พื้นฐานของความเป็นพลเมืองดี รู้จักผิดชอบชั่วดี เคารพกฎหมาย เพื่อประกอบอาชีพที่สุจริต ในอนาคต นับเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างศักยภาพและคุณภาพของประชากรให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เพื่อที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามเป้าหมายและ กรอบทิศทางที่กำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีด ความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนาหลักสูตรดังกล่าวโดยมี การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน โครงสร้างเวลาเรียน ปรับกระบวนกรวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การ จบการศึกษาในแต่ละระดับ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ เหมาะสม

การประถมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกามีพื้นฐานมาจากประเทศอังกฤษ หลังจากการปฏิวัติและ ประกาศอิสรภาพแล้ว การศึกษาของสหรัฐจึงมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว (พระครูปลัดสามารณ รัตนพล แสน, 2554) ปัจจุบันแต่ละมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาจะควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนและ วางแผนการศึกษาของตนเองโดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลกลาง ทุกรัฐจะมีหน่วยงานการศึกษาคล้าย กระทรวงศึกษาธิการ คอยกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ แนะนำการจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนให้ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยจากเงินภาษีที่เก็บได้ในแต่ละมลรัฐ ในระบบการศึกษาภาคบังคับ เป็นสิ่งที่นักเรียนอเมริกาทุกคนจะเรียนฟรีไม่ว่าจะอยู่ที่มลรัฐใด จนจบชั้นมัธยมศึกษาหรือ Grade 12

ประเทศสหรัฐอเมริกามีการศึกษาภาคบังคับระหว่างอายุ 6 - 14 ปี แต่เนื่องจากแต่ละมลรัฐมี การจัดการศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นระบบของการศึกษาจึงมีหลายแบบ โดยระบบการศึกษาระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษามี 4 แบบ คือ

1. ระดับประถมศึกษา ใช้เวลา 8 ปี ระดับมัธยมศึกษาใช้เวลา 4 ปี
2. ระดับประถมศึกษา ใช้เวลา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลา 3 ปี ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายใช้เวลา 3 ปี
3. ระดับประถมศึกษา ใช้เวลา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาใช้เวลา 6 ปี
4. ระดับประถมศึกษา ใช้เวลา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลา 2 ปี ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายใช้เวลาเรียน 4 ปี

การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือเป็นส่วนสำคัญในประเทศสหรัฐอเมริกา ตามกฎหมาย มาตรา 94 – 142 (1976) กล่าวว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนควรได้รับอย่างเหมาะสมมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (Holmgren, 1995: 11 - 12) โรงเรียนระดับประถมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสากลส่งเสริมการเรียนการสอนในด้าน การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์เป็นหลัก เรียกว่า “threeR’s” แต่ละโรงเรียนจะมีจุดเน้นในหลักสูตรที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อพิจารณาบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษาจะพบว่าทำหน้าที่หลักที่สำคัญ 3 ประการดังนี้ 1) มีหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาแก่เด็ก 2) ให้ความช่วยเหลือทางด้านสังคมแก่เด็ก และ 3) สนับสนุนและพัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง ความเข้าใจในตนเอง และความสำนึกในตนเอง ซึ่งกฎหมายในการจัดการศึกษาตามนโยบาย No Child Left Behind (NCLB) มีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ให้รัฐและเขตการศึกษาถือเป็นการรับผิดชอบในการดูแลให้นักเรียนในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการทุกคน ไม่เว้นแม้แต่เด็กด้อยโอกาส
2. ให้รัฐและชุมชนบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลกลางได้ยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถโยกย้ายงบประมาณที่ได้รับไปใช้โครงการอื่นที่มีความจำเป็นมากกว่าโดยไม่ต้องขออนุมัติใหม่
3. พัฒนาโปรแกรมการศึกษาและวิธีการเรียนการสอนภายใต้กระบวนการวิจัยที่เข้มข้นเพื่อให้มั่นใจว่ามีประสิทธิภาพในการสร้างศักยภาพแก่ผู้เรียน
4. ให้ผู้ปกครองย้ายนักเรียนไปโรงเรียนอื่นในเขตการศึกษานั้นได้หากโรงเรียนเดิมไม่ผ่านมาตรฐานที่รัฐกำหนดภายใน 2 ปีการศึกษาติดต่อกันโดยโรงเรียนต้องเป็นผู้จัดบริการรับ - ส่งนักเรียนไปโรงเรียนใหม่ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำมีสิทธิได้รับโครงการเสริมด้านวิชาการหากโรงเรียนที่ศึกษาอยู่ไม่ผ่านมาตรฐานของรัฐอย่างน้อย 3 ปี และผู้ปกครองอาจขอย้ายได้หากเห็นว่าโรงเรียนเดิมไม่ปลอดภัย

แม้ว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเกี่ยวข้องกับภาคส่วนของรัฐบาลอย่างมาก แต่อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการของแต่ละโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับ การปกครองส่วนท้องถิ่น (Holmgren, 1995: 21) ด้วยเป้าหมายและวัตถุประสงค์อันหลากหลายภายใต้โครงสร้างของโรงเรียนประถมศึกษาที่ครูมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จะทำให้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

การประถมศึกษาในประเทศอังกฤษ

ระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษมีวิวัฒนาการมากกว่าร้อยปีเพื่อให้ได้มาตรฐานที่ดี โดยรัฐบาลอังกฤษได้จัดทำ National Curriculum for England and Wales ขึ้นในปี พ.ศ. 2531 และกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับของประเทศอังกฤษนั้นเริ่มตั้งแต่อายุ 5 ถึง 16 ปี การศึกษาในระดับนี้ เน้นให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัว และพัฒนาความคิดตามวัย กับสอนให้เด็กมีทักษะทางการ

เขียนและตัวเลข และเพื่อการเตรียมตัวสอบ Common Entrance Examination (CEE) เพื่อศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาต่อไป ซึ่งโรงเรียนนั้นมีอยู่สองประเภทคือ โรงเรียนรัฐบาล (state-funded) และโรงเรียนเอกชน (independent schools) ในส่วนของระบบการศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ 1) ระบบที่ใช้ในอังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ และ 2) ระบบที่ใช้ใน สก็อตแลนด์ (บุญศิริตระกูลแสงรัศมี, 1995 : ออนไลน์) ซึ่งระบบการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ระดับโดยใช้คำว่า Key Stage เป็นตัวแบ่งนักเรียนในแต่ละระดับออกจากกันประกอบไปด้วย

Key Stage 1 และ 2 (อายุ 5-11 หรือ เกรด 1-6) เรียนวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การออกแบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี และพลศึกษา

Key Stage 3 (อายุ 11-14 ปี หรือ เกรด 7-9) เรียนเหมือน Key Stage 1 และ 2 เพิ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (ซึ่งอาจให้เด็กเรียนได้ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในระดับ 2)

Key Stage 4 (อายุ 14-16 หรือ เกรด 10-11) เรียนวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พลศึกษา การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษาต่างประเทศ โรงเรียนนานาชาติในไทย ที่ใช้หลักสูตรของประเทศอังกฤษอาจให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาด้านมนุษยศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และธุรกิจ) หรือวิชาด้านศิลปะ (การออกแบบ ดนตรี การละคร เป็นต้น) และต้องสอบ General Certificate of Secondary Education หรือ International General Certificate of Secondary Education

ด้านการวัดผล ประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา สถานศึกษาทุกระดับมีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินตนเองโดยสถานศึกษาแต่ละแห่งและแต่ละระดับจะมีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน กล่าวคือ ก่อนการศึกษาภาคบังคับ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในอังกฤษ และเวลส์ ผู้จัดการศึกษาระดับอนุบาลจะต้อง ขึ้นทะเบียนกับรัฐมนตรีว่าการเพื่อที่จะรับเงินอุดหนุน โดยจะต้องดำเนินการประเมินตนเองเพื่อแสดงว่าผู้จัดบริการสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในด้าน ต่าง ๆ เช่น เป้าหมายการเรียนรู้ บุคลากร และข้อมูลที่ให้แก่ผู้ปกครอง ในการประเมินตนเองของโรงเรียนในอุปถัมภ์ของรัฐนั้น หน้าที่หลักอยู่ที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนแต่ละแห่ง ทั้งนี้ กระทรวงการศึกษาและการจ้างงานในอังกฤษ และสำนักงานแห่งเวลส์ได้เสนอแนะให้โรงเรียนจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียน(school development plan) เพื่อให้การบริหารงานภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

2. ระดับท้องถิ่น ก่อนการศึกษาภาคบังคับ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา องค์การบริหารการศึกษาท้องถิ่น อาจให้บริการคำปรึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยให้แนวทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสอนและเนื้อหาอาจจัดหลักสูตรพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูหรือช่วยโรงเรียนแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบใน พ.ศ. 2541 รัฐบาลได้จัดพิมพ์ระเบียบข้อบังคับตาม

บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดบทบาทขององค์การบริหารการศึกษาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายสำหรับแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้ คาดว่าองค์การฯ จะมีบทบาทในการสนับสนุนและชี้แนะแนวทางให้โรงเรียน

3. ระดับชาติ พระราชบัญญัติการศึกษา (โรงเรียน) พ.ศ. 2535 และ 2536 พระราชบัญญัติการตรวจสอบโรงเรียน พ.ศ. 2539 ได้นำ ระบบการตรวจสอบโรงเรียนอย่างละเอียดและครอบคลุมมาใช้ โดยโรงเรียนในอังกฤษและเวลส์ จะต้องได้รับการตรวจสอบเป็นประจำ ตามวาระ โดยคณะผู้ตรวจการอิสระที่ได้รับสัญญาจ้างจากสำนักงานมาตรฐานการศึกษา (Office for Standards in Education - OFSTED) ในอังกฤษ และสำนักงานผู้ตรวจการของสมเด็จพระราชินี (Office of Her Majesty's Chief Inspector) ในเวลส์ บทบัญญัตินี้ใช้บังคับกับทุกโรงเรียนที่อยู่ในอุปถัมภ์ขององค์การบริหารการศึกษาท้องถิ่น (รวมทั้งโรงเรียนอนุบาล) โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน วิทยาลัยเทคโนโลยีในเมือง วิทยาลัยเทคโนโลยีศิลปะในเมือง และโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่ไม่อยู่ในอุปถัมภ์ของรัฐ ในอังกฤษจะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างครบถ้วนอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 6 ปี (5 ปีในเวลส์) ในไอร์แลนด์เหนือ การตรวจสอบโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษา ในสำนักงานแห่งไอร์แลนด์เหนือ ส่วนในสกอตแลนด์ เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการโรงเรียนของสมเด็จพระราชินี (Her Majesty's Inspectors of Schools)

หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

โรงเรียนนานาชาติเป็นโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการโดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน แบ่งตามระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับ อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการภายในโรงเรียนตามระบบต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมศึกษาเอกชน, 2545: 1) โดยโรงเรียนนานาชาติแห่งแรกในประเทศไทยก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2500 เพื่อให้บุตรหลานของชาวต่างชาติที่มาทำงานในประเทศไทย ตลอดจนบุตรหลานของข้าราชการไทยในต่างแดนได้กลับมาศึกษาต่อ ในระยะแรกมีเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้น เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ยินยอมให้มีการทำธุรกิจโรงเรียนนานาชาติอย่างเสรี ทั้งเหตุผลในด้านความมั่นคงของประเทศ เอกลักษณะความเป็นไทย และยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับการลงทุนทางการศึกษา ทำให้แรงงานครูต้องประสบกับปัญหาเรื่องการต่ออายุวีซ่า โควต้าแรงงานต่างด้าว และปัญหาด้านแรงงานสัมพันธ์ (ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง, 2547: 22) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2526 คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นเห็นความจำเป็นที่จะให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติขึ้นอีก ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ (สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2540) และเมื่อพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นได้ หลังจากนั้นใน

ปี พ.ศ. 2534 คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลสมัยนายอานันท์ ปันยารชุน ได้กำหนดนโยบายอนุญาตให้มีการขยายการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติได้อย่างเสรีเป็นครั้งแรก (ผุสดี ตรงต่อการ, 2540: 17) เป็นความคิดที่จะสงวนเงินตราไม่ให้ไหลออกนอกประเทศ และยังสามารถที่จะชักนำเงินตราจากต่างประเทศเข้ามาได้อีกด้วย โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติในประเทศที่ได้มาตรฐานสูงในระดับที่จะเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (จินตนา ตั้งจิตธรรม, 2550: 1)

ปัจจุบันโรงเรียนนานาชาติมีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกอนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในประเทศไทย โรงเรียนนานาชาติกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนทางด้านการศึกษามากขึ้น กล่าวได้ว่า โรงเรียนนานาชาติมีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติใช้ภาษาอังกฤษเหมาะกับยุคโลกาภิวัตน์ที่ใช้สื่อสากล คือ ภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย มีระบบเครือข่าย (network) และขอบข่ายที่ไร้พรมแดน (อยู่ดี สุวรรณบริสุทธิ์, 2549: 2) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดประเภทของหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติให้มีหลักการและข้อกำหนดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหลักสูตร ซึ่งได้มีการนำเสนอแนวทางการพิจารณาหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติโดยประกอบไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 4 - 5)

1. หลักสูตรประเภทที่ 1 หมายถึง หลักสูตรที่นำมาจากต่างประเทศ สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะเป็นผู้ตรวจสอบหลักฐานการ รับรองหลักสูตรจากหน่วยงานของประเทศนั้น ๆ ก่อนเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติหลักสูตร

2. หลักสูตรประเภทที่ 2 หมายถึง หลักสูตรที่นำมาจากต่างประเทศแล้วพัฒนายละเอียดเนื้อหาวิชาขึ้นมาใหม่ สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเสนอสำนักงานคณะกรรมการศึกษา ขั้นพื้นฐานพิจารณาความสอดคล้องในหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ความเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียนแต่ละระดับ เนื้อหาของหลักสูตรไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบบการปกครองของไทย

3. หลักสูตรประเภทที่ 3 หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนยกร่างขึ้นเอง สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดประชุมจัดทำกรอบหลักสูตรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำมาใช้จัดการศึกษา

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้โรงเรียนนานาชาติจัดการเรียนการสอนภาษา และวัฒนธรรมไทยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ สำหรับนักเรียนชาวต่างชาติ ชั้นอนุบาล - เกรด 8 เรียนเป็นวิชาบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ เกรด 9 - 12 เรียนเป็นวิชาเลือก สำหรับนักเรียนไทยทุกระดับชั้น ต้องเรียนเป็นวิชาบังคับ 5 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้กำหนดเวลาคาบละ 50 นาที ยกเว้นอนุบาลคาบละ 20 - 30 นาที เนื่องจากนักเรียนอายุน้อย จำต้องจัดเวลาให้สอดคล้องกับวัย การเรียนและการทำกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยจะช่วยทำให้นักเรียนสามารถใช้ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของความเป็นไทย นอกจากนี้ จะทำให้นักเรียนต่างชาติเกิดความรู้สึที่ดีต่อประเทศไทย สามารถปรับตัวในสังคมต่างวัฒนธรรมได้

ระบบการศึกษานานาชาติ มีปรัชญาที่จะสนองความต้องการด้านการศึกษาให้กับเด็กทุกสัญชาติตามกฎบัตรสหประชาชาติ โดยการจัดหลักสูตรนานาชาติจะเน้น 2 ด้าน คือ 1) สร้างหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกลมกลืนโดยให้แนวคิดทางการศึกษาทั่วโลก และ 2) สนับสนุนวัฒนธรรมประเทศเจ้าบ้าน ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมค่านิยมของนานาชาติประเทศ (มุสตี ตรงต่อการ, 2540: 20) การจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยนั้น พบว่า โดยทั่วไปจะมีระบบการศึกษาอยู่ 2 ระบบ คือ

1. โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

โรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกันนั้น เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกา ขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียนว่านำหลักสูตรของรัฐใดมาใช้ เนื่องจากในประเทศสหรัฐอเมริกามีรูปแบบการจัดการศึกษาเฉพาะเป็นของตนเองแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ กล่าวคือ รัฐต่าง ๆ ทั้ง 50 รัฐ มีอิสระในการวางแผนระบบการบริหารและจัดระบบการศึกษา รัฐธรรมนูญของประเทศเปิดโอกาสให้แต่ละรัฐกำหนดรูปแบบการศึกษาและจัดทำข้อบังคับได้เอง ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีหลักสูตรกลาง (อบรม สันภิบาล, 2537: 193) อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรการศึกษาระบบอเมริกัน (The American Education System) ในประเทศไทย มีพื้นฐานอยู่บนการปฏิบัติและมาตรฐานที่ดีที่สุดของโรงเรียนในทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งเตรียมความพร้อมให้นักเรียนในการสอบ Standard Assessment Test (SATs) และ Advanced Placement Test (AP) การสอบ SATs ประกอบไปด้วยข้อสอบแบบตัวเลือกเป็นหลัก และเป็นการทดสอบความรู้ทั่วไปซึ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนอเมริกันส่วนใหญ่ที่จะเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัย (เว้นเสียแต่ว่านักเรียนได้รับ IB Diploma หรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าอื่น ๆ ถึงจะไม่ต้องสอบ) ขณะที่การสอบ AP จะเป็นการสอบวิชาเฉพาะทาง เป็นการสอบเสริมกับ SATs ของนักเรียนอเมริกันเพื่อเข้าเรียนต่อแบบเฉพาะด้านในระดับอุดมศึกษาหรือเก็บหน่วยกิตสำหรับการเรียนในปีแรกของการศึกษาในมหาวิทยาลัย (วิณา เสริฐปัญญา, 2551 อ้างถึงใน ขนิษฐา พรสีภาค, 2553: 7 - 9)

ปรัชญาของหลักสูตรจะคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและประเทศชาติเป็นหลักจึงปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยองค์ความรู้ที่สำคัญของแต่ละกลุ่มสาระวิชาจะสนองตอบภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา เน้นการพัฒนาความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิม ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นด้วย เช่น การใช้วรรณกรรมและวรรณคดีเอเชีย การศึกษาป่าร้อนชื้น ทั้งนี้การกำหนดเนื้อหารายวิชาจะใช้ครูผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา หลักสูตรจึงมุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ครบทั้งวิชาการและ จริยธรรม ด้วยโอกาสที่เท่าเทียมและเสมอภาค ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้

รู้เท่าทันวิทยาการของโลกยุคใหม่ โดยยึดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จเป็นแนวทางเน้นการฝึกกระบวนการคิดการจัดการจัดการ การแก้ปัญหา และการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งอิสรภาพที่รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

เนื้อหาหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา (อนุบาล – Grade 5), ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Grade 6 – Grade 8), และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Grade 9 – Grade 12) ซึ่งรายละเอียดดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา (อนุบาล – Grade 5) เรียน 1) ภาษาอังกฤษ 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา 5) จริยธรรม ศาสนา การบริการสังคม 6) ดนตรี 7) ศิลปะการแสดง/ละคร 8) ศิลปะ 9) พลศึกษา และสุขศึกษา 10) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (คอมพิวเตอร์)

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Grade 6 – Grade 8) เรียนวิชาบังคับ 1) ภาษาอังกฤษ 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา 5) จริยธรรม ศาสนา / บริการสังคม 6) แนะนำ ส่วนวิชาเลือก สามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ เช่น วิชาดนตรี/ขับร้องประสานเสียง วิชาศิลปะ/การถ่ายภาพ วิชาศิลปะการละคร วิชาสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์/ การถ่ายทำภาพยนตร์ โดยใช้ I – movie วิชาอังกฤษเสริม/ วิทยาศาสตร์เสริม (สำหรับนักเรียนเก่ง) ภาษาฝรั่งเศส/ สเปน / จีน/ ญี่ปุ่น หรือ วิชาภาษาไทย

3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Grade 9 – Grade 12) ใน Grade 9 – Grade 10 เรียนเหมือนกันทุกชั้นเรียน Grade 11 – Grade 12 แยกเรียนตามความถนัด วิชาที่เรียนได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศาสตร์ วิชาศิลปออกแบบ วิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาจริยธรรม วิชาพลศึกษา วิชาไทยศึกษา ภาษาไทย (บังคับ) ในระดับ Grade 11 – Grade 12 แยกเป็น 3 สาย ได้แก่ ศิลป์, คอมพิวเตอร์, และธุรกิจ

สายศิลป์: วิชาที่เรียน 1) วิชาภาษาอังกฤษ 2) วิชาคณิตศาสตร์ 3) วิชาวิทยาศาสตร์ 4) วิชาสังคมศึกษา 5) วิชาศิลปะการวาดภาพ 6) วิชาการแต่งกายภายใน – นอก 7) วิชาศิลปะการโฆษณา & ออกแบบ 8) วิชาศิลปะการโฆษณา & ใช้สื่อ 9) 10) วิชาสัมมนาโครงการ 11) วิชาไทยศึกษา 12) วิชาภาษาไทย

สายคอมพิวเตอร์: วิชาที่เรียน 1) วิชาภาษาอังกฤษ 2) วิชาคณิตศาสตร์ 3) วิชาวิทยาศาสตร์ 4) วิชาสังคมศึกษา 5) วิชาวิดิโอเทคโนโลยี 6) วิชาการเขียน PC 7) วิชาการสร้างข้อมูลพื้นฐานระดับสูง 8) วิชาคอมพิวเตอร์กราฟฟิค 9) วิชาอินเทอร์เน็ตศึกษา 10) วิชาการสร้าง PC โคลน 11) วิชาจริยธรรม 12) วิชาสัมมนาโครงการ 13) วิชาไทยศึกษา 14) วิชาภาษาไทย

สายธุรกิจ: วิชาที่เรียน 1) วิชาภาษาอังกฤษ 2) วิชาคณิตศาสตร์ 3) วิชาวิทยาศาสตร์ 4) วิชาสังคมศึกษา 5) วิชาบัญชี & การเงินเบื้องต้น 6) วิชาการตลาด & บัญชีระดับสูง 7) วิชาการตลาดพื้นฐาน 8) วิชาการตลาด 9) วิชาการบริหารธุรกิจ 10) วิชาธุรกิจการลงทุน 11) วิชาจริยธรรม 12) วิชาสัมมนาโครงการ 13) วิชาไทยศึกษา 14) วิชาภาษาไทย

นอกจากนี้หลักสูตรแบบอเมริกันยังเน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนซึ่งต้องปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น Grade 6 – Grade 8 กิจกรรมฯ ได้แก่ สภานักเรียน School Band การถ่ายภาพ ชมรมศิลปะ ชมรมภาษาฝรั่งเศส ชมรมคณิตศาสตร์ กีฬาประเภทต่างๆ ส่วนในระดับ Grade 9 – Grade 12 ก็มีกิจกรรมคล้ายๆ กันคือ สภานักเรียน บริการชุมชน ภาษาญี่ปุ่นสำหรับชาวญี่ปุ่น ภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้สนใจ การโฆษณา – พิมพ์ การถ่ายรูป Storytelling Study Hall Calligraphy และกีฬาประเภทต่างๆ

หลักสูตรอเมริกันนักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาเมื่อมีหน่วยกิตสะสมประมาณ 24 – 28 หน่วยกิต ในวิชาดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษ 6 หน่วยกิต 2) สังคม 3 หน่วยกิต 3) วิทยาศาสตร์ 3 หน่วยกิต 4) คณิตศาสตร์ 3 หน่วยกิต 5) ศิลปะ 1 หน่วยกิต 6) พลศึกษา 1 หน่วยกิต 7) จริยธรรม 2 หน่วยกิต, วิชาเลือกกลุ่มวิชาหลัก 4 หน่วยกิต, และวิชาเลือกทั่วไป 5 หน่วยกิต บางโรงเรียนอาจรวมทักษะทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและทักษะภาษาอังกฤษด้วย โดยต้องมีคะแนน TOEFL ไม่ต่ำกว่า 500 คะแนน นักเรียนที่เลือกเรียนหลักสูตร IB ในชั้น 11 - 12 เมื่อจบจะได้ใบประกาศนียบัตร IB โดยนักเรียนต้องเลือกเรียน และสอบ 6 หน่วยวิชา จากสาขาต่าง ๆ ดังนี้ 1) ภาษา A1 2) ภาษา A2 3) Individuals & Societies 4) วิทยาศาสตร์ 5) คณิตศาสตร์ 6) ศิลปะ และต้องลงเรียน 3 วิชาจึงจะสำเร็จการศึกษา ได้แก่ 1) Extended Essay เป็นการฝึกการเขียนเชิงลึก และทักษะการค้นคว้าจำนวน 4,000 คำ 2) Creative, Active Service มุ่งให้บริการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนโดยนักเรียนต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ 150 ชั่วโมง และ 3) Theory of Knowledge มุ่งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเชิงเปรียบเทียบและเชิงวิจารณ์สำรวจและสะท้อนความคิดของตนเองที่มีต่อความรู้ คำกล่าวอ้างคำตัดสินที่ได้เรียนมาจากวิชาต่าง ๆ ในการสัมมนา ระหว่างนักเรียนด้วยกัน

หลักสูตรแบบอเมริกันจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความถนัดและระดับความสามารถของผู้เรียน เป็นการฝึกกระบวนการคิด การจัดการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความคิดและสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง ทั้งนี้ ยึดมาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

หลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติแบบอังกฤษ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรแห่งชาติของสหราชอาณาจักรอังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ (United Kingdom National Curriculum) อยู่ภายใต้ National Curriculum ซึ่งเป็นหลักสูตรแห่งชาติ หลักสูตรแบบอังกฤษจะแบ่งการสอนเป็น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมและประถมศึกษา (อนุบาล – Year 6)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Year 7 - 9 และ 10 - 11) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Year 12 - 13) (ขนิษฐา พรสีภาค, 2553: 9 - 11) ดังนี้

1) ระดับก่อนประถมและประถมศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม พัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสาร ด้านคณิตศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับคำและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ระดับก่อนประถมศึกษาเน้นการพัฒนาความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติของเด็กวัย 3 ปี ถึง 5 ปี โดยเน้นการสอนผ่านกิจกรรมการเล่นที่ให้ความสนุกและจูงใจเด็กแต่ละคน และสามารถแบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ส่วนคือ 1) พัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์และการเข้าสังคม 2) การสื่อสาร ภาษาและการอ่านเขียนหนังสือ 3) พัฒนาการทางคณิตศาสตร์ 4) ความรู้และความเข้าใจโลก 5) พัฒนาการทางกายภาพ และ 6) พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีสมุดบันทึกเพื่อให้ครูผู้สอนจดบันทึกพัฒนาการและ ประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ส่วน ด้านรายวิชาเรียนทุกวิชาเหมือนระดับประถมศึกษา ยกเว้นวิชาคอมพิวเตอร์ยังไม่เรียน นอกนั้นจะแตกต่างกันที่สาระและเวลาเรียนน้อยกว่า

ระดับประถมศึกษา เริ่มเรียนตั้งแต่อายุ 5 ปี ถึง 11 ปี โดยมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนเรียนโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสหศึกษา หลักสูตรการเรียนเน้นการสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้และความเข้าใจโลกและทักษะ ให้เรียนรู้และลองสิ่งใหม่ๆ ให้ความกระตือรือร้นเรียนรู้จากความผิดพลาดและรับรู้ในสิ่งที่ทำสำเร็จ เป็นการพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนเพื่อการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงชั้น คือ Year 1 - 3 (Key stage 1) และ Year 4 - 6 (Key stage 2) ซึ่งจะเรียนวิชาบังคับเหมือนกันแต่ต่างกันที่จำนวนชั่วโมงเรียน ต่อสัปดาห์ ในแต่ละหลายวิชาจะเรียนจำนวนชั่วโมงไม่เท่ากัน

Key stage 1 (Year 1 - 3) เรียนดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษ 12 ชม./สัปดาห์ 2) คณิตศาสตร์ 10 ชม./สัปดาห์ 3) วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ชม./สัปดาห์ 4) วิทยาศาสตร์ วิชาพื้นฐาน 4 ชม./ สัปดาห์ 5) ศิลปะ 3 ชม./สัปดาห์ 6) ดนตรี 2 ชม./สัปดาห์ 7) พลศึกษา 2 ชม./สัปดาห์ 8) การออกแบบและเทคโนโลยี 2 ชม./สัปดาห์ รวมเรียนทั้งหมด 35 ชม./สัปดาห์

Key Stage 2 (Year 4 - 6) เรียนดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษ 8 ชม./สัปดาห์ 2) คณิตศาสตร์ 10 ชม./สัปดาห์ 3) ประวัติศาสตร์ 4 ชม./สัปดาห์ 4) ภูมิศาสตร์ 2 ชม./สัปดาห์ 5) ศิลปะ 2 ชม./สัปดาห์ 6) ดนตรี 2 ชม./สัปดาห์ 7) พลศึกษา 2 ชม./สัปดาห์ 8) การออกแบบเทคโนโลยี 3 ชม./สัปดาห์ รวม 33 ชม./สัปดาห์

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรจะมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ Year 7 - 9 และ Year 10 - 11 ซึ่งจะเรียนวิชาบังคับเหมือนกันจำนวนชั่วโมงเรียนเท่ากันทั้ง 2 ช่วงชั้น ดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษ 8

ชม./สัปดาห์ 2.) คณิตศาสตร์ 8 ชม./สัปดาห์ 3) ประวัติศาสตร์ 4 ชม./สัปดาห์ 4) ภูมิศาสตร์ 3 ชม./สัปดาห์ 5) ศิลปะ 2 ชม./สัปดาห์ 6) ดนตรี 2 ชม./สัปดาห์ 7) พละ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนกำหนด

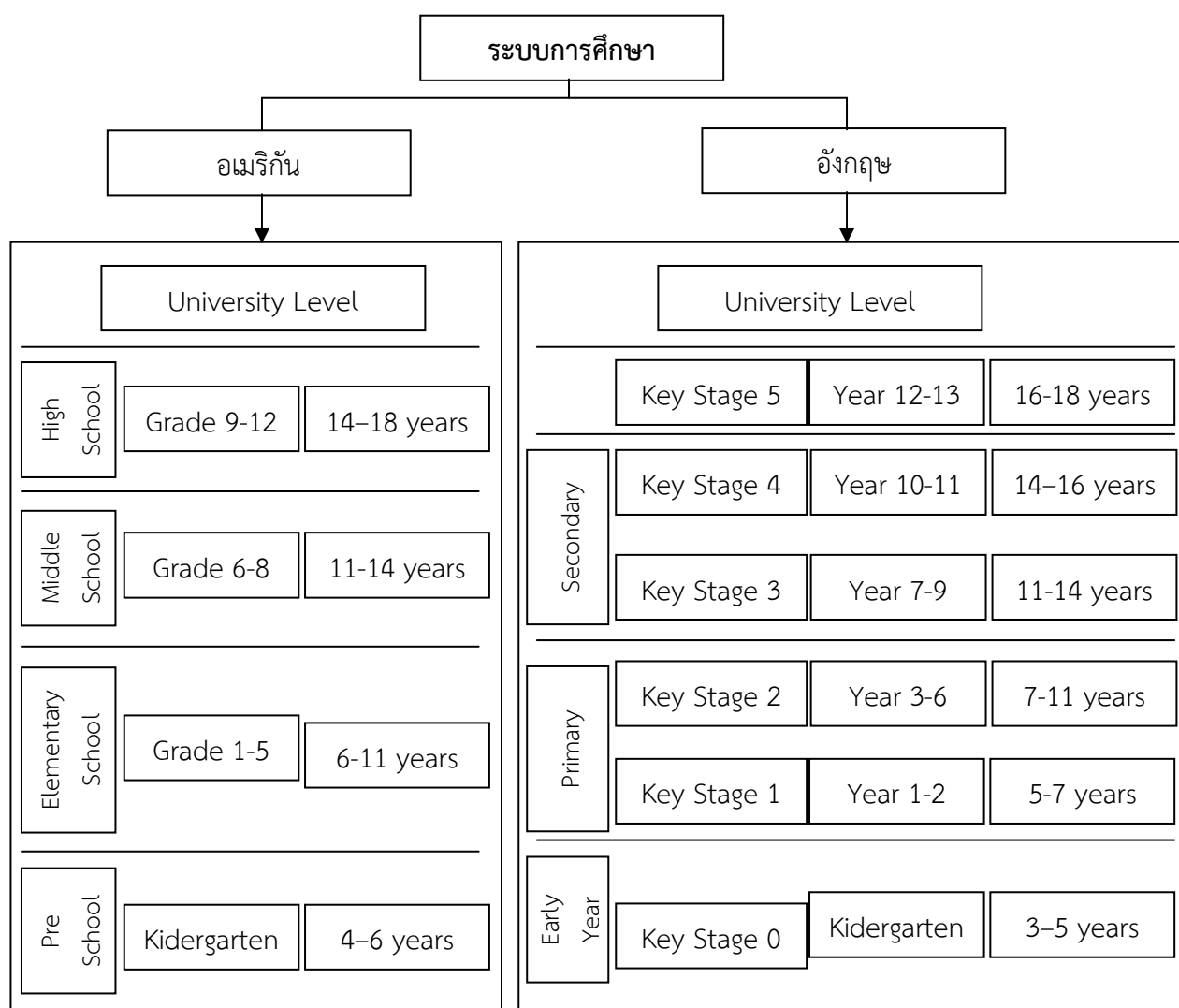
3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรจะมุ่งพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ จึงจัดให้เลือกเรียนเป็นกลุ่มวิชา 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวิชาภาษา 2) กลุ่มวิชา มนุษยวิทยาและสังคมวิทยา 3) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ 4) กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งใน Year 10 - 11 และ 12 - 13 ใช้หลักสูตร 6 Form AS/A2 Level 1 เรียนวันละ 7 คาบ คาบละ 50 นาที 5 วัน/สัปดาห์/ไม่เกิน 37 คาบ นักเรียนเลือกเรียนอย่างน้อย 7 วิชา/ปี จากหมวดต่างๆ 5 หมวด ได้แก่ ภาษา 5 คาบ/สัปดาห์ มนุษยวิทยาและสังคมวิทยา 4 คาบ/สัปดาห์ วิทยาศาสตร์ 4 คาบ/สัปดาห์ คณิตศาสตร์ 8 คาบ/สัปดาห์ ความคิดสร้างสรรค์เทคนิควิชาชีพ 4 คาบ/สัปดาห์

นอกจากนี้หลักสูตรอังกฤษยังเน้นในเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรและบริการ ชุมชน นักเรียน Year 1 - 13 ทุกคนต้องร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังนี้ 1) กิจกรรมเรียนรู้จากชุมชนจัดขึ้น (Community Learning) 2) กิจกรรมบริการชุมชน (Community Services) ออกไปบริการชุมชน เช่น แจกของขวัญ ออกค่ายสร้างที่ทำการชุมชน

ระบบการศึกษาแบบอังกฤษ (The British Education System) เป็นหลักสูตรการศึกษา และการประเมินผลการเรียนจะถูกกำหนดโดย UK Department for Education and Skill (DfES) โดยนักเรียนจะต้องเรียน 6 - 8 วิชาในระดับการเรียน Year 10 และ 11 เพื่อการสอบวัดระดับ The General Certificate of Secondary Education (GCSE) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อของ O Level ตามด้วยการเรียน 3 วิชาในระดับการเรียน Year 12 และ 13 เพื่อสอบในระดับ A Level อย่างไรก็ตาม โรงเรียนนานาชาติหลายแห่งเลือกที่จะใช้ระบบการสอบ International General Certificate of Secondary Education (IGCSE) ซึ่งควบคุมโดย The Cambridge Examination Board ซึ่งคุณสมบัติในการสอบสอดคล้องกับการสอบแบบ GCSE แต่จะนำแง่มุมของสากลมาใช้ และเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนานาชาติในต่างประเทศ

เกณฑ์การจบหลักสูตรที่ใช้ระบบการศึกษาแบบอังกฤษ นักเรียนจะต้องเรียนครบระยะเวลา 6 ปี ในระดับประถมศึกษาและ 5 ปีในระดับมัธยมศึกษา และผ่านทุกวิชาถือว่าเรียนจบตามหลักสูตร ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Year 12 - 13) นักเรียนต้องเรียนให้ครบระยะเวลา 2 ปี ปีละ 7 วิชาจาก 5 กลุ่มวิชาและได้รับการประเมินจากองค์การการประเมิน 3 องค์การคือ AQA (The Assessment and Qualifications Alliance), CIE (Cambridge International Examinations) และ EDEXCELL (หน่วยงานจัดสอบของรัฐบาล) จึงจะถือว่าสอบผ่านการเรียนในหลักสูตร "A" Level สามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้โดยมีต้องสอบและได้รับการเทียบโอน 8 วิชา นักเรียน Year 11 ต้องสอบข้อสอบของ EDEXCELL หากผ่านจึงจะได้เรียนต่อ Year 12 - 13 ถ้าไม่ผ่านจะได้ IGCSE

จากการศึกษาหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ พบว่า การศึกษาทั้ง 2 ระบบมีชื่อเรียกของแต่ละระดับการศึกษาและการแบ่งระดับชั้นที่แตกต่างกันตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล แต่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเมื่ออายุประมาณ 18 ปีเท่ากัน ดังแผนภูมิ

แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบการศึกษาระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ประเทศไทยใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน คือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกาและหลักสูตรของประเทศอังกฤษในระดับประถมศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยพบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัตน์ (2553) ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกตามตำแหน่งการบริหาร ประเภทสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งหมดจำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการประเมินจาก สมศ. ในรอบการประเมิน พ.ศ. 2553 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 23 โรงเรียน ผลการศึกษาในด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีมากทำให้จัดกิจกรรมไม่ได้ผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาขาดเครื่องมือและวิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และการกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนไม่ชัดเจน และไม่เป็นระบบตามลำดับ

สุทธิพงษ์ ฉัตรปิยานนท์ (2542) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นครูเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัดชัยนาท ที่ได้จากการสุ่มอย่างเจาะจงอำเภอเมือง 1 อำเภอ และอำเภออื่น ๆ อีก 3 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 750 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจความคิดเห็นครูที่กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการจัดทำขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า วิธีการที่จะทำให้การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย ควรมีการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเป้าหมายของการเรียนรู้ทุกระดับต้องมุ่งไปที่การพัฒนาคนทุกวัยทั้งกาย ใจ ปัญญา และสังคม และไม่เห็นด้วยกับการมีองค์กรการบริหารที่มีสายบังคับบัญชาสั้นเพียงเหนือผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ขึ้นไป 1 ชั้นเท่านั้น

สมัย ทองมาก (2554) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น .94 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรพบว่า มีปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร มีการสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง เห็นได้ว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติอย่างถ่องแท้ นอกจากนั้นครูจะต้องวิเคราะห์ตีความหลักสูตรเพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน

ภัทรพงษ์ สรรณกุล (2554) ได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจ เรื่อง สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ โดยจำแนกตามสภาพของครู กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนจำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และทำการสอนในระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารได้มีการพัฒนาครูให้ได้รับความรู้และทักษะต่อการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งการเตรียมการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้อ การจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้เอื้อกับผู้เรียน และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่มีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติการเรียนรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

กล่าวได้ว่า ผู้บริหารและครูเป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นอย่างมากในการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตรและสามารถนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้สอนอาจพบปัญหาในการนำหลักสูตรมาใช้ในสถานศึกษา เช่น จำนวนนักเรียนมีมากเกินไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของผู้เรียน แนวทางในการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน

และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง จะเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาในการนำหลักสูตรมาใช้ในภาพรวม ดังนั้น จึงควรทำการศึกษากำหนดหลักสูตรไปใช้ในระดับรายวิชา โดยเฉพาะวิชาดนตรี เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรจากสภาพจริงและนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ในด้านหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย การศึกษายังจำกัดอยู่ในการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับใช้ การประกันคุณภาพ การวัดและประเมินผล ซึ่งมีผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาก่อนแล้ว ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ปิยนุช ทองท้ว (2552) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนไทยในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรประเทศอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คือ ผู้ปกครองที่เป็นคนไทยที่บุตรหลานกำลังศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 302 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนไทยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิ่งแวดล้อม ความสะอาดและบริการ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรของโรงเรียน และด้านค่าธรรมเนียมการเรียน สำหรับปัจจัยการตัดสินใจด้านวิชาการ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 3 ข้อ ได้แก่ ครูให้การบ้านและแบบฝึกหัดแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีห้องสมุดหรือแหล่งวิชาการอย่างเพียงพอเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของ นักเรียนและผู้ปกครองได้รับคำชี้แจงจากโรงเรียนเกี่ยวกับหลักการและแนวทางในการจัดการศึกษาให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

นිරนาท กล่ำคลั่ง (2541) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 12 คน ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน แบบสังเกตการสอนแบบไม่มีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรภาษาไทยไม่ชัดเจน ทำให้การจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความสามารถและพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ความต้องการเน้นการเรียนภาษาไทยของนักเรียนและผู้ปกครอง จำนวนของครูผู้สอนที่มีค่อนข้างน้อย จากปัญหาดังกล่าวทำให้ครูจึงต้องคัดสรรเนื้อหาและกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ซึ่งในส่วนของเนื้อหาจะเน้นการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีที่พึงปฏิบัติในสังคมไทย ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาพอสมควร อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางภาษาของผู้เรียนแต่ละคน

ทำให้ต้องวัดผลเกี่ยวกับพัฒนาการเป็นรายบุคคล ส่วนการนิเทศและการจัดสรรงบประมาณมีปัญหาค่อนข้างน้อย

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรด้านการประกันคุณภาพ จากการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยทำให้พบว่า หลักสูตรไม่มีความชัดเจน ส่งผลไปยังการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากการที่ผู้ปกครองระบุว่า ปัจจัยการตัดสินใจด้านวิชาการมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 ทำให้ควรศึกษาการใช้หลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติในการจัดการเรียนการสอนในบริษัท สังกมไทยอย่างจริงจัง

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยโดยส่วนมากเป็นการศึกษาในเชิงกว้าง ซึ่งทำให้เห็นมุมมองในลักษณะเป็นภาพรวม ในการจัดการศึกษาสิ่งที่สำคัญที่สุดคืองานด้านวิชาการ ซึ่งกล่าวถึงหลักสูตรเป็นหลัก โดยเฉพาะการนำหลักสูตรต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย บริษัทที่แตกต่างกันทำให้ครูมีบทบาทและหน้าที่ในการนำหลักสูตรมาปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมไทยมากที่สุด ปัจจุบันยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับรายวิชาซึ่งควรมีการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงลึกต่อไป

ส่วนที่ 2 สารสนเทศศึกษาในหลักสูตร

ดนตรีกับชีวิตมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกันตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ดนตรีจึงเป็นวิชาที่ไม่จัดเฉพาะบุคคลหนึ่งเท่านั้น ทุกคนควรมีโอกาสได้รับการศึกษาทางด้านดนตรี กล่าวได้ว่าวิชาดนตรีเป็นวิชาสามัญซึ่งมีการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องกันจากประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา ครูมีหน้าที่ช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและคุ้นเคยกับภาษาดนตรี (อรวรรณ บรรจงศิลป์, 2538: 4 – 5) เพื่อเด็กจะได้สามารถตอบสนองดนตรีในระดับที่สูงขึ้น หรือช่วยให้เด็กมีความเจริญทางด้านดนตรีควบคู่ไปกับความเจริญทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม วิชาดนตรีจึงมีความสำคัญเทียบเท่ากับวิชาสามัญอื่น ๆ ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการแก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างร่างกายและสมอง ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติสำคัญของวิชาพื้นฐาน โดยในวิชาดนตรีมีแนวคิดในการจัดเข้าหลักสูตรคือ เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระดนตรี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการวิชาดนตรีกับวิชาอื่น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถนำความรู้และทักษะดนตรีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายและเนื้อหา

อื่น ๆ ในหลักสูตรอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สาระดนตรีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรนี้ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระบุในเชิงรายละเอียดแต่ระดับชั้น ตามกรอบของมาตรฐาน 2 มาตรฐาน โดยนำเสนอไว้ในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มีสาระสำคัญคือ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณี วัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ โดยในมาตรฐานของดนตรีซึ่งเป็นสาระที่ 2 ของกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

เมื่อผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนจะต้องรู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ ความหมาย ความสำคัญของบทเพลงใกล้ตัวที่ได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคาะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียน และใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและเคาะจังหวะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นจะต้องรู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

เมื่อผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนจะต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่ รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้น ลง ของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยค และอารมณ์ของบทเพลงที่ฟัง ร้องและบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่าย ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี อ่าน เขียนโน้ตไทยและสากลในรูปแบบต่าง ๆ รู้

ลักษณะของผู้ที่จะเล่นดนตรีได้ดี แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟัง สามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และ การเล่าเรื่อง รวมทั้งรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมต่าง ๆ เรื่องราวดนตรีในประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรี รู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ดนตรี

จากเนื้อหาดนตรีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทางดนตรี มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ดนตรี ที่สำคัญคือเห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระดนตรีในหลักสูตรประเทศสหรัฐอเมริกา

ดนตรีศึกษาในอเมริกาเหนือมีการพัฒนาไปอย่างก้าวไกล ในระดับประถมศึกษาเด็กทุกคนได้รับการศึกษาวิชาดนตรีจากที่โรงเรียนผ่านกิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นตามหลักการสอนต่าง ๆ เช่น ดาลโครซ ออร์ฟ โคดาย ที่พัฒนาขึ้นในยุโรป และคอมพรีเฮนซีฟ มิวซิเชียนชิพ (Comprehensive Musicianship) ที่พัฒนาขึ้นในอเมริกาเหนือ (Choksy et al., 2001: 1) ครูดนตรีสามารถผสมผสานเทคนิคการสอนทั้งหลายเข้าด้วยกัน โดยครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างถ่องแท้เสียก่อน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหลักการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ในสาระดนตรีตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด กล่าวได้ว่าการเรียนรู้วิชาดนตรีมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อผู้เรียนทุกคนในทุกระดับชั้น ในปี ค.ศ. 1986 MENC จึงเสนอแนวทางเกี่ยวกับเป้าหมายของหลักสูตรดนตรีในระดับประถมศึกษา ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาความสามารถผู้เรียนในการสร้างดนตรีด้วยตนเองและกับผู้อื่น
- 2) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้คำศัพท์และสัญลักษณ์ทางดนตรี
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตอบสนองต่อดนตรีอย่างมีสุนทรีย์ สติปัญญา และอารมณ์
- 4) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในคุณค่าของดนตรีในชีวิตของความเป็นคน
- 5) เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ และประเมินคุณค่าความงามนั้น

- 6) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านดนตรีอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนดนตรีภายในชุมชน

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรดนตรีที่จึงปรากฏให้เห็นมากมาย ทั้งจากโครงการ การประชุมเชิงวิชาการ มลรัฐต่าง ๆ หรือแม้แต่ที่นโยบายที่รัฐบาลพยายามกำหนดขึ้น ทั้งนี้ การนำหลักสูตรใดไปใช้ในการจัดการศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับสถานศึกษานั้น ๆ เห็นสมควร โดยให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นมากที่สุด ในปี 1994

ได้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางสำหรับกลุ่มสาระศิลปะชั้น ภายใต้อชื้อ “Goal 2000: Educate America Act” ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิชาดนตรีเป็นอย่างมาก (Choksy, 2001: 18) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะกำหนดความรู้และทักษะดนตรีสำหรับเด็กและบรรจวิชาดนตรีให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้วิชาดนตรีถูกตีพิมพ์โดย MENC ในปี 1994 ซึ่งกล่าวถึงสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติได้ในสาระดนตรี (Abeles & Custodero, 2012: 154) โดยอธิบายถึงความรู้ความสามารถทางดนตรีที่คาดหวังของผู้เรียนในภาพรวมตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล – เกรด 12 และเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับเกรด 12 ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถและทักษะทางด้านดนตรีตามมาตรฐานทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ (NAfME, 2012 : Online)

มาตรฐานที่ 1 การร้องเพลงแบบเดี่ยวและกลุ่มด้วยบทเพลงต่าง ๆ

มาตรฐานที่ 2 การเล่นเครื่องดนตรีเดี่ยวและกลุ่มด้วยบทเพลงต่าง ๆ

มาตรฐานที่ 3 การด้นสดในแนวทำนอง การแปรทำนอง และการบรรเลงดนตรีประกอบ

มาตรฐานที่ 4 การประพันธ์เพลงและการปรับแต่งบทเพลงตามแนวทางที่กำหนดให้

มาตรฐานที่ 5 การอ่านและเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี

มาตรฐานที่ 6 การฟังเพื่อวิเคราะห์และบรรยายดนตรี

มาตรฐานที่ 7 การประเมินดนตรีและการแสดงดนตรี

มาตรฐานที่ 8 ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับศิลปะแขนงอื่นและวิชาอื่นนอกเหนือจากศิลปะ

มาตรฐานที่ 9 ความเข้าใจในดนตรีต่อความเกี่ยวข้องกันของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 9 ด้านนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นกรอบที่มีความเป็นพื้นฐานสำหรับมลรัฐส่วนใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา ครูดนตรีมีอิสระในการพิจารณาเทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งโดยทั่วไป อาจแบ่งตามระดับชั้นได้ดังนี้

อนุบาล – เกรด 4

การแสดงดนตรี การสร้างสรรค์ และการตอบสนองต่อดนตรีเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานทางดนตรีที่มนุษย์มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้เรียนระดับอนุบาล – เกรด 4 จะเรียนรู้ผ่านการกระทำ การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวผ่านดนตรี และการสร้างสรรค์ดนตรีทำให้พวกเขาได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะทางดนตรี การเรียนรู้ด้านการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรีทำให้พวกเขามีทักษะในการค้นหาดนตรีด้วยตนเองและกับผู้อื่น การฟังเพลง เพื่อการวิเคราะห์และประเมินดนตรีเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการเรียนรู้ทางดนตรี ในอนาคตการมีส่วนร่วมในสังคมโลก ผู้เรียนจะเข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของตนเองไปจนถึงวัฒนธรรมของผู้อื่นผ่านการสื่อสารทางไกล เนื่องจากดนตรีเป็นอารมณ์และความรู้สึกขั้นพื้นฐานของวัฒนธรรมมนุษย์ ผู้เรียนทุกคนควรมีโอกาสเข้าถึงความสมดุล ความสมบูรณ์ และความต่อเนื่องกันของการเรียนรู้วิชาดนตรี

เกรด 5 – เกรด 8

ช่วงเวลาของการนำเสนอสาระดนตรีในเกรด 5 – เกรด 8 เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการวิพากษ์วิจารณ์ทางดนตรีของผู้เรียนโดยเฉพาะ ดนตรีที่พวกเขาแสดงหรือเรียนรู้บ่อย ๆ จะเป็นส่วนหนึ่งของการผสมผสานจนกลายเป็นเพลงของแต่ละคน การแต่งเพลงและการด้นสดจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและโครงสร้างของดนตรีอย่างลึกซึ้ง ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วย ประสบการณ์จากดนตรีอันหลากหลายกลายเป็นสิ่งจำเป็น หากผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจทางดนตรี พื้นฐานกว้าง ๆ จะทำให้พวกเขาเริ่มเข้าใจและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีและสาระการเรียนรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จะทำให้ทัศนคติต่อสังคมเป็นรูปเป็นร่างและเกิดเป็นพฤติกรรม เป็นการเตรียมการสื่อสารในการใช้ชีวิตและการทำงานที่ดีขึ้นในวัฒนธรรมอันหลากหลาย บทบาทของดนตรีจะเป็นตัวชีวิตกว้าง ๆ ในทักษะการสร้างสรรค์ การแสดง และการฟังดนตรี

เกรด 9 – เกรด 12

การเรียนวิชาดนตรีเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชีวิตของผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพ งานประพันธ์ทางดนตรีเป็นผลผลิตตามกาลเวลาและสถานที่ แม้ว่างานเดียวกันนั้นจะปรากฏในพื้นที่ที่อยู่เหนือขึ้นไปจากพื้นที่ดั้งเดิม แต่ก็ยังปรากฏให้เห็นถึงความน่าสนใจและดึงดูดใจอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผ่านการร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี และการแต่งเพลง ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ขณะที่ความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางดนตรีและการแสดงดนตรีพื้นฐานทำให้พวกเขาเรียนรู้ดนตรีใหม่ ๆ ด้วยตัวเองผ่านวิถีชีวิตของพวกเขา ทักษะในการวิเคราะห์ การประเมิน และการสังเคราะห์ มีความสำคัญเนื่องจากทักษะเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและ เสริมสร้างประสบการณ์ทางดนตรีและเติมเต็มสภาพแวดล้อมด้วยดนตรี เพราะดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ ความสามารถในการฟังจากความเข้าใจเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าผู้เรียนได้รับมุมมองทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในเชิงกว้าง ชีวิตเมื่อเติบโตใหญ่จะสมบูรณ์พร้อมด้วยทักษะ ความรู้ และนิสัยที่ได้รับจากการเรียนรู้วิชาดนตรี

มาตรฐานการเรียนรู้ทั้งหมดที่กล่าวมาอธิบายถึงการสั่งสมทักษะและความรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนจนถึงเกรด 12 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิชาดนตรี พวกเขาเชื่อว่าผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยทักษะและความสามารถทางดนตรีจะค่อย ๆ ซบซ้อนมากขึ้นตามระดับชั้นที่สูงขึ้น และจะทำให้มีความเชี่ยวชาญต่อการตอบสนองงานทางด้าน วิชาดนตรีทุกระดับชั้นจะจัดการเรียนการสอนในด้านการสร้างสรรค์ การแสดงดนตรี การฟังเพื่อวิเคราะห์ดนตรี นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมเฉพาะตามแต่ละรายวิชา การพิจารณาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เป็นความรับผิดชอบของมลรัฐ โรงเรียนในตำบล และครูแต่ละคน

สาระดนตรีในหลักสูตรประเทศอังกฤษ

วิชาดนตรีในหลักสูตรแห่งชาติของประเทศอังกฤษได้กำหนดให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวังในด้านทักษะการแสดงดนตรี (DERA, 2012) โรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรเลือกวิธีการจัดการและบริหารหลักสูตรรวมทั้งการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้เหมาะสม ตามหลักสูตร โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ Key Stage 1 Key Stage 2 และ Key Stage 3 ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนควรพิจารณาลักษณะการสอนที่พึงประสงค์โดยทั่วไปคือ การใช้ภาษา ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบูรณาการไปยังวิชาอื่น ๆ

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีควรมั่นใจว่าผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางด้านการฟังและการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งความรู้ ทักษะ และความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาในแง่ของดนตรีจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างกระบวนการดังต่อไปนี้

- 1) การควบคุมเสียงผ่านการร้องเพลงและการเล่นเครื่องดนตรี – ทักษะการแสดงดนตรี
- 2) การสร้างและพัฒนาความคิดทางดนตรี – ทักษะการแต่งเพลง
- 3) การตอบสนองและวิพากษ์วิจารณ์ดนตรี – ทักษะการประเมิน
- 4) การฟังและการประยุกต์ใช้ความรู้และความเข้าใจ

ขอบเขตของการเรียนรู้จะกล่าวถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละด้าน จุดเริ่มต้น จำนวนผู้เรียน ขอบเขตประสบการณ์ทางดนตรี รวมทั้งการแสดงสด การบันทึกเสียง และช่วงเวลาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะแสดงรายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านตามระดับชั้นโดยสรุปได้ดังนี้

Key Stage 1

การเรียนในช่วง Key Stage 1 นักเรียนจะฟังอย่างตั้งใจและใช้ร่างกายเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อดนตรีอย่างกว้าง ๆ นักเรียนจะเล่นเครื่องดนตรีและร้องเพลงที่หลากหลายจากความจำ ทั้งแบบมีดนตรีประกอบและไม่มีดนตรีประกอบ และการแต่งเพลงสั้น ๆ ด้วยความมั่นใจที่เพิ่มขึ้น พร้อมกับการควบคุมและจินตนาการ นักเรียนจะค้นหาและมีส่วนร่วมในการสร้างเสียงและความเงียบในอารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน

Key Stage 2

ในช่วง Key Stage 2 นักเรียนร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรีด้วยความมั่นใจ ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึกที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีความตระหนักรู้การสนับสนุนของกลุ่มหรือการแสดงในชั้นเรียน นักเรียนจะสามารถต้นสดและพัฒนาความสามารถในการแต่งเพลงด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์อันหลากหลายอย่างอิสระและสร้างสรรค์มากขึ้น ผู้เรียนจะค้นหาความคิดและความรู้สึกผ่านการตอบสนองทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ด้วยดนตรีที่มีหลากหลายในช่วงเวลาและวัฒนธรรม

Key Stage 3

นักเรียนจะมีความสนใจและทักษะทางดนตรีลึกซึ้งและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น มีความสามารถในการแสดงดนตรีและแต่งเพลงในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นด้วยความเข้าใจในกระบวนการและบริบทที่มีอิทธิพล นักเรียนจะทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มโดยคำนึงถึงบทบาทและการสนับสนุนของสมาชิกแต่ละคนที่แตกต่างกัน พวกเขาจะค้นหารูปแบบ ประเภท และวัฒนธรรมทางดนตรีอย่างกระตือรือร้น ด้วยความสามารถในการคาดคะเน การคิดวิเคราะห์ และการเชื่อมโยงความแตกต่างของความรู้

ขอบเขตเนื้อหาดนตรีในหลักสูตรของประเทศอังกฤษแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับทักษะดนตรีและการแสดงดนตรีของผู้เรียน โดยเรียนรู้ดนตรีอันหลากหลายรูปแบบและหลากหลายประเภท ภายใต้การทำงานเดี่ยวและการทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และคิดอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งทางดนตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรดนตรี

การศึกษาด้านหลักสูตรดนตรีในประเทศไทยที่พบเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นหรือทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนานาชาติซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนมีหลักสูตรการศึกษาแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ การจัดการเรียนการสอนย่อมมีความแตกต่างกันไปตามบริบทสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เครือวัลย์ สุขเจริญ (2537) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารของโรงเรียน 323 คน ครูวิชาดนตรีและนาฏศิลป์จำนวน 323 จาก 323 โรงเรียน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายโดยการแทนที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 เมื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ของผู้บริหารและครู มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน ในด้านหลักสูตรพบว่า โรงเรียนขาดเอกสารหลักสูตรคู่มือ ตำรา เอกสารอ้างอิงให้ครูศึกษา และผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมมาในด้านนี้โดยตรง ทำให้ไม่มีความถนัดและขาดทักษะในการสอน ปัญหาที่พบสูงสุดคือ ปัญหาด้านสื่อการสอน เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดเครื่องดนตรี เครื่องแต่งกาย ห้องฝึก และห้องเก็บอุปกรณ์

Brian R. Moore (1990) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและผู้เรียน: การประพันธ์เพลงและรูปแบบการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างน้อยเกรด 9

จากโรงเรียนทั้งหมด 64 โรงเรียน โดยศึกษาหลักสูตรดนตรีด้านการประพันธ์เพลงและรูปแบบการเรียนรู้อีก 2 รูปแบบ ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้ผ่านสื่อกลาง และทัศนภาวะในการรับรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบความสามารถในการประพันธ์เพลง ความสามารถในการเรียนรู้ผ่านสื่อกลาง และทัศนภาวะในการรับรู้ ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ในอดีต ผู้เรียนมักไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้านการสร้างสรรค์ทางดนตรีในวิชาดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งขัดกับหลักการสอนดนตรีคอมพรีเฮนซีฟ มิวซิเชียนชิพ ประเทศสหรัฐอเมริกาการสอนทักษะการดนตรีและการประพันธ์เพลงได้รับความสนใจจากครูดนตรีน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนละเลยและไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการปรับใช้ทักษะทางดนตรีเหล่านี้ในหลักสูตร ซึ่งการสอนดนตรีโดยทั่วไปควรปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ทั้งในหลักสูตรและการสอน

ครูผู้สอนนับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน กล่าวได้ว่า หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างแยกไม่ออก ครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำแนวทางในหลักสูตรนั้น ๆ มาปรับใช้สำหรับการทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำรูปแบบการการสอนและเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีความครบถ้วนครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระและทักษะทางดนตรี

งานวิจัยที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงการนำหลักสูตรดนตรีไปปรับใช้การจัดการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าเนื้อหาของหลักสูตรจะกล่าวครบถ้วนและครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ก็ตาม การที่ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ทางดนตรีอย่างสมบูรณ์มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับจัดการเรียนการสอนของครูทั้งสิ้น หากครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแต่ไม่นำมาปฏิบัติหรือปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน การเรียนการสอนดนตรีที่มีประสิทธิภาพคงเกิดขึ้นไม่ได้อย่างแน่นอน

ส่วนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนดนตรีจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสาระดนตรีทั้งหมดอย่างครบถ้วนทั้งทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี เพื่อสร้างพื้นฐานทางดนตรีให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอเมื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ทางดนตรีอย่างเต็มที่ ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างและพัฒนาประสบการณ์สุนทรีย์เป็นอย่างยิ่ง

ความหมายของแนวทางการจัดการเรียนการสอน

แนวทาง หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความประสบความสำเร็จ หรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ และมี

หลักฐานของความสำเร็จปรากฏอย่างชัดเจน สามารถเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาตนเอง และสั่งสมคุณลักษณะที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งพัฒนาผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ รูปแบบการสอน หรือกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย

หลักการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

ภารกิจหลักของโรงเรียนประถมศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดจึงเป็นกระบวนการในการจัดการประถมศึกษาที่สำคัญที่สุด ครูผู้ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีหลักการสอนที่ดีเพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง ดังนี้ (ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์, ม.ป.ป.: 123 - 125)

1. การสอนจะต้องตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน หากครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ถนัด สนใจ หรือทำได้ตามความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่ จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ มีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ต่อไป

2. ต้องมีความเข้าใจ ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาในช่วงความสนใจที่สั้นมาก ครูควรมีเทคนิคและวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมที่น่าสนใจ และได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

3. ให้ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด หมายถึงการกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนต้องช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติและเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้า ทดลองฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิธีการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการ และสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

4. สอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่มีความหมาย โดยในเรื่องที่ง่ายไปหาเรื่องที่ยาก สอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว ทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของสิ่งที่จะเรียนรู้ทั้งหมดและได้จัดกระทำกับสื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม สามารถนำความรู้เดิมที่เรียนไปแล้วไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่อง

ใหม่ต่อไปได้ และเมื่อเรียนแล้วผู้เรียนควรรู้ว่าเอาไปใช้ชีวิตประจำวันอย่างไร หรือความรู้ที่เรียนนั้นช่วยให้เขาอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้อย่างไร

5. มีการวางแผนและเตรียมการสอน เพราะถ้าครูขาดการวางแผนและเตรียมการสอนที่ดี การสอนย่อมมีคุณภาพที่ลดลง จนอาจถึงขั้นล้มเหลวได้

6. หลากหลายรูปแบบ ทั้งวิธีสอน เทคนิคการสอน สื่อการสอน สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียน จะต้องมีความหลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

7. ต้องมีความรู้เรื่องหลักสูตรปัจจุบันที่ใช้อยู่ ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในตัวหลักสูตรให้มากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้การสอนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

8. มีการวัดและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนของครูบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการอย่างน้อยเพียงใด และนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง สามารถวัดและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาในการเรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

จากหลักการสอนดังกล่าว จะเห็นว่าในระดับประถมศึกษาผู้เรียนมีช่วงความสนใจที่ค่อนข้างสั้น ครูจึงต้องมีวิธีการสอนและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน ในเนื้อหาสาระแต่ละเรื่องแต่ละบทเรียนผู้เรียนควรได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กัน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยครูยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และในที่สุดผู้เรียนจะสามารถนำความรู้อันเป็นพื้นฐานไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนดนตรี

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอนมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สาระเนื้อหาในการศึกษา ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ปรีชญา เวสารัชช์, 2545: 8 - 9)

1. **สาระเนื้อหาในการศึกษา** ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระหลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

จากการวิเคราะห์แนวคิดด้านสาระดนตรีของนักดนตรีศึกษาหลาย ๆ ท่าน ซึ่งได้กล่าวถึงสาระดนตรีแตกต่างกันไป ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าและสามารถสรุปได้ว่า สาระดนตรีประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ทักษะดนตรี

ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสาระดนตรีที่กล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการศึกษาดนตรีก็คือ ทักษะดนตรี ทักษะดนตรีช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสาระดนตรี ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีโดยนำเสนอทักษะดนตรีให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540: 8) ประกอบไปด้วย การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน ดังนี้

2) ทฤษฎีดนตรี

ดนตรีเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเสียงโดยเฉพาะ ในการรับรู้ทางดนตรีต้องใช้การฟังเท่านั้นถึงจะสามารถเข้าถึงความไพเราะและความงามของบทเพลงต่าง ๆ ได้ ส่วนสำคัญพื้นฐานที่ทำให้เกิดดนตรีตามทฤษฎีดนตรี ได้แก่ (คมสันต์ วงศ์วรรณ, 2551: 11) เสียง (Sound) สีสันทันหรือคุณภาพของเสียง (Tone Color of Quality) จังหวะ (Rhythm) ตัวโน้ตดนตรีหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรี (Music Notation) ทำนอง (Melody) เสียงประสาน (Harmony) ระบบเสียงโทนาลิตี (Tonality) รูปพรรณหรือพื้นผิว (Texture) และคีตลักษณ์หรือรูปแบบ (Musical Forms)

3) ประวัติศาสตร์ดนตรี

ดนตรีเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับมนุษยมาช้านาน มีข้อบันทึกและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชัดเจน การศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรีจะช่วยให้เข้าใจในบทเพลงและองค์ประกอบทางดนตรีมากขึ้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540: 8) โดยศึกษาในด้านลักษณะทางสังคมในยุคนั้น ลักษณะทางดนตรี ประวัติของคีตกวีที่สำคัญ ผลงานที่น่ายกย่องและเหตุผลที่ทำให้เป็นที่ยกย่อง ในเบื้องต้นอาจศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรีโดยแบ่งอย่างกว้าง ๆ ออกเป็น 4 ยุค ได้แก่ ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก และยุค 20th Century

สรุปได้ว่า สาระดนตรีประกอบไปด้วย ทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี ทั้ง 3 ส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรนำเสนอสาระดนตรีทั้ง 3 ส่วนนี้ไปพร้อม ๆ กันอย่างครบถ้วนสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ทางดนตรีให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงบริบททางดนตรีเพื่อนำไปสู่การเกิดสุนทรีย์ได้

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด

เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูและอาจารย์ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา โดยพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ในระดับประถมศึกษาวิธีการสอนของครูจัดว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่เป็นามธรรมได้อย่างถ่องแท้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544: 97) ดังนั้น ผู้สอนจึงควรมีหลักการหรือเทคนิควิธีการสอนในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างมีความหมาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น โดยหลักการสอนดนตรีที่พัฒนาขึ้นมาในต่างประเทศที่ควรกล่าวถึง คือ วิธีการสอนดนตรีของดัลโครซ (Dalcroze) ออร์ฟ (Orff) และโคดาย (Kodaly) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) หลักการสอนของดัลโครซ

ดัลโครซ (Emile Jaques – Dalcroze, ค.ศ. 1865 – 1950) เป็นชาวสวิสโดยกำเนิด จบการศึกษาดนตรีจากสถาบันดนตรีแห่งกรุงเวียนนา (Vienna Conservatory) ในปี ค.ศ. 1887 (Choksy al etc., 2001: 42) หลักการสอนดนตรีของดัลโครซเน้นการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับจังหวะ เรียกวินิจฉัยว่า ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544: 102) ปัจจุบันกระบวนการการเรียนรู้ในลักษณะนี้เรียกว่า kinesthetic sense เป็นการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ผสมผสานข้อมูลที่ได้รับด้วยความรู้สึกของผู้เรียน

วิธีการ หลักการสอนของดัลโครซมีวิธีการดังนี้

1.1 ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) การเคลื่อนไหวของดัลโครซจะไม่เหมือนกับเต้น คือรูปแบบการเคลื่อนไหวในลักษณะนี้จะเป็นการจัดวางท่าทางเพื่อแสดงถึงความเร็ว ช่วงเวลา ความดัง-ค่อย การเน้น และองค์ประกอบอื่นๆของดนตรีอย่างเหมาะสม

1.2 โซลเฟจ (Solfege) ดัลโครซเน้นการอ่านโน้ตโดยใช้ระบบโซลเฟจ (ซอล – ฟา อยู่กับที่) เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องระดับเสียงที่แน่นอน (perfect pitch) โดยเริ่มจากการอ่านโน้ตเส้นเดียว เพื่อนำไปสู่การอ่านโน้ตในกุญแจต่าง ๆ บนบรรทัด 5 เส้นต่อไป

1.3 การสร้างสรรค์ (Improvisation) ในชั้นเรียน ในระยะแรก ครูจะเน้นการค้นสดด้วยการร้องเพลงหรือการเล่นเครื่องดนตรีมากกว่าแต่งเพลง เนื่องจากการค้นสดเป็นการนำองค์ประกอบต่าง ๆ ทางดนตรีมาใช้ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่นั้น ๆ เพื่อใช้ในการประเมินดนตรีของตนเองและผู้อื่น

2) หลักการสอนของออร์ฟ

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, ค.ศ. 1895 – 1982) เป็นชาวเยอรมันโดยกำเนิด เป็นที่รู้จักดีในฐานะผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีโดยใช้เครื่องดนตรีออร์ฟ หรือ Orff instrument เป็นพื้นฐาน

ในการสอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544: 107 - 108) ออร์ฟกล่าวว่า ดนตรี (music) การเคลื่อนไหว (movement) และการพูด (speech) เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ ทั้งสามสิ่งรวมกันเป็นเอกภาพ (unity) ซึ่งออร์ฟเรียกว่า “ดนตรีเบื้องต้น” (elemental music) โดยการศึกษาดนตรีควรเริ่มจากความรู้ง่าย ๆ เพลงง่าย ๆ กฎเกณฑ์สำคัญของวิธีการสอนดนตรีแบบออร์ฟคือ การค้นหา และประสบการณ์ (Choksy et al., 2001: 107) โครงสร้างของแผนการสอนควรเริ่มจากสิ่งที่ย่างที่สุดและเพิ่มเติมไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนที่สุด ซึ่งแบบเรียนดนตรีของออร์ฟเรียกว่า “ออร์ฟชูลเวอร์ค” (Orff – schulwerk) หมายถึง หนังสือการเรียนดนตรีที่ใช้ในโรงเรียน (ธวัชชัย นาควงษ์, 2542: 1)

วิธีการ ในกระบวนการเรียนการสอนของออร์ฟมีวิธีการที่ควรทราบดังนี้

2.1 คำพูด (Speech) ธรรมชาติของเด็กจะมีพัฒนาการจากการใช้คำพูดไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะแล้วจึงไปสู่เพลง ขั้นตอนการสอนเพลงของ Schuwerk เริ่มจากการใช้คำพูด ตามด้วยการทำจังหวะด้วยร่างกาย และลงเอยด้วยการบรรเลงเครื่องดนตรี

2.2 การร้องเพลง (Sining) ประสบการณ์ร้องเพลงจะมาทีหลังการพูด ผู้เรียนจะพบว่าเสียงเริ่มมีการเปลี่ยนขึ้นลงตามในขณะที่ท่องพร้อมกับการเคาะระนาด เนื่องจากเกิดการถ่ายทอดการพูดไปสู่การร้องเพลง ดังนั้น ทำนองเพลงจึงมาทีหลังจังหวะ การพูดและการร้องเพลงจะสนับสนุนซึ่งกันและกันไปตลอดการเรียนการสอนดนตรี

2.3 การเคลื่อนไหว (Movement) การวิ่ง กระโดด ไถล หมุนตัว เป็นการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก ครูจะสนับสนุนให้การเคลื่อนไหวเหล่านี้สัมพันธ์กับดนตรีและใช้การเคลื่อนไหวสอนความรู้ทางดนตรี

2.4 การคิดแต่งทำนองหรือทำทางแบบทันทีทันใด (Improvisation) โดยเริ่มจากประสบการณ์ง่าย ๆ คล้ายการเล่นอย่างสนุกสนานและจะดำเนินไปตลอดการสอน บทเรียนของออร์ฟจะเป็นตัวอย่างให้กับผู้เรียน (models) ตามแนวทางที่ออร์ฟแนะนำ เช่น borduns หรือ ostinatos ผ่านเครื่องดนตรีแบบออร์ฟ โดยนักเรียนทุกคนจะมีโอกาสได้ improvisation และประเมินผลการแสดงของตน

2.5 เครื่องดนตรี (Instrumental) เครื่องดนตรีของออร์ฟได้แก่ ระนาดไม้ (xylophone) ระนาดเหล็ก (glockenspiel) และระนาดโลหะ (metallophone) ทุกเครื่องเล่นได้โดยใช้ไม้ตี ลูกระนาดสามารถถอดออกได้เพื่อใช้ในการสร้างสเกลต่าง ๆ น้ำเสียงของเครื่องดนตรีนี้เหมาะแก่การบรรเลงประกอบการร้องและการบรรเลงหมู่ ซึ่งสิ่งที่สำคัญคือผู้เรียนจะต้องหัดเล่นเครื่องดนตรีให้ถูกวิธี

3) หลักการสอนของโคดาเย

โคดาเย (Zoltán Kodály, ค.ศ. 1882 – 1967) เป็นชาวฮังการีที่รู้จักกันดีในวงการดนตรีด้วยความโดดเด่น 3 ด้าน คือ การเป็นนักประพันธ์เพลง (Composer) การเป็นนักค้นคว้า

เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ดนตรี (Musicologist) และการเป็นครูสอนดนตรี (Music Educator) เป้าหมายหลักในระบบการสอนดนตรีของโคดาเย คือการที่ประชาชนในประเทศสามารถอ่านโน้ตและเขียนโน้ตเพลงได้ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2541: 1 – 2) เขาเชื่อว่านักเรียนทุกคนในประเทศยังการีควรเรียนรู้การอ่านเขียนโน้ตดนตรีเฉกเช่นเดียวกับการเรียนเขียนอ่านภาษาอังกฤษ เป็นความสามารถในการอ่าน การเขียน และการสร้างสรรค์ด้วยสัญลักษณ์และคำศัพท์ทางดนตรี (Choksy al ect., 2001: 83) โคดาเยจึงพัฒนาการฝึกหัดร้องโน้ตแบบซอล – ฟา (Sol – Fa teaching) ขึ้นในโรงเรียนของรัฐทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการร้องเพลงประสานเสียง (Choral Musicianship) เน้นทักษะการอ่านและร้องโน้ตเมื่อแรกเห็น (Sight Singing) และการบันทึกโน้ตจากเสียงที่ได้ยิน (Dictation) ด้วยบทเพลงพื้นบ้านที่เป็นภาษาแม่และเป็นที่ยึดของผู้เรียน โดยเริ่มให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้เพื่อให้เด็กรักดนตรีและอยู่กับดนตรีไปตลอดชีวิต

วิธีการ วิธีการสอนดนตรีตามแบบของโคดาเยประกอบไปด้วย

3.1 ระบบซอล – ฟา (Tonic Solfa) คือ โน้ตโดจะเป็นโน้ตตัวแรกของบันไดเสียงเมเจอร์ และโน้ตลาจะเป็นตัวแรกของบันไดเสียงไมเนอร์ เรียกว่าระบบโดเคลื่อนที่ (movable do) คือโน้ตโดสามารถย้ายไปยังจุดต่าง ๆ ได้ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางด้านการฟังดนตรี

3.2 สัญญาณมือ (Hand Signs) เป็นการใช้สัญญาณมือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวโน้ตภายในบทเพลง เพื่อแสดงถึงความโน้มเอียงของโน้ตที่จะเคลื่อนไหวไปสู่โน้ตอีกตัวหนึ่ง ซึ่งการเคลื่อนไหวร่างกายหรือการใช้สัญญาณมือจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงชัดเจนขึ้น

3.3 แบบแผนของจังหวะ (Rhythm Duration Syllables) เป็นการใช้เพลงพื้นบ้านต่าง ๆ ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและสามารถเคาะจังหวะของเพลงได้ ครูสามารถสนับสนุนแบบแผนของจังหวะเหล่านี้ได้หลายวิธี เช่น การแทนด้วยรูปภาพ กากเคลื่อนไหวร่างกาย เกมถาม – ตอบด้วยการตบมือ การออกเสียงด้วย ทา ทิทิ ทู โท เท เป็นต้น

เทคนิควิธีการสอนดนตรีทั้ง 3 แนวทางมีจุดเน้นที่ต่างกันไป ครูผู้สอนควรนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของตน ซึ่งครูสามารถนำหลักการหรือเทคนิคการสอนดนตรีต่าง ๆ มาผสมผสานกันตามความถนัด เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรี เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้

อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

สื่อการสอนประกอบการศึกษาทางดนตรีช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียงซึ่งมีความเป็นนามธรรม สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสาระดนตรีอย่างเป็นรูปธรรมและทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสมบูรณ์ (วิรัช ชูสูงเนิน, 2525: 40 – 41) สื่อการสอนทางดนตรีอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- 1) ประเภทที่ใช้ฟัง เช่น เทปบันทึกเสียง วิทยุ แผ่นเสียง ซีดี ฯลฯ
- 2) ประเภทที่ใช้ดู เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ โน้ตเพลง Youtube ฯลฯ
- 3) ประเภทของจริง เช่น เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ฯลฯ

ทั้งนี้ สื่อการสอนย่อมต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนของครู รวมทั้งตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน ที่สำคัญคือต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวก

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม เกิดเป็นคำว่า “การปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

การเรียนการสอนดนตรีโดยทั่วไป ควรพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาระดนตรี ที่สำคัญคือทำให้ผู้เรียนมีการรับรู้และพัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี ครูดนตรีจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสาระดนตรีให้ครอบคลุมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแนวคิดทั่วไปในการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีมีดังนี้ (สุเทพ บรรลือสินธุ์, 2537: 12 - 13)

- 1) ใช้ความเข้าใจเป็นรากฐาน (Conceptual Approach) ความรู้และทักษะทุกชนิด โดยเฉพาะที่ต้องการ การสะสมทีละน้อยเป็นขั้นเป็นตอน ต้องปูพื้นฐานให้เด็กเข้าใจเสียก่อน เป็นต้นว่า ก่อนที่จะให้เด็กรู้จักตัวโน้ตสากล ต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจอัตราความเร็วความช้าของเสียงที่เกิดขึ้น โดยสังเกตจากการฟังว่ามีเสียงสั้นยาว - ช้าหรือเร็ว ซึ่งเด็กจะใช้วิธีการขีดเป็นเส้นสั้นยาวตามเสียงที่ได้ยิน อาจจะมีการแบ่งวรรคเป็นช่วง หรือมีการทำสัญลักษณ์ตรงเสียงเน้น (Accent) ส่วนเสียงสูงต่ำนั้น เด็กอาจจะฝึกฟังจากเสียงประโยคคำพูดสั้น ๆ ว่าเสียงไหนสูงต่ำ การจำแนกเสียงทางดนตรีนั้นเขาแบ่งกันที่เสียงทั้งของไทยและสากล การเรียกชื่อต่าง ๆ ใช้ชื่ออะไร

2) วิธีสอนที่ช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้นคือคนที่คิดเป็นทำเป็นนั่นเอง การที่จะสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอยู่ที่ครูผู้สอนเป็นหลัก การตั้งคำถามง่ายๆ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันในคำถามจะทำให้เด็กคิดออกมองเห็นภาพในจินตนาการอย่างเด่นชัด ซึ่งทำให้เด็กกล้าตอบ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับความคิดของตนให้ถูกต้องซึ่งคำถามทั้งหลายที่ครูถามมาควรเป็นคำถามเปิด เด็กสามารถตอบได้หลายคำตอบ

3) วิธีสอนควรเป็นแบบบูรณาการ (Integration) ชั่วโมงการสอนดนตรีครูมักจะนึกว่าตลอด เวลาเรียนควรจะสอนอย่างไรอย่างหนึ่งตลอดไป เช่น การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การฝึกหัดเขียนโน้ตเพลง ฯลฯ การสอนเช่นนี้เด็กจะเกิดความเบื่อหน่าย การสอนตามแบบสากลจะแบ่งเวลาออกเป็นหลายส่วน การสอนใช้การฝึกหัด ทดสอบ และปฏิบัติคลุกคละกันไป เช่น มีการฝึกฟังเสียงดนตรี การเปล่งเสียงให้ตรงตามโน้ต การร้องเพลงให้ถูกต้อง และการฝึกหัดเล่นเครื่องดนตรี การสอนแบบนี้จะเป็นการเพิ่มทักษะในด้านดนตรีที่สมบูรณ์ นักเรียนจะสนุกสนานในการเรียน บรรยากาศในห้องจะมีชีวิตชีวาขึ้น การเรียนดนตรีนักเรียนทุกคนจะได้รับการฝึกหัดให้เป็นคนมีสมาธิ มีระเบียบวินัย ตามลักษณะของวิชานี้ ผู้มีจิตใจหยาบไม่ละเอียดอ่อนจะเล่นดนตรีเป็นวงไม่ได้เลย

4) วิธีสอนควรมีการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น (External Integration) การสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายต้องการให้เป็นการสอนแบบบูรณาการ ทุกวิชาควรจะมีการเกี่ยวข้องส่งเสริมซึ่งกันและกันผลัดเป็นแกนกลางได้ แล้วแต่ช่วงใดจะเน้นหนักเรื่องอะไร เป็นต้นว่าในการสอนกลุ่มทักษะเกี่ยวกับการอ่าน ครูก็ควรโยงเอาการฝึกจังหวะของวิชาดนตรีเข้ามาเสริมทักษะการอ่านให้เฉียบคมขึ้น หรือบางช่วงเวลาที่ต้องการฝึกทักษะทางดนตรี เช่น ฝึกทำจังหวะ 2 จังหวะ 3 จังหวะ 4 ครูก็อาจจะใช้คำกลอนหรือร้อยแก้วเป็นเครื่องมือแทนที่จะใช้ร้องเพลงอย่างเดียว การสอนแบบนี้จะทำให้นักเรียนรู้สึกวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมามีส่วนสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ การเรียนอย่างเอาจริงเอาจังจึงมีประโยชน์มาก เพราะนำมาเกี่ยวข้องกันกับวิชาอื่นได้ช่วยให้การเรียนดีขึ้น

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมักยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะโรงเรียนนั้นจะใช้หลักสูตรใดก็ตาม เนื่องจากเป็นวิธีสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา หากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนและมีโอกาสปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนก็จะสามารถดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาได้อย่างเต็มที่

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังคงจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

กระบวนการในการบริหารการศึกษาวิชาดนตรีโดยผู้บริหารหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา อาจแบ่งได้เป็น 7 ประเภทดังนี้ (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, 2533: 4 – 5)

1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่า มีงานอะไรที่จะต้องปฏิบัติบ้างตามลำดับความสำคัญ วางแนวทางทฤษฎีและแนวทางในการปฏิบัติ รวมถึงวางหลักสูตรการสอน แผนการสอน กิจกรรม การวัดผลประเมินผล พร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานก่อนลงมือปฏิบัติการ

2) การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยมีหลักการแบ่งงานกันทำ หลักการมอบหมายงาน หลักความชำนาญเฉพาะงาน หลักการมีอำนาจที่ชอบธรรม พร้อมกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อประสานงานตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป

3) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคล โครงสร้าง และวิธีปฏิบัติของบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสวงหาคณะมาทำงาน การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากร การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้นและลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน

4) การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ หลังจากสร้างระบบความคิดในการวิเคราะห์และพิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว พร้อมกับให้การแนะนำ ชี้แจง และให้ความช่วยเหลือ

5) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์ หน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กรหรือสำนักงานใหญ่ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพประสานกลมกลืนกัน

6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บริหาร หรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง การเสนอรายงานทำให้ผู้บริหารทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถทำรายงานได้ถูกต้องรัดกุมและสมบูรณ์

7) การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน เป็นการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน เช่น การสั่งซื้ออุปกรณ์เครื่องดนตรี การซ่อมเครื่องดนตรี การตัดชุดการแสดง อุปกรณ์ประกอบฉาก ฯลฯ รวมทั้งการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินหรือตรวจสอบบัญชีโดยรอบคอบและรัดกุม

กระบวนการในการบริหารควรเน้นขอบข่ายของงานว่าแต่ละงานมีภารกิจและแนวคิดสำคัญอะไรบ้าง งานทุกงานย่อมต้องการทีมงานที่มีประสิทธิภาพ คอยสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มี

ความรับผิดชอบร่วมกัน นับเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารงานดนตรีต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีความรักในการบริหารงาน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

เงินทุนสนับสนุนหรืองบประมาณของวิชาดนตรีที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดนตรีประสบความสำเร็จ ประกอบไปด้วยเงินทุน 4 ประเภท ดังนี้ (Walker, 1998: 79 – 81)

1) งบประมาณจากโรงเรียน เป็นงบประมาณที่ได้จากการอนุมัติของทางโรงเรียน ซึ่งสนับสนุนกิจกรรมทางดนตรีทั้งหมดทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมทั้งงบประมาณที่ครูดนตรีเป็นฝ่ายร้องขอไปด้วย

2) งบประมาณจากองค์กรอิสระ นับเป็นการได้รับงบประมาณทางด้านกิจกรรมดนตรีจำนวนมาก อาจพิจารณาจากคุณภาพของกิจกรรมดนตรีที่จัดขึ้น

3) งบประมาณจากส่วนย่อย เป็นงบประมาณที่ได้จากส่วนย่อยภายในวิชาดนตรีเอง เช่น วงดนตรี วงออร์เคสตรา และฝ่ายดนตรีทั่วไป เป็นงบประมาณจัดหามาเพื่อสนับสนุนตนเอง

4) งบประมาณในอนาคต เป็นงบประมาณที่วางแผนเพื่อใช้ในการสร้างเสริมวิชาดนตรีในภายภาคหน้า เพื่อให้การศึกษาดนตรีมีโครงสร้างที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

การจัดหางบประมาณเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นสำหรับวิชาดนตรีเป็นอย่างยิ่ง ทั้งฝ่ายผู้บริหารและครูควรจัดหางบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างราบรื่นที่สุด

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม

สถานที่ในการเรียนดนตรีและบรรยากาศแวดล้อมที่มีความเหมาะสมมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีเป็นอย่างยิ่ง ทั้งคุณภาพที่ดีและปริมาณที่เพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นขาดไม่ได้สำหรับการเรียนวิชาดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วย (Walker, 1998: 116 – 121)

1) ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนดนตรีควรออกแบบให้ครูสามารถสอนได้ทั้งทักษะดนตรีและเนื้อหาดนตรี มีพื้นที่กว้างขวาง พร้อมกับเครื่องดนตรีที่ครบครันพร้อมใช้งาน อาจมีแหล่งการเรียนรู้ทางดนตรีในห้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูล

2) ห้องฝึกซ้อมดนตรี ห้องฝึกซ้อมดนตรีไม่ควรอยู่ในลักษณะที่มีคนเดินผ่านไปมาได้ และไม่ควรถือคประตุห้องตลอดเวลา เนื่องจากทำให้นักเรียนที่ต้องการฝึกซ้อมไม่สามารถเข้ามาซ้อมดนตรีได้ ครูผู้สอนควรพิจารณาจำนวนห้องฝึกซ้อมดนตรีจากจำนวนนักเรียน อย่างน้อยที่สุด 1 ห้องต่อนักเรียนจำนวน 40 คน หรือที่เหมาะสมที่สุดคือ 1 ห้องต่อนักเรียนจำนวน 20 คน

3) สถานที่ในการเก็บเครื่องดนตรี สถานที่เก็บเครื่องดนตรีควรอยู่ใกล้กับห้องซ้อมดนตรี และควรมีทางเข้าออก 2 ทางเพื่อให้นักเรียนเดินเข้าออกได้อย่างสะดวก

4) ห้องประชุมสำหรับแสดงดนตรี ในห้องนี้ควรประกอบไปด้วยเปียโน โปเตียม เครื่องดนตรีต่าง ๆ ฯลฯ พร้อมกับการติดตั้งระบบแสงสีเสียงที่มีคุณภาพ โดยเพดานควรสูงจากพื้นมาก ๆ และพื้นควรไล่ระดับความสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ผู้ชมชมการแสดงดนตรีได้อย่างชัดเจน

การเรียนการสอนวิชาดนตรีอาจมีสถานที่อื่น ๆ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุดดนตรี หรือแม้แต่ห้องสำหรับซ่อมแซมเครื่องดนตรี สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดนตรีทั้งสิ้น ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ

8. ผู้เรียน ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษ้อบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน”

ดนตรีเป็นวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสนใจ รู้จัก และรักดนตรี ผู้ปกครองควรสนับสนุนให้บุตรหลานของตนมีพัฒนาการทางด้านดนตรีให้มากที่สุดเท่าที่จะพัฒนาไปได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541: 27) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาจะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 6 – 11 ปี โดยควรมีพื้นฐานและความพร้อมทางดนตรีมาจากระดับชั้นอนุบาล เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาต่อไป

1. พัฒนาการทางการฟัง ผู้เรียนในระดับชั้นประถมต้นชอบฟังเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน เร้าใจ ดังนั้นควรใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวหรือให้ผู้เรียนได้แสดงออกประกอบการฟังเพื่อพัฒนาแนวคิดทางด้านดนตรี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะและความรู้สึกของบทเพลงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ อาจให้ผู้เรียนได้ฟังบทเพลงประเภทต่าง ๆ ตามความชอบ ในระดับชั้นที่สูงขึ้นอาจให้

ผู้เรียนได้ชมการแสดงดนตรีในลักษณะต่าง ๆ เมื่อมีโอกาส เป็นการส่งเสริมและพัฒนาแนวคิดทางด้านดนตรีให้แก่ผู้เรียน

2. พัฒนาการทางด้านจังหวะ ควรเริ่มจากการสอนให้ผู้เรียนรู้จักจังหวะที่สม่ำเสมอ ความเร็วช้าของจังหวะ จังหวะเน้น ต่อมาจึงพัฒนาเป็นรูปแบบของจังหวะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถสร้างสรรค์ทางด้านจังหวะต่อไป

3. พัฒนาการทางด้านทำนอง ควรให้ผู้เรียนได้ฟังเพลงและร้องตาม อาจเลือกเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ เนื้อร้องเป็นเรื่องใกล้ตัว และช่วงทำนองไม่กว้างเกินไป ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มักร้องเพลงเพี้ยน แต่เมื่อระดับชั้นสูงขึ้นการร้องเพี้ยนจะมีย่อยลงตามลำดับ สามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้างขึ้น และมีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้น

4. พัฒนาการด้านลักษณะของเสียง ผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของเสียง เช่น ความดัง ความค่อย ความรู้สึกจากบทเพลง ในระดับชั้นที่สูงขึ้นผู้เรียนสามารถแสดงออกทางการร้องเพลงได้มากขึ้น ชอบร้องเพลงหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงของเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาเรื่องสีสันของเครื่องดนตรีในระดับสูงต่อไป

5. พัฒนาการทางด้านเสียงประสาน สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยให้ฟังเพลงประสานเสียง แล้วร้องประสานเสียงกับครู ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 อาจให้ร้องเพลงประสานเสียงง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยตัวโน้ต 3 – 4 ระดับเสียงวนไปมา

6. พัฒนาการด้านรูปแบบของบทเพลง ควรเริ่มต้นด้วยรูปแบบง่าย ๆ อาจเป็นเพลงที่ซ้ำทำนองทำนองอยู่หนึ่งหรือสองทำนองสลับกัน และพัฒนาไปยังรูปแบบบทเพลงที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น โบนารี เทอนารี รอนโด ต่อไป

สรุปได้ว่า ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่กล้ามเนื้อมัดใหญ่พัฒนามากกว่ากล้ามเนื้อมัดเล็ก ดังนั้น ผู้เรียนมักชอบเคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะเพลง ชอบบทเพลงที่มีความสนุกสนาน (วีริช ชุยสูงเนิน, 2525: 32) และเมื่อเติบโตขึ้น พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนจะพัฒนาตามไปด้วย เช่น สามารถเข้าใจแนวคิดทางด้านดนตรีที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น สามารถแยกแยะความแตกต่างของจังหวะ ทำนอง และตัวโน้ตได้ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีอย่างเต็มที่ เพื่อนำไปสู่ความรักดนตรีและความซาบซึ้งทางดนตรีในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษาที่พบทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูเป็นสำคัญ โดยพยายามกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและผลของการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิตติมา ต้อยหล้า (2535) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่น ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูผู้สอนดนตรีไทยในระดับประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่นประจำปีการศึกษา 2532 และปีการศึกษา 2533 จำนวน 8 คน เพศชาย 4 คน เพศหญิง 4 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่เรียนดนตรีไทยจากครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่นจำนวน 190 คน และผู้บริหารโรงเรียนที่ครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่นปฏิบัติการสอนจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่นสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 7 คนและปริญญาโท 1 คน โดยครู 5 คนมีพื้นความรู้ทางดนตรีไทยมาก่อนรับราชการ และครู 3 คนไม่มีพื้นความรู้ทางดนตรีไทยมาก่อนที่จะรับราชการ จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนดนตรีพบว่า ครูมีวิธีการสอนและเทคนิคการสอนดังนี้ การสาธิตเพื่อให้นักเรียนสังเกต การสาธิตควบคู่กับการบรรยาย การบรรยาย การให้นักเรียนเป็นผู้ฝึกสอนและสาธิต การสอนและฝึกนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ การแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนทันทีที่พบเห็น การให้แรงเสริมแก่นักเรียน การฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การเอาใจใส่และสนใจนักเรียนเท่าเทียมกัน การปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย การฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การฝึกให้นักเรียนอยู่รวมกันด้วยความเสียสละและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดตั้งกลุ่มเพื่อศึกษาหาความรู้ และการฝึกให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนั้น ครูทั้งหมดใช้เวลาสอนนอกเหนือจากเวลาเรียนปกติที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เนื่องจากจะให้นักเรียนสามารถเล่นประสมวงได้ ในด้านผู้บริหารโรงเรียนพบว่า บุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญและพยายามชักจูงนักเรียนไปทำกิจกรรมด้านอื่น เวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้มีน้อยเกินไป ครูผู้สอนขาดแรงจูงใจที่จะฝึกซ้อมและขาดแคลนอุปกรณ์ในการสอนดนตรีไทย

ณัฐวดี มาจันทิก (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่ได้จากการเทียบตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอแกนจำนวน 443 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9311 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง หากจำแนกตามเพศ ระดับชั้น และตัวแปรขนาดโรงเรียนพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูผู้สอนได้ยึดแนวการสอนที่กรมวิชาการจัดทำ

ขึ้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ และกำหนดสิ่งที่เรียนไว้อย่างกว้าง ๆ หลังจากนั้นจึงนำแนวการสอนไปเขียนเป็นรายละเอียดให้มีลักษณะเป็นแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีหน่วยศึกษานิเทศก์อำเภอพนมออกให้คำปรึกษาแนะนำอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้ครูผู้สอนรู้จักวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้ทุกโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ได้

สุภัชชา โพธิ์เงิน (2554) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูดนตรีระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 132 โรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีศึกษา 2 ท่าน ครูตัวแทนแต่ละสังกัดโรงเรียน 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีหลักการที่สำคัญคือ ครูควรจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะดนตรีเป็นหลักโดยสอดแทรกสาระดนตรีเสมอ พร้อม ๆ กับการศึกษาเจตคติของผู้เรียน ไม่ควรมุ่งบรรยายอย่างเดียว และในอนาคตควรเพิ่มสาระดนตรีอาเซียนเข้าไปด้วย นอกจากนั้นควรจัดการเรียนรู้ 2 คาบ/สัปดาห์ และควรมีการวัดและประเมินผลให้ครบถ้วนทั้ง 3 ด้านคือเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี และเจตคติทางดนตรี อย่างเท่าเทียมผ่านเครื่องมือการวัดและการประเมินผลด้วยเกณฑ์ที่มีคุณภาพ

Jere L. Forsythe (1977) ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความตั้งใจเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยทำการสังเกตชั้นเรียนของนักเรียนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาเกรด 6 ครึ่งละ 20 นาที สอนโดยครูดนตรีจำนวน 11 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ครูดนตรีระดับประถมศึกษามีความตั้งใจที่จะจัดสรรเวลาให้นักเรียนได้รับกิจกรรมดนตรีที่หลากหลาย โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นภาษา คือการสอนร้องเพลงและฟังเพลง (2) นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นโดยธรรมชาติเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนจะทำให้มี “ความกระตือรือร้น” มากขึ้นและอาจจะเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมมุ่งมั่น (3) ระดับของพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นของนักเรียนจะสูงที่สุดเมื่ออยู่ในช่วงเวลา “ขั้นเตรียม” ปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ระดับพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นสูงขึ้นมากกว่า การร้องเพลง การฟังเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี (4) ระดับพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับช่วงเวลาที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม (5) ระดับพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบกิจกรรมในชั้นเรียน ครูและหลักสูตรมักเน้นที่วิชาดนตรี โดยทั่วไปไม่มีนัยสำคัญระหว่าง 3 ตัวแปรนี้ ทั้งนี้ แต่ละตัวแปรต่างส่งผลซึ่งกันและกัน กล่าวได้ว่า ครูดนตรีในระดับประถมศึกษาอาจจะสร้างความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญเพื่อการเรียนรู้และความสนุกสนาน จะเห็นได้ว่าเมื่อนักเรียนศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้นระดับพฤติกรรมไม่มุ่งมั่นจะสูงขึ้นด้วย คือนักเรียนไม่สนใจร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

Margaret LeCompte (1979) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้จากการทำงาน: หลักสูตรที่แฝงอยู่ในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างคือห้องเรียนระดับประถมศึกษาเกรด 4 จำนวน 4 ห้องจาก 2 โรงเรียนในนิวยอร์ก โดยครูแต่ละคนมีนักเรียนห้องเรียนละประมาณ 30 คนและมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี วิธีที่ใช้ในการวิจัยคือการสังเกตชั้นเรียน การสัมภาษณ์ครูและนักเรียน โดยกิจกรรมในชั้นเรียนแบ่งเป็นกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมในเชิงการจัดการ และกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนในทุกชั้นเรียนชอบทำงานเดี่ยว เนื่องจากเมื่ออยู่ที่โรงเรียน นักเรียนต้องวุ่นอยู่กับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถเคลื่อนที่หรือโต้ตอบกับผู้อื่นได้นอกจากครู การไม่ส่งเสียงดังและการทำให้ยุ่งอยู่กับกิจกรรมในชั้นเรียนมักเป็นพฤติกรรมของครู นักเรียนระบุว่าห้องเรียนเป็นสถานที่ทำงานไม่ใช่สถานที่สำหรับเล่น เนื่องจากห้องเรียนมีกฎที่ต้องปฏิบัติตามและมีตารางเวลาสำหรับทำสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น สำหรับเด็กแล้วประสบการณ์ทางการศึกษาไม่ใช่จัดตามหลักการจัดการชั้นเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงพฤติกรรมการตัดสินใจของครูแต่ละคนอีกด้วย ซึ่งพฤติกรรมการตัดสินใจของครูเป็นตัวกำหนดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน นับเป็นเรื่องสำคัญต่อประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง หากในห้องเรียนมีความผิดพลาดเกิดขึ้น เด็กจะจดจำไปเป็นปี ซึ่งไม่ได้มีผลกระทบในระยะยาวต่อหลักการจัดการชั้นเรียนแต่อย่างใด โดยสรุป ครูดูเหมือนจะมีข้อจำกัดทางสถานศึกษาที่จะต้องดึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่เหมาะสมเกี่ยวกับเวลา การทำงาน หน้าที่ และการจัดระเบียบ โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบการสอนเลย

สรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีบทบาทเป็นอย่างมากต่อวิชาดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษา เริ่มตั้งแต่การศึกษาตีความหลักสูตร การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งทั้งหมดส่งผลต่อตัวผู้เรียนโดยตรง ปัจจุบันการศึกษาครูผู้สอนวิชาดนตรีจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงคิดว่ามีความน่าสนใจและจะเป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีศึกษาต่อไป

ส่วนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาหลักสูตรดนตรีและการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

1. หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา
2. ขอบเขตเนื้อหาสาระดนตรีในหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

ในแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา

1.1 หลักสูตรดนตรีในประเทศไทย (ศึกษาธิการ, 2551) ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติ ได้แก่ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรการศึกษาระบบ
อเมริกัน และโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรการศึกษาระบบอังกฤษ

2. ขอบเขตเนื้อหาสาระดนตรีในหลักสูตร

2.1 ทักษะดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540: 8) ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว
การอ่าน และการสร้างสรรค์

2.2 ทฤษฎีดนตรี (คมสันต์ วงศ์วรรณ, 2551: 11) ได้แก่ เสียง สีสันทันหรือคุณภาพของเสียง
จังหวะ ตัวโน้ตดนตรีหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรี ทำนอง เสียงประสาน ระบบเสียงทonalities
รูปพรรณหรือพื้นผิว และคีตลักษณ์หรือรูปแบบ

2.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี (โกวิทย์ ชันธิศิริ, 2542) ได้แก่ ลักษณะทางสังคมในยุคนั้น ลักษณะ
ทางดนตรี ประวัติของคีตกวีที่สำคัญ ผลงานที่น่ายกย่องและเหตุผลที่ทำให้เป็นที่ยกย่อง

3. การจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา (ปรีชญา เวสารัชช์, 2545: 8 - 9)

3.1 สาระเนื้อหาในการศึกษา

3.2 ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้

3.3 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา

3.4 รูปแบบวิธีการเรียนการสอน

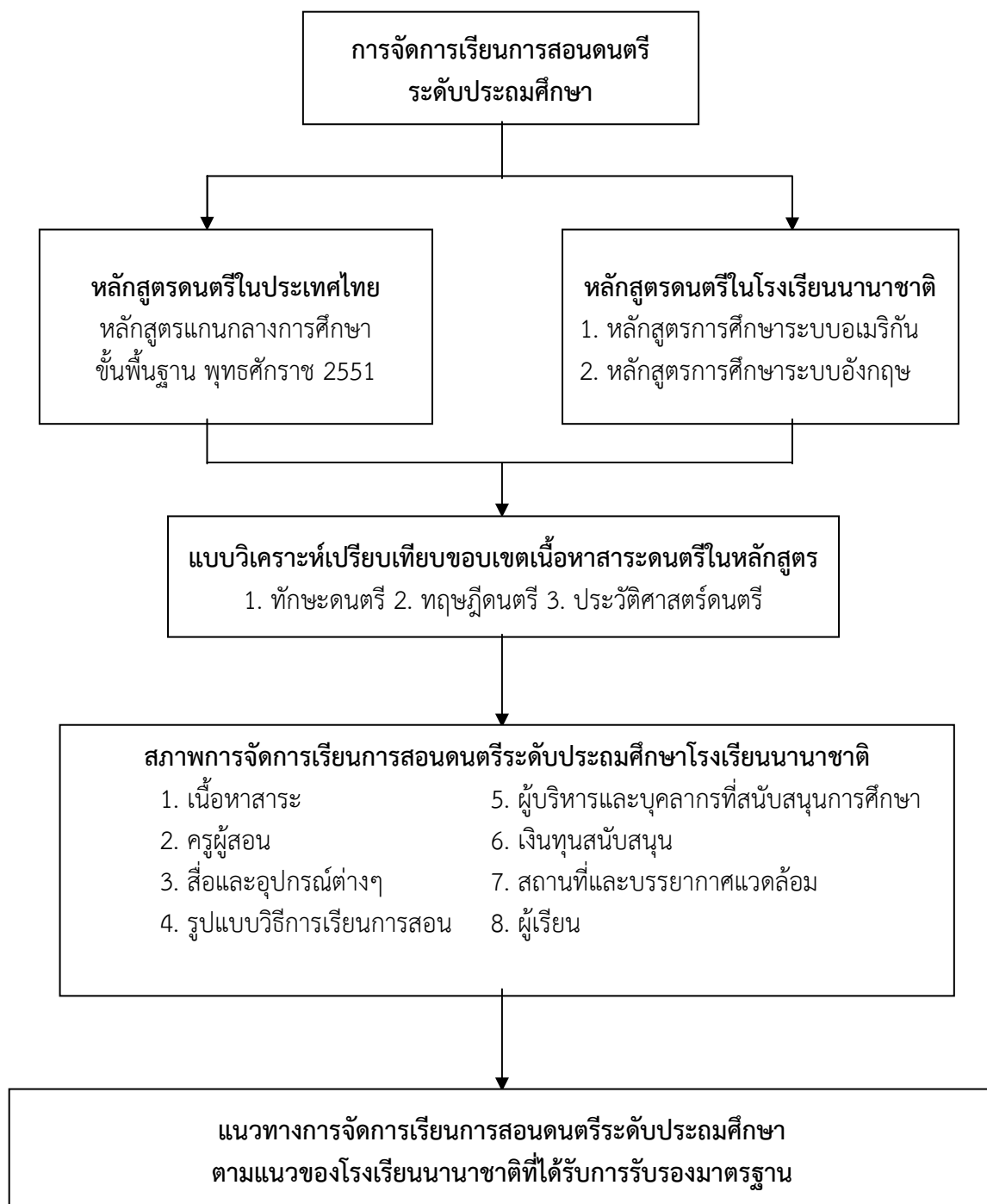
3.5 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา

3.6 เงินทุนสนับสนุน

3.7 สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม

3.8 ผู้เรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย (ต่อ)

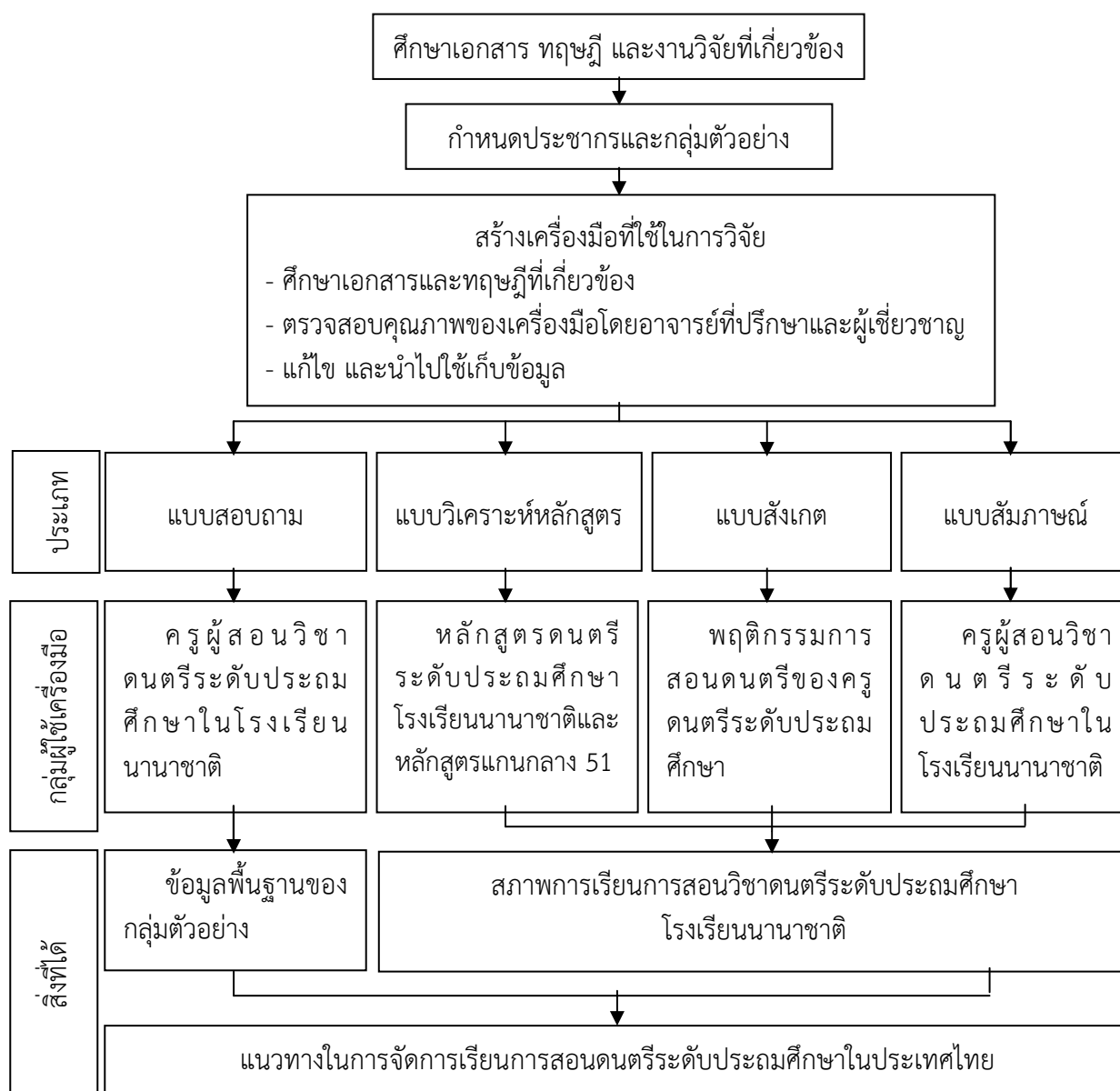

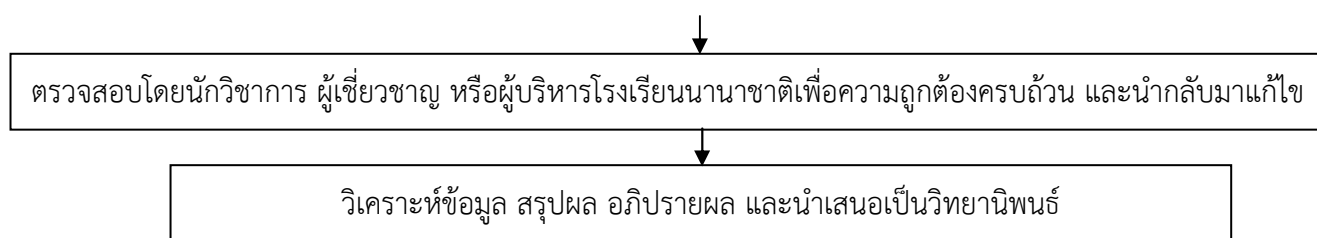
แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูต้นตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ โดยเป็นโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 26 โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน จำนวน 14 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูต้นตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ ตามแนวคิดทฤษฎีของ แวน ดาเลน (Van Dalen, 1978: 130 - 131) ซึ่งกล่าวไว้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงพรรณนาใช้ประมาณร้อยละ 10 - 20 ของจำนวนประชากรก็เพียงพอ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบรับแบบสอบถามด้านสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนต้นตรีระดับประถมศึกษา โดยถือว่าครูต้นตรี 1 คนเป็นตัวแทนของ 1 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 3 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 4 โรงเรียน

2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยโดยให้ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนและสัมภาษณ์ครูต้นตรีในด้านการจัดการเรียนการสอนต้นตรีระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 57 ของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 2 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 2 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งออกเป็น ด้านทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี

2. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตรดนตรี ครูผู้สอน และบริบทอื่น ๆ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ครอบคลุมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทยในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการสอนของครู

4. แบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์ครูหลังทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรี แบ่งเป็น ด้านสาระเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่และบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน เพื่อประกอบการพิจารณา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหาสาระดนตรีระดับประถมศึกษาที่ปรากฏในหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี

2. ขอนหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงขอความเห็นชอบในการเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนวิชาดนตรี และขอความร่วมมือครูในการตอบแบบสัมภาษณ์หลังจากทำการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้ว โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม ทำการสังเกต และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. เข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่สุดท้าย โรงเรียนละ 1 ชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสังเกตในระหว่างที่มีการเรียนการสอนตลอดเวลา โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการสอนของครู ซึ่งครูผู้สอนจะถูกสังเกตพฤติกรรมการสอนในด้านนักเรียน ด้าน

ครูผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านแหล่งวิทยาการ รวมทั้งหมด 4 ครั้ง ระยะเวลาของการสังเกตห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์

4. สัมภาษณ์ครูต้นตริต้นตริในด้านการจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น ด้านสาระเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่และบรรยากาศ แวดล้อม และผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับประกอบการพิจารณาในประเด็นการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

5. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาเปรียบเทียบกับหลักสูตรดนตรี การสังเกตพฤติกรรมการสอน และการสัมภาษณ์ครูต้นตริระดับประถมศึกษา เพื่อนำเสนอเป็น แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ตามลักษณะข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรดนตรีทั้ง 3 หลักสูตรมาศึกษาเปรียบเทียบโดยนำเสนอในรูปแบบตาราง และเขียนสรุปเชิงพรรณนาเกี่ยวกับ สาระสำคัญ จุดเน้น และความแตกต่างของสาระดนตรีในด้านทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และ ประวัติศาสตร์ดนตรี

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครูต้นตริระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติมาแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนมาพิจารณาความถี่ที่ครูกระทำพฤติกรรมและระยะเวลา ที่เกิดพฤติกรรม โดยรวมคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 4 ครั้งแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ครูได้กระทำเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ครูได้กระทำเรื่องนั้น ๆ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ครูได้กระทำเรื่องนั้น ๆ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ครูได้กระทำเรื่องนั้นน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ครูไม่ได้กระทำเรื่องนั้น ๆ เลยหรือกระทำเรื่องนั้น ๆ น้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของพฤติกรรมการสอนของครูแต่ละด้านดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ครูผู้สอนได้กระทำเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ครูผู้สอนได้กระทำเรื่องนั้น ๆ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ครูผู้สอนได้กระทำเรื่องนั้น ๆ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ครูผู้สอนได้กระทำเรื่องนั้น ๆ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ครูผู้สอนได้กระทำเรื่องนั้น ๆ น้อยที่สุดหรือ
ไม่ได้กระทำเลย

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา และนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปใช้ในการสนับสนุนข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (สุวิมล ติรกานันท์, 2548: 199)

$$\text{ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{\text{ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ} \times 100}{\text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}}$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) คำนวณจากสูตร (นพพร ณะชัยพันธ์, 2555: 18)

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{x}) = \frac{x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง

x = ผลบวกของข้อมูลทั้งหมดในตัวอย่าง

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (นพพร ณะชัยพันธ์, 2555: 39)

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)} = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนคุณความดี

$\sum fx^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนคุณความดี

n = จำนวนความถี่ในแต่ละข้อ

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีและศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบไปด้วย

- 1.1 ทักษะดนตรี
- 1.2 ทฤษฎีดนตรี
- 1.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษาวิชาดนตรีในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง ดังนี้

- 2.1.1 สถานภาพทั่วไปของครูดนตรีระดับประถมศึกษา
- 2.1.2 การจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา

2.2 การวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมการสอนครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ ตามหัวข้อดังนี้

- 2.2.1 ด้านนักเรียน
- 2.2.2 ด้านครูผู้สอน
- 2.2.3 ด้านเนื้อหาสาระ
- 2.2.4 ด้านวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2.5 ด้านแหล่งวิทยาการ

2.3 การสัมภาษณ์ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ ตามหัวข้อดังนี้

- 2.3.1 ด้านเนื้อหาสาระในการศึกษา
- 2.3.2 ด้านครูผู้สอน

2.3.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา

2.3.4 ด้านรูปแบบวิธีการสอน

2.3.5 ด้านผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา

2.3.6 ด้านเงินทุนสนับสนุน

2.3.7 ด้านสถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม

2.3.8 ด้านผู้เรียน

ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555 พบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน มีการนำหลักสูตรจากประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ ขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนว่าจะใช้หลักสูตรของมลรัฐใด เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีหลักสูตรแกนกลาง ผู้วิจัยจึงศึกษาหลักสูตรดนตรีที่ตีพิมพ์โดย Music Educators National Conference (MENC) ในปี 1994 ภายใต้ชื่อ “Goal 2000: Educate America Act” ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ ได้นำหลักสูตรจากประเทศอังกฤษมาใช้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาหลักสูตรดนตรีจาก The National Curriculum for England และโรงเรียนในประเทศไทยผู้วิจัยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์ในด้านขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบไปด้วย

2.1.1 ทักษะดนตรี

2.1.2 ทฤษฎีดนตรี

2.1.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี

ผลการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า

2.1.1 ทักษะดนตรี

จากการศึกษาเอกสารด้านหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศไทย พบว่า ในทุกหลักสูตรได้มีการระบุขอบเขตของสาระ

การเรียนรู้ด้านทักษะดนตรีไว้อย่างครอบคลุม ทั้งทักษะทางการฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่านและการเขียน และการสร้างสรรค์ ดังตาราง

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการฟัง

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
1) การฟัง	วิเคราะห์การใช้องค์ประกอบทางดนตรีจากการฟังรูปแบบทางดนตรีในวัฒนธรรมอันหลากหลาย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับอัตราจังหวะ จังหวะระบบเสียง ชั้นคู่ คอร์ด และการดำเนินเสียงประสาน	ฟังอย่างมีสมาธิถึงรายละเอียด และได้ยินเสียงจากภายใน รู้จักแยกแยะ และนึกถึงเสียงนั้น ๆ ได้จากความจำที่เพิ่มมากขึ้น	จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง บรรยายเพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรีและศัพท์สังคีต รวมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนอง จังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟัง

1) การฟัง

หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริการะบุให้ผู้เรียนวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรีต่าง ๆ จากการฟัง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรของประเทศไทย แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กล่าวถึงการฟังรูปแบบทางดนตรีจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย ส่วนหลักสูตรของประเทศไทยได้กล่าวถึงการจำแนกประเภทเครื่องดนตรีจากการฟังและคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟังอีกด้วย ซึ่งหลักสูตรทั้ง 2 ประเทศมีความแตกต่างกับหลักสูตรของประเทศอังกฤษ เนื่องจากหลักสูตรของประเทศอังกฤษเน้นให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งทางดนตรีจากการฟัง โดยฟังรายละเอียดของดนตรีอย่างมีสมาธิให้ได้ยินเสียงจากภายใน และนึกถึงเสียงนั้นได้จากความจำ การนำหลักสูตรไปใช้จึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรให้สอดคล้องกับหลักสูตรมากที่สุด

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการร้อง

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
2) การร้อง	ร้องเพลงด้วยการใช้ลมหายใจ โดยสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกและเทคนิคที่ถูกต้องจากงานประพันธ์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย บางบทเพลงร้องจากความจำ รวมทั้งร้องประสานเสียง 2 - 3 แนวได้	ร้องเพลงประเภท 1 แนวและ 2 แนวด้วยการออกเสียงที่ชัดเจน สามารถควบคุมระดับเสียงได้ สามารถแบ่งประโยคเพลงและแสดงความรู้สึกทางดนตรีได้	ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัยและช่วงเสียงของตนเอง

2) การร้อง

ขอบเขตของสาระการเรียนรู้ด้านทักษะการร้องเพลงที่ระบุในหลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษมีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก คือผู้เรียนจะต้องร้องเพลงโดยแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก รวมทั้งการเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการร้องเพลงประสานเสียง 2 แนว ซึ่งหลักสูตรดนตรีของประเทศไทยระบุว่าสามารถให้ผู้เรียนร้องประสานเสียงได้ถึง 3 แนว แตกต่างจากหลักสูตรของประเทศไทย เนื้อหาของหลักสูตรในด้านการร้องเพลงระบุไว้อย่างกว้าง ๆ โดยกล่าวถึงการร้องเพลงที่เหมาะสมกับวัยและช่วงเสียงของตนในบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เพลงไทย เพลงสากล และเพลงไทยสากล

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการเล่นเครื่องดนตรี

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
3) การเล่นเครื่อง ดนตรี	เล่นเครื่องดนตรีด้วยเทคนิคที่ถูกต้องอย่างน้อย 1 ชิ้นในเครื่องสาย เครื่องเป่าลมไม้ เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ หรือเครื่องดนตรีในชั้นเรียน โดยสอดแทรกอารมณ์และความรู้สึกในการบรรเลง ด้วยบทเพลงที่ประพันธ์เพื่อเครื่องดนตรีนั้น รวมทั้งเล่นเครื่องดนตรีจากการฟัง ทำนองง่ายๆจากเครื่องดนตรีที่บรรเลงแนวทำนองและการฟังดนตรีประกอบง่ายๆจากเครื่องดนตรีที่บรรเลงแนวประสาน	เล่นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงและไม่มีระดับเสียง ด้วยการควบคุมจังหวะให้มั่นคงสม่ำเสมอ รวมทั้งฝึกซ้อม และนำเสนอการแสดงดนตรี โดยมีความตระหนักถึงผู้ชม	ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างจังหวะและทำนอง สามารถเล่นเครื่องดนตรีประกอบการร้องเพลงต้นสดที่มีจังหวะและทำนองง่ายๆ รู้จักใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

3) การเล่นเครื่องดนตรี

หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกามีการระบุเนื้อหาด้านทักษะการเล่นเครื่องดนตรีไว้อย่างละเอียด คือให้ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องดนตรีด้วยความรู้สึกและเทคนิคที่ถูกต้องอย่างน้อย 1 ชิ้นจากเครื่องสาย เครื่องเป่าลมไม้ เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ หรือเครื่องดนตรีในชั้นเรียน และสามารถเล่นเครื่องดนตรีในแนวทำนองและดนตรีประกอบจากการฟังได้ ส่วนหลักสูตรของประเทศอังกฤษ ไม่ได้ระบุว่าผู้เรียนต้องมีทักษะจากเครื่องดนตรีประเภทใด ระบุเพียงให้ผู้เรียนเล่นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงและไม่มีระดับเสียง แต่เน้นการเล่นด้วยจังหวะที่สม่ำเสมอ การฝึกซ้อม และการ

แสดงดนตรี เป็นการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรอย่างกว้าง ๆ แต่มีความครอบคลุม และหลักสูตรของประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกับหลักสูตรประเทศอังกฤษ คือไม่ได้ระบุประเภทของเครื่องดนตรีเช่นกัน ระบุเพียงให้ผู้เรียนใช้เครื่องดนตรีทำจังหวะและทำนอง และบรรเลงประกอบการร้องเพลงต้นสด รวมทั้งการใช้และการเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการอ่านและการเขียน

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
4) การอ่านและ การเขียน	อ่านตัวโน้ตและตัวหยุด ตัวกลม ตัวขาว ตัวขาวประ จุด ตัวดำ ตัวเข้บ็ต 1 ชั้น และตัวเข้บ็ต 2 ชั้นในอัตรา จังหวะ 2/4 3/4 4/4 6/8 และ 3/8 รวมทั้งอัตรา จังหวะ 2/2 เพื่อบันทึกโน้ต ตามความคิดของตนและ ของผู้อื่น	ค้นหา คัดเลือก ผสมผสาน และจัดการ ความคิดทางดนตรี ภายในโครงสร้างของ ดนตรี ทั้งระดับเสียง ความต่อเนื่อง ความดัง - เบา จังหวะ ลักษณะ ของเสียง เนื้อเสียงและ ความเงียบ	อ่าน เขียน โน้ตไทย และโน้ตสากล 5 ระดับ เสียงเป็นทำนองง่ายๆ

4) การอ่านและการเขียน

หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริการะบุไว้อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนจะต้องอ่านตัวโน้ตและตัวหยุดในอัตราจังหวะที่กำหนดได้โดยกำหนดของเขตอย่างละเอียด ในหลักสูตรของประเทศอังกฤษกล่าวถึงการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรีแฝงอยู่ในทักษะการแต่งเพลง โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างของดนตรีและบันทึกโน้ตตามความของตนได้ ส่วนหลักสูตรของประเทศไทยกำหนดให้ผู้เรียนอ่านและเขียนโน้ตไทยและโน้ตสากล 5 ระดับเสียงเป็นทำนองง่ายๆ

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
5) การเคลื่อนไหว	ตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวเพื่อแยกแยะลักษณะเด่นของดนตรีหรือสิ่งที่เกิดขึ้นขณะฟังดนตรี	ค้นหาและอธิบายความคิดและความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับการใช้ดนตรีโดยการเคลื่อนไหวการเต้นรำ การใช้ภาษาและทักษะทางดนตรี	เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาและอารมณ์ของเพลง

5) การเคลื่อนไหว

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหวในหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษและประเทศไทยมีขอบเขตเนื้อหาค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือเป็นการถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกผ่านการเคลื่อนไหว โดยให้สอดคล้องกับดนตรี ส่วนหลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีความลึกซึ้งในเนื้อหาคือเคลื่อนไหวตามลักษณะเด่นหรือสิ่งได้ยินขณะฟังดนตรี

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
6) การสร้างสรรค์	ต้นสด (Improvisation) แนวทำนองโดยการเสริมแต่งทำนองและจังหวะอย่างง่ายด้วยทำนองในบันไดเสียงเพนตาโทนิคและทำนองในบันไดเสียงเมเจอร์ แต่งเพลงสั้น ๆ ภายใต้งานที่กำหนด โดยนำองค์ประกอบดนตรีมาใช้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และหลากหลาย	ต้นสด โดยการพัฒนาด้านจังหวะและทำนองเมื่อแสดงดนตรี รวมทั้งค้นหา คัดเลือก ผสม ผสาน และจัดการความคิดทางดนตรีภายในโครงสร้างของดนตรี	ต้นสดง่าย ๆ โดยใช้ประโยคเพลงแบบถามตอบ และใช้เครื่องดนตรีบรรเลง ประกอบ การร้อง เพลงต้นสดที่มีจังหวะและทำนอง ง่าย ๆ

6) การสร้างสรรค์

ขอบเขตของสาระดนตรีระดับประถมศึกษาด้านการสร้างสรรค์พบว่า ทุกหลักสูตรกล่าวถึงการสร้างสรรค์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เป็นการสร้างสรรค์ทางดนตรีด้วยวิธีการต้นสด หรือ Improvisation ในด้านจังหวะและทำนองด้วยการใช้เครื่องดนตรีในการบรรเลง แต่หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีเนื้อหาเพิ่มเติมจากหลักสูตรอื่น ๆ คือ มีการสร้างสรรค์โดยการแต่งเพลงสั้น ๆ ด้วยองค์ประกอบทางดนตรีต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนดให้

1.2 ทฤษฎีดนตรี

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาด้านทฤษฎีดนตรี

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
ทฤษฎีดนตรี	แสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับอัตรา จังหวะ จังหวะ ระบบเสียง ชั้นคู่ คอร์ด และการดำเนินเสียงประสาน รวมทั้งใช้คำศัพท์และสัญลักษณ์ทางดนตรีตามมาตรฐานในการบันทึกโน้ต	สามารถผสมผสานองค์ประกอบทางดนตรีทั้งระดับเสียง ความต่อเนื่อง ความดัง – เบา จังหวะ ลักษณะของเสียง ตัวโน้ตและตัวหยุด ซึ่งสามารถจัดการและใช้ แสดงความรู้สึกร่างกายในด้วยโครงสร้างอย่างง่าย เช่น ออสตินาโต พร้อมกับ บันทึก โน้ต ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่ รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้นลงของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยค และอารมณ์ของบทเพลง

จากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระดนตรีด้านทฤษฎีดนตรีในหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาพบว่า หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีขอบเขตที่ครอบคลุมทั้งเชิงกว้างและเชิง

ลึกอย่างชัดเจน ส่วนหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกา ที่สำคัญคือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบันทึกโน้ตได้ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษมีความทันสมัยเป็นอย่างยิ่ง และเนื้อหาสาระด้านทฤษฎีดนตรีที่ปรากฏในหลักสูตรดนตรีประเทศไทย พบว่า เป็นไปในลักษณะเชิงกว้างไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของเนื้อหาด้านทฤษฎีดนตรีแต่อย่างใด ครูผู้สอนจึงมีบทบาทในการวิเคราะห์ตีความ และกำหนดเนื้อหาด้วยตนเอง

1.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบขอบเขตเนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาด้านประวัติศาสตร์

	หลักสูตรดนตรี ประเทศสหรัฐอเมริกา	หลักสูตรดนตรี ประเทศอังกฤษ	หลักสูตรดนตรี ประเทศไทย
ประวัติศาสตร์ ดนตรี	นักเรียนสามารถแบ่งรูปแบบและประเภทดนตรีตามแต่ละยุคแต่ละสมัย เข้าใจถึงบทบาทของคีตกวีรวมทั้งผลงานที่น่ายกย่อง (คือมีคุณภาพสูงและมีลักษณะเฉพาะ) และอธิบายถึงลักษณะที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลงานนั้นน่ายกย่อง	แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในดนตรีที่ถูกรับฟังได้ จากช่วงเวลาและวัฒนธรรมที่ต่างกักัน	อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ และสามารถจำแนกดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกันได้

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาสาระดนตรีด้านประวัติศาสตร์ดนตรีแล้วพบว่า หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีความชัดเจน ผู้เรียนจะได้รับความรู้อย่างครบถ้วน ทั้งเรื่องรูปแบบและประเภทของดนตรีในแต่ละยุคสมัย คีตกวีที่สำคัญและบทบาทของคีตกวี ผลงานที่น่ายกย่องและสาเหตุที่ทำให้ผลงานนั้นน่ายกย่อง ส่วนหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษกล่าวถึงเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ดนตรีไว้อย่างครอบคลุม เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดของยุคสมัยทางดนตรีในแต่ละช่วงเวลาและ

ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และหลักสูตรดนตรีประเทศไทยพบว่า ประเทศไทยมีดนตรีไทยเป็นดนตรีประจำชาติ ในหลักสูตรจึงกล่าวถึงลักษณะและความแตกต่างของดนตรีในแต่ละยุคสมัยควบคู่กับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของดนตรีไทย

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษาวิชาดนตรีในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง ตามหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 สถานภาพทั่วไปของครูดนตรีระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 13 สถานภาพทั่วไปของครุคณตรีระดับประถมศึกษา

สถานภาพ	ครุโรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		ครุโรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	1	33.33	2	50.00	3	42.86
หญิง	2	66.67	2	50.00	4	57.14
2. อายุ						
25 - 29	1	33.33	-	-	1	14.29
30 - 34	2	66.67	1	25.00	3	42.86
35 - 39	-	-	-	-	-	-
40 - 44	-	-	1	25.00	1	14.29
45 - 49	-	-	1	25.00	1	14.29
50 - 54	-	-	-	-	-	-
3. สัญชาติ						
ไทย	2	66.67	-	-	2	28.57
อเมริกัน	1	33.33	-	-	1	14.26
อังกฤษ	-	-	3	75.00	3	42.86
ออสเตรเลีย	-	-	1	25.00	1	14.26

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
4. วุฒิ						
การศึกษา						
ปริญญาตรี	2	66.67	2	50.00	4	57.14
ปริญญาโท	1	33.33	1	25.00	2	28.57
อื่น ๆ	-	-	1	25.00	1	14.26
5. ประกาศนียบัตร/การอบรมสัมมนา						
การประกวด	1	33.33	-	-	1	14.29
การอบรม/ สัมมนา	2	66.67	3	75.00	5	71.43
ไม่ระบุ	-	-	1	25.00	1	14.29
6. ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี						
1 – 10 ปี	3	100.00	1	25.00	4	57.14
11 – 20 ปี	-	-	2	50.00	2	28.57
21 – 30 ปี	-	-	1	25.00	1	14.26
7. ระดับชั้นที่สอน						
อนุบาล	1	33.33	3	75.00	4	57.14
ประถมศึกษา	3	100.00	4	100.00	7	100.00
มัธยมศึกษา	2	66.67	3	75.00	5	71.43
หมายเหตุ : ครู 1 ท่านอาจสอนมากกว่า 1 ระดับชั้น						
8. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์						
11 – 20 คาบ	3	100.00	-	-	3	42.86
21 – 30 คาบ	-	-	3	75.00	3	42.86
31 – 40 คาบ	-	-	1	25.00	1	14.29

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
9. ภาระงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย						
งานธุรการ	-	-	2	50.00	2	28.57
งานวิชาการ	1	33.33	-	-	1	14.29
งานแนะแนว	-	-	-	-	-	-
งานปกครอง	-	-	1	25.00	1	14.29
งานห้องสมุด	-	-	-	-	-	-
กิจกรรมนักเรียน	2	66.67	2	50.00	4	57.14
งานศิลปวัฒนธรรม	-	-	1	25.00	1	14.29
อื่น ๆ	1	33.33	1	25.00	2	28.57

หมายเหตุ : ครู 1 ท่านอาจมีภาระงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายมากกว่า 1 งาน

จากตารางที่ 13 พบว่า โดยภาพรวมครูคนตรีเป็นเพศหญิงร้อยละ 57.14 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันเป็นเพศชายร้อยละ 33.33 เพศหญิงร้อยละ 66.67 และครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน ร้อยละ 50.00 ในด้านอายุ โดยส่วนรวมครูคนตรีมีอายุระหว่าง 30 – 34 ปี ร้อยละ 42.86 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันอายุ 25 – 29 ปี ร้อยละ 33.33 อายุ 30 – 34 ปี ร้อยละ 66.67 ส่วนครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษอายุ 30 – 34 ปี 40 – 44 ปี 45 – 49 ปี และ 55 – 59 ปี เท่ากัน ร้อยละ 25.00 ด้านสัญชาติ พบว่า โดยส่วนรวมครูคนตรีที่มีสัญชาติบริติชร้อยละ 42.86 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีสัญชาติไทยร้อยละ 66.67 สัญชาติอเมริกันร้อยละ 33.33 ส่วนครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษมีสัญชาติอังกฤษร้อยละ 75.00 สัญชาติออสเตรเลีย 25.00 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า โดนส่วนรวมครูคนตรีได้รับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 57.14 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูคนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันได้รับวุฒิการศึกษา

ระดับปริญญาตรีร้อยละ 66.67 ปริญญาโทร้อยละ 33.33 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษได้รับวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 50.00 ปริญญาโทร้อยละ 25.00 และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ร้อยละ 25.00 ด้านประกาศนียบัตรและการอบรมสัมมนา พบว่า โดยส่วนรวมครูดนตรีได้รับประกาศนียบัตรจากการอบรมสัมมนาร้อยละ 71.43 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันได้รับประกาศนียบัตรจากการประกวดร้อยละ 33.33 การอบรมสัมมนาร้อยละ 66.67 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษได้รับประกาศนียบัตรจากการอบรมสัมมนาร้อยละ 75.00 อื่น ๆ ร้อยละ 25.00 ด้านประสบการณ์ในการสอนดนตรี พบว่า โดยส่วนรวม ครูดนตรีมีประสบการณ์ในการสอนดนตรี 1 – 10 ปีร้อยละ 57.14 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีประสบการณ์ในการสอนดนตรี 1 – 10 ปีร้อยละ 100.00 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษมีประสบการณ์ในการสอนดนตรี 1 – 10 ปี และ 21 – 30 ปี เท่ากันร้อยละ 25.00 นอกจากนั้นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ในการสอนดนตรี 11 – 20 ปี ด้านระดับชั้นที่สอน พบว่า โดยส่วนรวมครูดนตรีร้อยละ 100.00 สอนระดับชั้นประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันสอนระดับชั้นอนุบาลร่วมด้วยร้อยละ 33.33 และระดับชั้นมัธยมศึกษาร้อยละ 66.67 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษสอนระดับชั้นอนุบาลร่วมด้วยร้อยละ 25.00 และระดับชั้นมัธยมศึกษาร้อยละ 25.00 ด้านจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันสอน 11 – 20 คาบต่อสัปดาห์ร้อยละ 100.00 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษสอน 21 – 30 คาบต่อสัปดาห์ร้อยละ 75.00 และสอน 31 – 40 คาบต่อสัปดาห์ร้อยละ 25.00 และด้านภาระงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย พบว่า โดยส่วนรวมครูดนตรีได้รับมอบหมายภาระงานด้านกิจกรรมนักเรียนร้อยละ 57.14 เมื่อพิจารณาตามระบบการศึกษา พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันได้รับมอบหมายภาระงานด้านกิจกรรมนักเรียนร้อยละ 66.67 ด้านงานวิชาการและด้านอื่น ๆ เท่ากันร้อยละ 33.33 ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษได้รับมอบหมายภาระงานด้านงานธุรการและกิจกรรมนักเรียนเท่ากันร้อยละ 50.00 ด้านงานปกครอง ด้านงานศิลปวัฒนธรรมร้อยละ 25.00 และด้านอื่น ๆ เท่ากันร้อยละ 25.00

2.1.2 การจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา

1) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตารางที่ 14 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
1. ขนาดของโรงเรียน						
ขนาดเล็ก (นร. 1 – 120 คน)	-	-	-	-	-	-
ขนาดกลาง (นร. 121 – 300 คน)	1	33.33	1	25.00	2	28.57
ขนาดใหญ่ (นร. 301 คนขึ้นไป)	2	66.67	3	75.00	5	71.43
2. ระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการ						
1 – 10 ปี	2	66.67	2	50.00	4	57.14
11 – 20 ปี	1	33.33	1	25.00	2	28.57
21 – 30 ปี	-	-	-	-	-	-
31 ปีขึ้นไป	-	-	1	25.00	1	14.29
3. หลักสูตรของโรงเรียน						
หลักสูตรของประเทศอเมริกา	3	100.00	-	-	3	42.86
หลักสูตรของประเทศอังกฤษ	-	-	4	100.00	4	57.14
4. ระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน						
อนุบาล- มัธยมศึกษา	3	100.00	4	100.00	7	100.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
5. จำนวนครูดนตรีในโรงเรียน						
1 คน	-	-	2	50.00	2	28.57
2 คน	2	66.67	-	-	2	28.57
3 คน	-	-	-	-	-	-
4 คน	1	33.33	1	25.00	2	28.57
5 คน	-	-	-	-	-	-
6 คน	-	-	1	25.00	1	14.29
6. กิจกรรมดนตรีที่ทางโรงเรียนสนับสนุน						
ชมรมดนตรีหรือ club หลังเลิกเรียน						
	2	66.67	4	100.00	6	85.71
การแสดงดนตรีเมื่อจบภาคการศึกษา						
	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การแสดงดนตรีในเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ						
	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การแสดงดนตรีจากศิลปินที่มีชื่อเสียง						
	-	-	3	75.00	3	43.14
การแสดงดนตรีร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ						
	2	66.67	3	75.00	5	71.43
การแสดงดนตรีร่วมกับชุมชน						
	-	-	3	75.00	3	43.14
การประกวดหรือแข่งขันดนตรี						
	2	66.67	3	75.00	5	71.43
หมายเหตุ : โรงเรียนอาจสนับสนุนกิจกรรมดนตรีมากกว่า 1 กิจกรรม						

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
7. รางวัลหรือผลงานทางดนตรีที่โรงเรียนได้รับ						
1 รายการ	1	33.33	1	25.00	2	28.57
2 รายการ	-	-	2	50.00	2	28.57
3 รายการ	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	2	66.67	1	25.00	3	42.86

จากตาราง 14 จะเห็นว่า ขนาดของโรงเรียนนานาชาติที่พบมากที่สุด คือโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.57 ระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการอยู่ในช่วงระยะเวลา 1 – 10 ปีมากที่สุด ร้อยละ 57.14 ส่วนโรงเรียนที่เปิดทำการมากกว่า 31 ปีมีเพียง 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ด้านหลักสูตรของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันใช้หลักสูตรจากประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งหมด ทั้งนี้ อาจแตกต่างกันไปตามหลักสูตรของแต่ละมลรัฐ ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษใช้หลักสูตรจากประเทศอังกฤษทั้งหมด เช่นกัน ระดับชั้นที่ทำการเปิดสอนพบว่า ทุกโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนครูดนตรีในโรงเรียนที่มีครูดนตรี 1 คน 2 คน และ 4 คน มีจำนวนที่เท่ากันคืออย่างละ 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ด้านกิจกรรมดนตรีที่ทุกโรงเรียนสนับสนุน ได้แก่ การแสดงดนตรีเมื่อจบภาคการศึกษา และการแสดงดนตรีในเทศกาลและวันสำคัญต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ชมรมดนตรีหรือ club หลังเลิกเรียน ร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ การแสดงดนตรีร่วมกันโรงเรียนอื่นๆและการประกวดหรือแข่งขันดนตรี เท่ากันที่ร้อยละ 71.43 และรางวัลหรือผลงานทางดนตรีที่โรงเรียนได้รับส่วนใหญ่ไม่ระบุในแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 42.86 และได้รับ 1 รายการและ 2 รายการเท่ากันที่ร้อยละ 28.57

2) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับ
ประถมศึกษา

ตารางที่ 15 หลักสูตรและการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
1. หลักสูตรดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน						
หลักสูตรแนวทาคิดาย	1	33.33	1	25.00	2	28.57
California Curriculum	1	33.33	-	-	1	14.29
England National Curriculum	-	-	2	50.00	2	28.57
อื่น ๆ	1	33.33	1	25.00	2	28.57
2. แบบเรียนที่ใช้ในการสอน						
แบบเรียนของคิดาย	-	-	1	25.00	1	14.29
Essential Element	1	33.33	1	25.00	2	28.57
Music Express	-	-	1	25.00	1	14.29
อื่น ๆ	2	66.67	1	25.00	3	42.86
3. แนวทางในการสอนดนตรีที่ท่านใช้เป็นหลัก						
คิดาย	3	100.00	3	75.00	6	85.71
ดัลโครซ	-	-	1	25.00	1	14.29
ออร์ฟ	1	33.33	2	50.00	3	42.86
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
4. สาระดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน						
ทักษะดนตรี	3	100.00	4	100.00	7	100.00
ทฤษฎีดนตรี	3	100.00	4	100.00	7	100.00
ประวัติศาสตร์ดนตรี	1	33.33	3	75.00	4	57.14
หมายเหตุ : สาระดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาจมีมากกว่า 1 สาระ						

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
5. กิจกรรมดนตรีที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน						
การฟัง	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การร้อง	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การเล่นเครื่องดนตรี	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การเคลื่อนไหว	3	100.00	4	100.00	7	100.00
การสร้างสรรค์	2	33.33	4	100.00	6	85.71
การอ่าน/เขียน	2	33.33	4	100.00	6	85.71
อื่น ๆ	-	-	1	25.00	1	14.29
หมายเหตุ : กิจกรรมดนตรีที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนอาจมีมากกว่า 1 กิจกรรม						
6. เครื่องดนตรีที่ใช้สอนทักษะ						
คีย์บอร์ด/เปียโน	3	100.00	4	100.00	7	100.00
รีคอร์ดเดอร์	1	33.33	4	100.00	5	71.43
ระนาดออร์ฟ	1	33.33	3	75.00	4	57.14
เมโลเดียน	1	33.33	-	-	1	14.29
เครื่องเคาะจังหวะ	3	100.00	4	100.00	7	100.00
อื่น ๆ	-	-	3	75.00	3	42.86
หมายเหตุ : เครื่องดนตรีที่ใช้ในการสอนทักษะอาจมีมากกว่า 1 เครื่องดนตรี						
7. ความถี่ในการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมหลักสูตร						
น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปี	1	33.33	-	-	1	14.29
2 – 3 ครั้ง/ปี	1	33.33	-	-	1	14.29
1 ครั้ง/เทอม	-	-	-	-	-	-
2 – 3 ครั้ง/เทอม	1	33.33	-	-	1	14.29
1 ครั้ง/สัปดาห์	-	-	2	50.00	2	28.57
2 – 3 ครั้ง/สัปดาห์	-	-	1	25.00	1	14.29

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
มากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์	-	-	1	25.00	1	14.29

จากตารางที่ 15 พบว่า ครูผู้สอนมักยึดหลักสูตร English National Curriculum และใช้หลักสูตรตามแนวทางของโคดาย คิดเป็นร้อยละ 28.57 และในภาพรวมมีครูใช้หลักสูตรตามแนวทางของโคดายคิดเป็นร้อยละ 28.57 เท่ากัน ส่วนแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ใช้แบบเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ซึ่งแนวทางในการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจะเห็นได้ชัดว่าครูใช้แนวทางของโคดายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือแนวทางของออร์ฟ และดาลโครซ คิดเป็นร้อยละ 42.86 และ 14.29 ตามลำดับ สารสนเทศที่ทุกโรงเรียนใช้ในการเรียนการสอนคือ ทักษะดนตรีและทฤษฎีดนตรี ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือประวัติศาสตร์ดนตรี ร้อยละ 57.14 ด้านกิจกรรมดนตรีที่ทุกโรงเรียนใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนมี 4 กิจกรรม คือ การฟัง การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี และการเคลื่อนไหว ร้อยละ 100.00 รองลงมา 2 กิจกรรม คือ การสร้างสรรค์ และการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี ร้อยละ 85.71 เครื่องดนตรีที่ใช้สอนทักษะที่ทุกโรงเรียนใช้คือ คีย์บอร์ด/เปียโนและเครื่องเคาะจังหวะ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ รีคอร์ดเดอร์ และระนาดออร์ฟ ร้อยละ 71.43 และ 57.14 ตามลำดับ เครื่องดนตรีอื่น ๆ ที่พบคิดเป็นร้อยละ 42.86 และความถี่ในการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมหลักสูตรพบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีความถี่น้อยกว่าโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากที่สุดคือ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 50.00

3) บริบทอื่น ๆ

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทอื่น ๆ

รายการ	โรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน		โรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ		รวม	
	จำนวน (N = 3)	ร้อยละ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ	จำนวน (N = 7)	ร้อยละ
1. การได้รับความสนับสนุน การให้ความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน						
ผู้บริหาร	3	100.00	4	100.00	7	100.00
เพื่อนครู	3	100.00	3	75.00	6	85.71
ผู้ปกครอง	3	100.00	4	100.00	7	100.00
นักเรียน	3	100.00	4	100.00	7	100.00
อื่น ๆ	-	-	1	25.00	1	14.29
2. การเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมดนตรี						
ห้องเรียนดนตรี	3	100.00	4	100.00	7	100.00
ห้องฝึกซ้อมดนตรี	3	100.00	4	100.00	7	100.00
ห้องสำหรับเก็บสื่อ	3	100.00	3	75.00	6	85.71
เวทีการแสดง	3	100.00	4	100.00	7	100.00
หอประชุม	3	100.00	3	75.00	6	85.71
3. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรี						
การประกาศ	2	66.67	4	100.00	6	85.71
หน้าเสาธง						
แผ่นพับ/ ใบปลิว	1	33.33	1	25.00	2	28.57
โปสเตอร์	3	100.00	3	75.00	6	85.71
เว็บไซต์	2	66.67	3	75.00	5	71.43
โรงเรียน						
Facebook	2	66.67	-	-	2	28.57
อื่น ๆ	1	33.33	3	75.00	4	57.14

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นถึงบริบทอื่น ๆ ทางดนตรีในโรงเรียนนานาชาติ โดยโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้รับความสนับสนุน การให้ความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน ในฝ่ายผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือเพื่อนครู คิดเป็นร้อยละ 85.71 ด้านการเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมดนตรี พบว่า ทั้งโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษทุกโรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ ได้แก่ ห้องเรียนดนตรี ห้องฝึกซ้อมดนตรี และเวทีสำหรับการแสดงดนตรี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ห้องสำหรับเก็บสื่อ และหอประชุม คิดเป็นร้อยละ 85.71 ในด้านการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรี พบว่า ในภาพรวม โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษใช้การประกาศหน้าเสาธงและโปสเตอร์มากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือเว็บไซต์โรงเรียน และช่องทางอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และ 57.14 ตามลำดับ

2.2 การวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมการสอนครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ ตามหัวข้อดังนี้

2.2.1 ด้านนักเรียน

ตารางที่ 17 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูคนตรีระดับประถมศึกษาด้านนักเรียน

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านนักเรียน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	นักเรียนมีบทบาทใน ชั้นเรียนมากกว่าครู	3.25	0.50	ปานกลาง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.58	มาก	4.50	0.58	มาก	4.31	0.28	มาก
2	นักเรียนให้ความ ร่วมมือใน ทุก กิจกรรม	4.50	0.58	มาก	4.50	0.58	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	2.75	1.50	ปานกลาง	4.19	0.62	มาก
3	นักเรียนค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	4.25	0.50	มาก	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.81	0.25	น้อย
4	นักเรียนรับผิดชอบ ภาระงานที่ครูมอบ ให้	1.00	0.00	น้อยที่สุด	2.50	0.58	น้อย	1.50	1.00	น้อยที่สุด	2.75	0.96	ปานกลาง	1.94	0.46	น้อย

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านนักเรียน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5	นักเรียนมีความกล้าแสดงออก	2.25	0.50	น้อย	4.00	0.82	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด	3.50	0.58	ปานกลาง	3.63	0.15	มาก
6	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม	3.25	0.50	ปานกลาง	4.75	0.50	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	3.00	0.00	ปานกลาง	4.00	0.29	มาก
7	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	3.00	0.00	ปานกลาง	4.25	0.00	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.75	0.30	ปานกลาง	3.82	0.35	มาก	4.29	0.37	มาก	2.93	0.52	ปานกลาง	3.45	0.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนนานาชาติทั้งหมด ด้านนักเรียน 7 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านนักเรียนอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.28$) รองลงมาคือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.00$) นักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.62$) นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.29$) และนักเรียนมีความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.15$) ตามลำดับ อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อคือ นักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ($\bar{X} = 1.94, S.D. = 0.46$) และ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 1.81, S.D. = 0.25$)

เมื่อพิจารณาผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน A ด้านนักเรียน 7 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75, S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านนักเรียนอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) โดยเฉพาะกิจกรรมการร้องเพลง เนื่องจากครูค่อนข้างเน้นการร้องเพลง ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รองลงมาคือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.00$) คือนักเรียนเรียนดนตรีด้วยความสนุกสนานยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.50$) คือครูมักเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ครูเพียงชี้แจงและให้คำแนะนำเท่านั้น แต่บางกิจกรรมครูก็บรรยายเนื้อหาให้นักเรียนฟัง และนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.50$) คือเมื่อครูถามคำถาม นักเรียนส่วนหนึ่งจะรีบยกมือเพื่อตอบคำถาม อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 2.25, S.D. = 0.50$) กิจกรรมการร้องเพลง นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ แต่ยังไม่ค่อยมีความมั่นใจ คือร้องเพลงค่อนข้างเบา และไม่คอยกล้าตอบคำถามครูหรือกล้าที่จะออกมาหน้าชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) คือนักเรียนไม่มีโอกาสได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและครูไม่ได้มอบหมายภาระงานให้นักเรียน

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน B ด้านนักเรียน 7 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อคือ นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครูและนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) คือนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดนตรีด้วยตนเองอย่างหลากหลายด้วยความสนุกสนาน ครูเพียงชี้แจง สาธิต และให้คำแนะนำเท่านั้น รองลงมาคือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.50$) อยู่ใน

ระดับมาก 2 ข้อ คือนักเรียนส่วนใหญ่มีศักยภาพอย่างกันตอบคำถาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือนักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) เช่น ฟังเพลง ร้องเพลง เล่น คีย์บอร์ด รองลงมาคือ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.82$) คือกล้าออกมาสาธิต หรือเป็นผู้นำ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ นักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ($\bar{X} = 2.50, S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) เนื่องจากครูไม่ได้มอบหมายภาระงานให้นักเรียน

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน C ด้านนักเรียน 7 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อคือ นักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) คือนักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี เช่น ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นระนาดออร์ฟ เล่นเกมดนตรี อ่านโน้ต ทุกคนเรียนดนตรีด้วยความสนุกสนาน อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.50$) ครูมักให้นักเรียนคิดวิเคราะห์หาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วครูจึงเฉลยทีหลัง อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ นักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ($\bar{X} = 1.50, S.D. = 1.00$) เนื่องจากครูไม่ได้มอบหมายภาระงานให้นักเรียน

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน D ด้านนักเรียน 7 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93, S.D. = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านนักเรียนอยู่ในระดับมาก 1 ข้อคือ นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) คือครูค่อนข้างเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติเครื่องดนตรีตามความสนใจและความถนัด อยู่ในระดับ ปานกลาง 5 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อคือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) นักเรียนบางส่วนเท่านั้นที่กระตือรือร้นในการตอบคำถามและสนุกสนานกับการเรียนดนตรี รองลงมาคือนักเรียนมีความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.58$) คือนักเรียนส่วนหนึ่งกล้าร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรีที่ตนเองถนัด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ นักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม และนักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ($\bar{X} = 2.75, S.D. = 1.50$) คือนักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ พูดคุยกันตลอดเวลา อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) คือนักเรียนทำตามที่ครูบอกเป็นส่วนใหญ่

2.2.2 ด้านครูผู้สอน

ตารางที่ 18 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูคนตรีระดับประถมศึกษาด้านครูผู้สอน

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านครูผู้สอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ครูสังเกตและบันทึก พฤติกรรมของ นักเรียนขณะร่วม กิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียน	4.50	0.58	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.58	มาก	4.75	0.29	มากที่สุด
2	ครูคอยชี้แนะแหล่ง ข้อมูลให้กับผู้เรียน	1.50	0.58	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	2.00	0.82	น้อย	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.38	0.35	น้อยที่สุด
3	ครูให้ความสนใจและ เอาใจใส่ผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.58	มาก	4.81	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านครูผู้สอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
4	ครูวัดและประเมินผล นักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียน	3.25	0.50	ปานกลาง	3.00	0.82	ปานกลาง	4.75	0.50	มากที่สุด	3.50	0.58	ปานกลาง	3.63	0.60	มาก
5	ครูยิ้มแย้มแจ่มใส ขณะสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.25	0.50	มาก	3.00	0.00	ปานกลาง	2.00	0.00	น้อย	3.56	0.13	มาก
6	ครูมีความเป็นกันเอง กับนักเรียนอย่างเท่า เทียม	3.50	0.58	ปานกลาง	5.00	0.00	มากที่สุด	3.00	0.00	ปานกลาง	2.50	0.58	น้อย	3.50	0.29	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.37	มาก	3.83	0.30	มาก	3.79	0.22	มาก	3.00	0.38	ปานกลาง	3.60	0.32	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนนานาชาติทั้งหมด ด้านครูผู้สอน 6 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60, S.D. = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.27$) และครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.29$) อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.60$) และ ครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอน ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.13$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ครูมีความเป็นกันเองอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.29$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 1.38, S.D. = 0.35$)

เมื่อพิจารณาผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครุคณตรีโรงเรียน A ด้านครูผู้สอน 6 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอน ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อคือ ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) คือครูจะคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเสมอ เพื่อประเมินว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนหรือไม่ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.50$) โดยส่วนใหญ่ครูจะวัดและประเมินผลระหว่างเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 1.50, S.D. = 0.58$)

พฤติกรรมการสอนของครุคณตรีโรงเรียน B ด้านครูผู้สอน 6 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อคือ ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) รองลงมาคือ ครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อคือ ครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอน ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อคือ ครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.82$) คือพบว่า ครูโรงเรียน B มีการวัดผลก่อนเรียนและระหว่างเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$)

พฤติกรรมการสอนของครุคณตรีโรงเรียน C ด้านครูผู้สอน 6 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้าน

ครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ คือ ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนและครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) คือครูมักสังเกตพฤติกรรมมาของนักเรียนทุกคนโดยละเอียด ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล รองลงมาคือครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.50$) ในข้อนี้พบว่า ครูดนตรีโรงเรียน C วัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับคือ ครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอนและครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.00, S.D. = 0.82$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน D ด้านครูผู้สอน 6 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับคือ ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อคือ ครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 2.50, S.D. = 0.58$) คือครูค่อนข้างดู รองลงมาคือ ครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอน ($\bar{X} = 2.00, S.D. = 0.00$) ในขณะที่สอนพบว่า ครูไม่ค่อยยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$)

2.2.3 ด้านเนื้อหาสาระ

ตารางที่ 19 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูคนตรีระดับประถมศึกษาด้านเนื้อหาสาระ

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านเนื้อหาสาระ	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ครูกำหนดเนื้อหา สาระดนตรีจาก หลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ครูสอนตามแผนการ จัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	3.75	0.96	มาก	4.69	0.24	มากที่สุด
3	เนื้อหาที่ครูใช้สอนมี ความถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	เนื้อหาที่ครูใช้สอนมี ความเป็นรูปธรรม	3.75	0.50	มาก	4.25	0.50	มาก	4.50	0.58	มาก	4.25	0.50	มาก	4.19	0.52	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านเนื้อหาสาระ	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5	เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำ ให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย	4.25	0.96	มาก	4.25	0.50	มาก	4.25	0.50	มาก	3.50	1.00	ปานกลาง	4.06	0.74	มาก
6	เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำ ให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านทักษะพิสัย	3.25	0.96	ปานกลาง	4.50	0.58	มาก	4.00	1.15	มาก	4.50	0.58	มาก	4.06	0.82	มาก
7	เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำ ให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านจิตพิสัย	2.75	0.96	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง	2.50	0.58	น้อย	2.94	0.53	ปานกลาง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านเนื้อหาสาระ	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
8	เนื้อหาที่ครูใช้สอนมี ความทันสมัย	3.00	0.00	ปานกลาง	4.00	0.82	มาก	3.25	0.50	ปานกลาง	4.00	0.00	มาก	3.56	0.33	มาก
9	เนื้อหาสอดคล้องกับ บริบทสังคมไทย	4.25	0.50	มาก	2.50	0.58	น้อย	2.75	0.50	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.13	0.39	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.03	0.43	มาก	4.17	0.33	มาก	4.14	0.42	มาก	3.94	0.40	มาก	4.07	0.40	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนนานาชาติทั้งหมด ด้านเนื้อหาสาระ 9 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) และ ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.24$) อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.52$) เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.74$) เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.82$) และ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.33$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ เนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.13, S.D. = 0.39$) และ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ($\bar{X} = 2.94, S.D. = 0.53$)

เมื่อพิจารณาผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน A ด้านเนื้อหาสาระ 9 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) คือครูสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.96$) ได้แก่ ด้านทฤษฎีดนตรี และเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.50$) คือครูสอนนักเรียนร้องเพลงที่มีเนื้อเพลงเป็นภาษาไทย รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.50$) คือให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอใน Youtube ประกอบการสอนทักษะการฟัง อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.96$) ได้แก่ ทักษะการร้องเพลง รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) และเนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ($\bar{X} = 2.75, S.D. = 0.69$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน B ด้านเนื้อหาสาระ 9 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพฤติกรรมการสอนด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้

ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.58$) ได้แก่ ทักษะด้านการฟัง การร้อง การเล่นคีย์บอร์ด การสร้างสรรค์ รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.50$) คือการสอนรูปแบบจังหวะด้วยการตบมือ ต่อมาจึงเขียนรูปแบบจังหวะบนกระดาษ หรือการสอนนักเรียนร้องเพลงด้วยการกล่าวถึงความหมายของบทเพลงเพื่อให้นักเรียนจินตนาการตาม เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.50$) เป็นความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีและวิธีการเล่นคีย์บอร์ดที่ถูกต้อง และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 0.82$) คือสอดแทรกบทเพลงสไตล์ป๊อปในการสอนร้องเพลง อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ เนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 2.50$, $S.D. = 0.58$) ครูมักสอนตามบริบทนานาชาติเป็นส่วนใหญ่

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน C ด้านเนื้อหาสาระ 9 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $S.D. = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพฤติกรรมการสอนด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตรครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) ครูยึดวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรของโรงเรียน ในระดับการสอน ครูสร้างหลักสูตรตามแนวการสอนดนตรีของโคคาย และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.58$) เมื่อสอนทักษะการฟัง ครูมีภาพที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น ๆ ประกอบ มีเกมดนตรีเมื่อสอนทฤษฎีดนตรี รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.50$) คือด้านทฤษฎีดนตรี ด้านทักษะการเล่นระนาดออร์ฟอย่างถูกวิธี และเนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 1.15$) ได้แก่ การร้องเพลง การเล่นระนาดออร์ฟ การอ่าน การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย ($\bar{X} = 3.25$, $S.D. = 0.50$) และเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 2.75$, $S.D. = 0.50$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน D ด้านเนื้อหาสาระ 9 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, $S.D. = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพฤติกรรมการสอนด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตรและเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.58$) คือครูเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะปฏิบัติ

เครื่องดนตรีตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนแต่ละคน และบรรเลงเป็นกลุ่ม ประกอบการร้องเพลง รองลงมาคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.50$) เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) และครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.96$) คือจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหนังสือ Music Express ที่ตีพิมพ์ตามหลักสูตรแห่งชาติของประเทศอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 1.00$) รองลงมาคือ เนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ($\bar{X} = 2.50, S.D. = 0.58$)

2.2.4 ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 20 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูคุณตรีระดับประถมศึกษาด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านวิธีการในการ จัดการเรียนการสอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ครูดำเนินการสอน โดยยึดครูเป็น ศูนย์กลาง (เช่น บรรยาย ปาฐกถา สาธิต)	4.25	0.50	มาก	3.25	1.25	ปานกลาง	3.75	0.50	มาก	3.50	0.58	ปานกลาง	3.69	0.71	มาก
2	ครูดำเนินการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง (เช่น แบ่ง กลุ่ม อภิปราย แสดง บทบาทสมมติ จำ- ลองสถานการณ์ ใช้ แบบเรียนสำเร็จรูป)	3.00	0.82	ปานกลาง	4.00	1.25	ปานกลาง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.19	0.64	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านวิธีการในการ จัดการเรียนการสอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
3	ครูดำเนินการสอน โดยจัดผู้เรียนเป็น กลุ่ม (กลุ่มใหญ่ กลุ่ม ย่อย)	4.00	0.82	มาก	3.00	0.75	ปานกลาง	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	0.58	มาก	4.06	0.66	มาก
4	ครูดำเนินการสอน โดยให้ผู้เรียนศึกษา เป็นรายบุคคล	1.00	0.00	น้อยที่สุด	2.75	1.00	ปานกลาง	4.25	0.50	มาก	3.50	1.73	ปานกลาง	2.88	0.81	ปานกลาง
5	กิจกรรมดนตรีมี ความท้าทาย ไม่ยาก ไม่ง่ายเกินไป	4.00	0.82	มาก	4.50	1.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.56	0.58	มากที่สุด
6	กิจกรรมดนตรีที่ครู จัดขึ้นเหมาะสมกับ วัยของผู้เรียน	3.75	0.50	ปานกลาง	4.50	0.75	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	0.44	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านวิธีการในการ จัดการเรียนการสอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
7	กิจกรรมดนตรี ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	1.50	0.58	น้อยที่สุด	3.00	0.75	ปานกลาง	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.63	0.33	น้อย
8	ครูมีรูปแบบการ นำเสนอเนื้อหาดนตรี ด้วยกิจกรรมที่น่า สนใจ	3.25	0.50	ปานกลาง	4.00	0.50	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด	3.00	0.00	ปานกลาง	3.75	0.38	มาก
9	ครูเลือกใช้สื่อการ สอนที่หลากหลาย	4.25	0.50	มาก	3.50	0.50	ปานกลาง	4.00	0.82	มาก	3.25	0.96	ปานกลาง	3.75	0.69	มาก
10	กิจกรรมดนตรีเหมาะ สมกับบริบทสังคม ไทย	3.00	0.00	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านวิธีการในการ จัดการเรียนการสอน	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
11	ครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนแสดงความ ความคิดเห็น	2.50	0.58	น้อย	2.75	0.75	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง	3.75	0.50	มาก	3.13	0.60	ปานกลาง
12	ครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนตั้งคำถาม	2.50	0.58	น้อย	3.00	0.00	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง	3.00	0.29	ปานกลาง
13	ครูปลุกฝังเจตคติที่ดี ต่อดนตรีให้กับ ผู้เรียน	2.50	0.58	น้อย	2.50	0.00	น้อย	3.25	0.96	ปานกลาง	2.50	0.58	น้อย	2.69	0.53	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.08	0.71	น้อย	3.37	0.65	ปานกลาง	3.87	0.33	มาก	3.52	0.54	มาก	3.45	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนนานาชาติทั้งหมด ด้านการจัดการเรียนการสอน 13 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมการสอนด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ กิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ คือ กิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.44$) ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (เช่น แบ่งกลุ่ม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ จำลองสถานการณ์ ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป) ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.64$) ครูดำเนินการสอนโดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม (กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย) ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.66$) ครูเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.69$) ครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.38$) และ ครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง (เช่น บรรยาย ปาฐกถา) ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.71$) อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.13, S.D. = 0.60$) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.29$) กิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.81$) และ ครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.69, S.D. = 0.53$)

เมื่อพิจารณาผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน A ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน 13 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08, S.D. = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 ข้อ คือ ครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต และครูเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.50$) เช่น บทเพลง เปียโน Powerpoint คลิปวิดีโอจากเว็บไซต์ Youtube รองลงมาคือ ครูดำเนินการสอนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย และกิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.82$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.50$) รองลงมาคือ ครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.50$) คือครูจัดการสอนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายหลวมไม่ซ้ำซากน่าเบื่อ ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (เช่น แบ่งกลุ่ม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ จำลองสถานการณ์ ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป) ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.82$) คือครูก่อนข้างเป็น และกิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม และครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.50, S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กิจกรรมดนตรีส่งเสริม

ความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 1.50$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 1.00$, $S.D. = 0.00$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน B ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน 13 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, $S.D. = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ กิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 1.00$) และกิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.75$) รองลงมาคือ ครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 0.50$) โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีอย่างผสมผสานหลากหลาย ทำให้นักเรียนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา อยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การแบ่งกลุ่ม การสาธิตของนักเรียนให้เพื่อนดู การลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 1.25$) รองลงมาคือ กิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) ครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ บรรยาย สาธิต ($\bar{X} = 3.25$, $S.D. = 1.25$) ครูดำเนินการสอนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.75$) กิจกรรมดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.75$) เป็นการให้นักเรียนสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.75$, $S.D. = 1.00$) และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.75$, $S.D. = 0.75$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ ครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.50$, $S.D. = 0.00$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน C ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน 13 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 3 ข้อคือ ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การแบ่งกลุ่ม การอภิปราย การประเมินตนเองและผู้อื่น การลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป และ กิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) รองลงมาคือ ครูดำเนินการสอนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และจับคู่ ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.50$) และ ครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.50$) รองลงมา คือ ครูเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.50$) เช่น เพลงพื้นบ้านนานาชาติ เปียโน บัตรคำ แผนภาพ เกมดนตรี และครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การสาธิต ($\bar{X} = 3.75$, $S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับปาน

กลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.25$, $S.D. = 0.96$) กิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือกิจกรรมดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 1.00$, $S.D. = 0.00$)

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน D ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน 13 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .52$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การแบ่งกลุ่ม การใช้แบบเรียนสำเร็จรูป กิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป และกิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูดำเนินการสอนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.75$, $S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 3 ข้อคือ ครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การบรรยาย การสาธิตโดยครู ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.58$) ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 1.73$) คือฝึกฝนทักษะการเล่นเครื่องดนตรีที่ตนสนใจและถนัด และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ กิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) ครูเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.25$, $S.D. = 0.96$) เช่น บทเพลง เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ และครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.00$, $S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ ครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.50$, $S.D. = 0.58$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อคือ กิจกรรมดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 1.00$, $S.D. = 0.00$)

2.2.5 ด้านแหล่งวิทยาการ

ตารางที่ 21 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูคุณตรีระดับประถมศึกษาด้านแหล่งวิทยาการ

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านแหล่งวิทยาการ	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	มีผู้เชี่ยวชาญหรือนัก ดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด
2	มีการนำทรัพยากร ธรรมชาติ วัสดุเหลือ ใช้หรือวัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นมาใช้ประ- กอบการสอน	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.50	1.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.13	0.25	น้อยที่สุด
3	ครูเลือกใช้สื่อที่เป็น เทคโนโลยี สาร สนเทศประกอบการ สอน	3.25	0.50	ปานกลาง	1.75	0.96	น้อย	1.75	1.50	น้อย	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.94	0.74	น้อย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมการสอน ด้านแหล่งวิทยาการ	โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน						โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ						รวม		
		โรงเรียน A			โรงเรียน B			โรงเรียน C			โรงเรียน D					
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
4	ครูแสดงให้เห็นถึง วัตถุหรือสถานที่ที่มี ความสำคัญทาง ดนตรี	4.00	0.82	มาก	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.50	1.00	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.88	0.45	น้อย
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.31	0.33	น้อย	1.19	0.24	น้อยที่สุด	1.44	0.88	น้อยที่สุด	1.00	0.00	น้อยที่สุด	1.48	0.36	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนนานาชาติทั้งหมด ด้านแหล่งวิทยาการ 4 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.48, S.D. = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.94, S.D. = 0.74$) และ ครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี ($\bar{X} = 1.88, S.D. = 0.45$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ คือ มีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.13, S.D. = 0.25$) และ มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$)

เมื่อพิจารณาผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน A ด้านแหล่งวิทยาการ 4 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31, S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านแหล่งวิทยาการ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.82$) คือครูกล่าวถึงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ดนตรีในบางคาบเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.50$) ได้แก่ โปรแกรม Powerpoint และคลิปวิดีโอจากเว็บไซต์ Youtube อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน และมีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) คือไม่ปรากฏพฤติกรรม

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน B ด้านแหล่งวิทยาการ 4 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.19, S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านแหล่งวิทยาการ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.75, S.D. = 0.96$) มีการใช้คอมพิวเตอร์เปิดวิดีโอวีดิทัศน์การแสดงดนตรีให้นักเรียนดู อยู่ในระดับน้อยที่สุด 3 ข้อโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน และมีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) คือไม่ปรากฏพฤติกรรม

พฤติกรรมการสอนของครูดนตรีโรงเรียน C ด้านแหล่งวิทยาการ 4 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.44, S.D. = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านแหล่งวิทยาการ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อคือ ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.75, S.D. = 1.50$) ครูใช้ Smart Board และโปรแกรม Powerpoint อยู่ในระดับน้อยที่สุด 3 ข้อโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี ($\bar{X} = 1.50, S.D. = 1.00$) มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 1.00, S.D. = 0.00$) และมีการ

นำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{X} = 1.50$, $S.D. = 1.00$) คือไม่ปรากฏพฤติกรรมเด่นชัด

พฤติกรรมการสอนของครุคณตรีโรงเรียน D ด้านแหล่งวิทยาการ 4 พฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00$, $S.D. = 0.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านแหล่งวิทยาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน มีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน และครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี ($\bar{X} = 1.00$, $S.D. = 0.00$) คือไม่ปรากฏพฤติกรรม

2.3 ผลการสัมภาษณ์ครุคณตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ 8 ด้าน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 4 คน แบ่งเป็นครูโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันจำนวน 2 คน และครูโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษจำนวน 2 คน สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.3.1 ด้านเนื้อหาสาระในการศึกษา

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

ปัจจุบันครุคณตรีโรงเรียน A ใช้หลักสูตรดนตรีตามแนวทางของโคตาย เน้นการร้องเพลง การร้องโน้ตที่มีลักษณะแบบโดเคลื่อนที่ (Movable Do) และการฟัง ซึ่งเนื้อหาสาระดนตรีมีความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างดี ครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมดนตรีผ่านบทเพลงอันหลากหลายเพื่อสอนสาระดนตรีต่าง ๆ และเนื่องจากโรงเรียน A เป็นโรงเรียนศาสนาคริสต์นักเรียนจึงได้ร้องเพลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระเยซู ที่สำคัญคือครูผู้สอนคำนึงถึงบริบทสังคมไทย จึงนำเพลงศาสนาคริสต์ที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านการวัดและการประเมินผล หลักสูตรไม่ได้มีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลไว้ให้ ครูผู้สอนจึงต้องเป็นผู้กำหนดเอง

2) โรงเรียน B

หลักสูตรดนตรีที่ครูโรงเรียน B ใช้จะยึดตามหลักสูตรของโรงเรียน คือหลักสูตร California Curriculum จากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในระดับประถมศึกษาครูมุ่งหวังให้นักเรียนสนุกกับดนตรีและสามารถอ่านโน้ตได้ โดยครูมีความเห็นว่าเนื้อหาสาระดนตรีในหลักสูตร California Curriculum ค่อนข้างยากเกินไปในระดับประถมศึกษา ประกอบกับเวลาเรียนที่โรงเรียนจัดให้กับวิชา

ดนตรีมีน้อยเกินไป ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้ประมาณร้อยละ 50 ซึ่งครูจะต้องสามารถปรับเนื้อหาและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของนักเรียนและเวลาเรียนที่ได้รับให้มากที่สุด

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

หลักสูตรของโรงเรียน C คือ หลักสูตร British National Curriculum จากประเทศอังกฤษ ครูผู้สอนให้ความเห็นว่า สาระดนตรีที่กำหนดในหลักสูตรดังกล่าวเหมาะสมสำหรับครูผู้สอนทั่วไป แต่เนื่องจากตนเองเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี จึงกำหนดหลักสูตรดนตรีขึ้นตามแนวทางของโคตาย โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและความครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของโรงเรียน ในกระบวนการการนำหลักสูตรตามแนวทางของโคตายมาใช้ ครูมักสอนให้นักเรียนร้องเพลงพื้นบ้าน แม้แต่เพลงพื้นบ้านของไทย เช่น เพลงจับปูดำ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามหลักสูตร ครูจะเริ่มจากการพิจารณาผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระยะยาว คือหลังจากนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางดนตรีในด้านใดบ้าง แล้วครูจึงวิเคราะห์หลักสูตร British National Curriculum และหลักสูตรตามแนวทางของโคตาย เพื่อกำหนดแนวคิดและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งคัดเลือกบทเพลง เพื่อนำไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียน C จึงมีผลการเรียนรู้เกินกว่าที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรของโรงเรียนกำหนด

2) โรงเรียน D

หลักสูตรของโรงเรียน D คือหลักสูตร British National Curriculum จากประเทศอังกฤษ ซึ่งครูดนตรีโรงเรียน D นำเนื้อหาดนตรีจากหลักสูตรดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดตามหนังสือ “Music Express” เป็นหลัก คือมีลักษณะเป็นแผนการสอนสำเร็จรูป เนื่องจากเป็นแบบเรียนที่จัดพิมพ์ตามหลักสูตร British National Curriculum มี CD – ROM และ CD ในเล่มพร้อมกับแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด เป็นการช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่ครูคิดว่านักเรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการเล่นเครื่องดนตรีควบคู่กันไปด้วย ดังนั้น เบื้องต้นครูจึงสอนไวโอลินให้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนั้น เพลงที่ครูนำมาใช้ในการสอนยังสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยอีกด้วย เช่น เพลงลองกระหนก เพลงไหว้ครู ที่สำคัญที่สุดก็คือ การให้นักเรียนกลุ่มเครื่องสายบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีก่อนการแสดงคอนเสิร์ตทุกครั้ง และเมื่อจบภาคเรียน ผู้ปกครองจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรหลานของตน และฝ่ายวิชาการจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการศึกษาในภาคเรียนต่อไป

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านเนื้อหาสาระในการศึกษา สรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ได้นำวิธีการสอนดนตรีตามแนวทางของโคคายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะเป็นอย่างไร ครูทุกคนได้ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทสังคมไทยให้ได้มากที่สุด

2.3.2 ด้านครูผู้สอน

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูจะทำเริ่มจากการวางแผนในระยะยาวก่อน แล้วจึงจัดทำแผนการสอนในระดับย่อยลงมา คือเป็นลักษณะรายปี รายเทอม รายสัปดาห์ และรายคาบ ซึ่งมีการกำหนดเนื้อหาโดยละเอียด ผู้เรียนจะได้ฟังบทเพลงต่างๆทุกคาบเรียน รวมทั้งการร้องเพลงใหม่ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ด้านจังหวะและทำนอง ในชั้นการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้เป็นส่วนมาก และสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ประมาณร้อยละ 80 นอกจากนี้ครูยังมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอด้วยการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนดนตรีตามแนวทางของโคคาย โดยครูดคิดว่า ครูดนตรีที่ดีควรมีความเป็นนักดนตรี รักดนตรีและสามารถทำให้นักเรียนรักดนตรีด้วย มีความช่างสังเกต เอาใจใส่ และคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

2) โรงเรียน B

ครูโรงเรียน B มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยเริ่มจากขอบเขตของการเรียนรู้และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หลังจากนั้นจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์และรายคาบเรียน พร้อมทั้งระบุเนื้อหาของแต่ละบทเรียน บทเพลง และแบบฝึกหัดอย่างละเอียด ครูมีความเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไม่ได้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้งหมด เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา นักเรียนจะมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่หลักสูตรกำหนดประมาณร้อยละ 60 - 70 ด้านการพัฒนาตนเอง ครูเข้าร่วมการอบรมหรือการสัมมนาบ้างนาน ๆ ครั้ง ครูดคิดว่าครูดนตรีที่ดีจะต้องเป็นคนที่มองโลกในแง่ดี มีพลังเยอะ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ โดยใช้การเสริมแรงทางบวกเสมอ

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน C คือ เริ่มจากแผนระยะยาวเป็นรายปี แล้วจึงแบ่งย่อยเป็นรายเทอม รายครึ่งเทอม รายสัปดาห์ และรายคาบเรียน หลังจากนั้นจึงกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เช่น กิจกรรมหรือบทเพลง ซึ่งครูก็พยายามจัดการเรียนการสอนตาม

แผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด โดยเขียนแผนให้มีความหลากหลาย มีระดับง่ายไปจนถึงระดับยาก เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียนมากที่สุด ด้านการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทางโรงเรียนได้สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการสอนดนตรีตามแนวของโคคาย โดยครูดนตรีโรงเรียน C เป็นผู้อบรมด้วยตนเอง นอกจากนี้ ครูยังเข้ารับการทดสอบโคคายในระดับ 1 และกำลังเตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการทดสอบในระดับ 2 ต่อไป ครูโรงเรียน C มีความเห็นว่า ครูดนตรีที่ดีจะต้องเป็นนักดนตรีที่มีความสามารถ เป็นผู้ฟังที่ดี เป็นคนสนุกสนาน และสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนได้

2) โรงเรียน D

ครูดนตรีโรงเรียน D ยึดแผนการสอนสำเร็จรูปที่ระบุในหนังสือ Music Express ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร British National Curriculum แต่ครูก็มีแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองเช่นกัน เป็นลักษณะระยะยาวรายปี ราย 3 ภาคเรียน รายภาคเรียน รายสัปดาห์ และรายคาบเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ครูได้เข้าร่วมการอบรมและสัมมนามากมาย ทั้งการร้องประสานเสียง การแต่งเพลง การสอนเครื่องสาย การอำนวยเพลง วงรีอค ฯลฯ ครูมีความเห็นว่า ครูดนตรีที่ดีควรมีความรู้รอบทางด้านดนตรี มีทักษะทางดนตรีหลากหลาย และที่สำคัญคือต้องเป็นคนที่มีความอดทนสูง

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านครูผู้สอน สรุปได้ว่า ครูทุกคนได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งระยะยาวรายปีไปจนถึงระยะสั้นคือในแต่ละคาบเรียน ทำให้ครูมีแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถเตรียมการสอนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่เข้าร่วมการประชุม การอบรมสัมมนา และการเข้ารับการทดสอบทางดนตรี แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.3.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

โรงเรียน A มีสื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีจำนวนที่เพียงพอต่อนักเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยในแต่ละปีครูสามารถแสดงความจำนงค์ต่อทางโรงเรียนได้ว่าต้องการสื่อใดเพิ่มเติม ทางโรงเรียนก็จะจัดหาให้แม้จะใช้เวลาค่อนข้างนาน

2) โรงเรียน B

สื่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีของโรงเรียน B มีจำนวนที่เพียงพอกับนักเรียน สื่อที่ครูคิดว่าควรมีเพิ่มเติมคือสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องเสียง นอกจากนั้นเครื่องดนตรีบางชิ้นควรได้รับการซ่อมแซม เมื่อครูต้องการสื่อการเรียนการสอนใดเพิ่ม ครูสามารถจัดซื้อและนำมาเบิก

กับทางโรงเรียนได้ ด้านสถานที่ในการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนและเครื่องดนตรีนั้นมีย่างเพียงพอ

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

ด้านสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาวิชาดนตรี ในทุกๆปี ครูผู้สอนจะสามารถแสดงความจำนงค์ได้ว่าต้องการอะไรเพิ่มเติม ทางโรงเรียนจะทำการพิจารณาและอนุมัติตามความเหมาะสม ซึ่งครูคิดว่าสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีความเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เช่น ระนาดออร์ฟ เนื่องจากแต่ละห้องเรียนจะมีนักเรียนไม่เกิน 25 คน สื่อบางอย่างก็เหมาะกับการใช้เป็นกลุ่ม ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนเพียงพอต่อนักเรียนทุกคน และสถานที่ในการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนก็มีอย่างเพียงพอเช่นกัน

2) โรงเรียน D

ครูโรงเรียน D กล่าวว่า สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาประเภทเครื่องดนตรีปัจจุบันมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนแล้ว แต่สิ่งที่คิดว่าควรมีเพิ่มเติมคือชิ้นสำหรับเก็บเครื่องดนตรี และครูต้องการโต๊ะหกเหลี่ยมสำหรับการทำกิจกรรมดนตรี

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สรุปได้ว่าโรงเรียนที่ครูส่วนใหญ่สอนมีสื่อการสอนหรือเครื่องดนตรีที่เพียงพอ ในบางโรงเรียนอาจขาดชิ้นวางเครื่องดนตรี หรือสื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3.4 ด้านรูปแบบวิธีการสอน

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้เป็นส่วนมาก อาจมีการปรับหรือยืดหยุ่นกิจกรรมบ้างในบางครั้งซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อย โดยเทคนิควิธีการสอนที่ครูมักนำมาใช้ในการสอนคือการแบ่งกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และการจับคู่ นอกจากนี้ยังมีการสาธิตโดยครูผู้สอนและการบรรยายอีกด้วย ในส่วนของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ วิชาดนตรีของโรงเรียน A จะไม่มีการสอบ ครูจึงใช้การสังเกตจากการร้องเพลงและการเล่นเครื่องดนตรีในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ ทางโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทางดนตรีอย่างสม่ำเสมอ เช่น การแสดงดนตรีในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการแสดงดนตรีเมื่อจบปีการศึกษาในทุกๆปี

2) โรงเรียน B

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูกำหนดขึ้น ค่อนข้างเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนจากขอบเขตของสาระการเรียนรู้บ้างเนื่องจากเป็นแผนใน

ระยะยาวและกิจกรรมดนตรีส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน การเรียนการสอนจึงมีการปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา ด้านเทคนิควิธีการสอนที่ครูใช้ได้แก่ การสาธิตของครู การให้นักเรียนผลัดกันสอน การแบ่งกลุ่ม และการจับคู่ เทคนิคการสอนที่ครูไม่นิยมใช้คือการบรรยาย ด้านการวัดและประเมินผลครูแบ่งออกเป็นภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และจิตพิสัย โดยภาคทฤษฎีเป็นข้อสอบข้อเขียน ครูเป็นผู้สร้างแบบทดสอบด้วยตนเอง ภาคปฏิบัติเป็นการทดสอบและสังเกตทักษะทางดนตรีในระหว่างเรียน และจิตพิสัย คือการให้คะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนซึ่งเป็นคะแนนเก็บของนักเรียน ด้านการบูรณาการวิชาดนตรีกับวิชาอื่น ๆ ครูกล่าวว่า มีการบูรณาการวิชาดนตรีกับวิชาสังคมและ Language Art บ้างเป็นครั้งคราว นอกจากนี้ ทางโรงเรียนยังมีกิจกรรมการร้องเพลงประสานเสียงเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทางดนตรีอย่างสม่ำเสมอ

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีของครูโรงเรียน C พบว่า ครูสามารถสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้เป็นส่วนมาก อาจมีการปรับหรือยืดหยุ่นบ้างเล็กน้อย เทคนิควิธีการสอนที่ครูมักใช้คือเทคนิคที่เรียกว่า “Part Work” เป็นเทคนิคการสอนที่ครูสอนให้นักเรียนคิด นักเรียนจะช่วยกันคิด ทั้งในลักษณะรายบุคคล รายคู่ กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ หลังจากนั้นนักเรียนจะนำความคิดของตนและของกลุ่มมาแบ่งปันกัน ในการวัดและประเมินผล หากเป็นภาคทฤษฎี ครูจะทดสอบจากกิจกรรมในชั้นเรียน ภาคปฏิบัติ ครูจะแจกใบงานและติดตามผลด้านทักษะดนตรีโดยให้นักเรียนประเมินนักเรียนและครูประเมินนักเรียน เรียกว่า “Performance Task” ในด้านการแสดงความสามารถทางด้านดนตรีของนักเรียน ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ เช่น การแสดงคอนเสิร์ตเมื่อจบภาคการศึกษาที่ 1 และ 3 การแสดงดนตรีในวันสำคัญ โอกาสพิเศษ และเทศกาลต่าง ๆ การแสดง Musical Show ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 6 การแสดงดนตรีเที่ยงวัน และการแสดงคอนเสิร์ตอย่างไม่เป็นทางการ

2) โรงเรียน D

ครูโรงเรียน D สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นค่อนข้างมาก แต่อาจมีสอนไม่ทันบ้างเนื่องจาก คาบเรียนมีเพียง 40 นาที ในบางครั้งต้องเตรียมพร้อมสำหรับการแสดงคอนเสิร์ตหรือการประกวดแข่งขัน ทำให้ครูต้องปรับกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ด้านเทคนิควิธีการสอนที่ครูนิยม ได้แก่ การสาธิตโดยครู การแบ่งกลุ่มนักเรียน ทั้งแบ่งกลุ่มร้องประสานเสียงและแบ่งกลุ่มเพื่อเล่นรวมวง ปัญหาจากการสอนดนตรีที่ครูพบมากคือ ลักษณะเสียงของครูต่ำมาก เมื่อครูร้องเพลงนักเรียนจะพยายามเลียนแบบเสียงที่ต่ำของครูครูจึงต้องพยายามร้องเสียงสูงเพื่อให้นักเรียนใช้ระดับเสียงตามปกติร้องเพลง

จากการสัมภาษณ์ครุชนครโรงเรียนนานาชาติด้านรูปแบบวิธีการสอน สรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ใช้เทคนิควิธีการสอนทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะดนตรีและทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่วนมากจำนวนครุมีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน แต่ในด้านเวลาเรียนครุบางโรงเรียนคิดว่าวิชาดนตรีมีเวลาเรียนน้อยเกินไป

2.3.5 ด้านผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

ผู้บริหารของโรงเรียน A ได้สนับสนุนให้ครูผู้สอนพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งการจัดอบรม การสัมมนา หรือการศึกษาดูงาน บุคลากรทางการศึกษาก็ให้การสนับสนุนวิชาดนตรีเป็นอย่างดี โดยเฉพาะบุคลากรในกลุ่มวิชาศิลปะ ที่มีการประสานงาน คอยให้ความช่วยเหลือ และมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและร่วมกันทำงานกันเป็นอย่างดี

2) โรงเรียน B

ผู้บริหารของโรงเรียน B สนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกรายวิชาพัฒนาศักยภาพของตนเองผ่านโครงการ “Professional Development” ซึ่งหากรายวิชาดนตรีมีการจัดอบรมหรือสัมมนา ทางโรงเรียนจะให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณอย่างเต็มที่ บุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายให้การสนับสนุนวิชาดนตรีเป็นอย่างดี โดยเฉพาะบุคลากรในกลุ่มวิชาศิลปะที่จะมีการประชุมทุกวันพุธแรกของเดือน

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

โรงเรียน C ได้สนับสนุนให้ครุดนตรีจัดประชุม สัมมนา หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ ในด้านจำนวนครุดนตรีในระดับประถมศึกษา ครุดนตรีมีจำนวนที่เพียงพอกับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายให้ความช่วยเหลือวิชาดนตรีเป็นอย่างดี

2) โรงเรียน D

ผู้บริหารหรือครุใหญ่ของโรงเรียน D มีบทบาทต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากครุใหญ่จะทำการสังเกตการสอนครุผู้สอนในแต่ละรายวิชาด้วยตนเอง ซึ่งไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า หากมีคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะครุใหญ่จะเขียนข้อความไว้ให้ ในด้านการสนับสนุนวิชาดนตรี ครุใหญ่และบุคลากรทางการศึกษาฝ่ายอื่น ๆ ก็ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่เช่นกัน

จากการสัมภาษณ์ครุชนครโรงเรียนนานาชาติด้านผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา สรุปได้ว่า โรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ส่วนมากในการทำงานจะมีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งวิชาดนตรีได้รับความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

2.3.6 ด้านเงินทุนสนับสนุน

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

ครูผู้สอนคิดว่าทางโรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีอย่างเพียงพอ ผู้ปกครองและนักเรียนก็ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรีในด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่

2) โรงเรียน B

ทางโรงเรียนมีทุนการศึกษาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรี แต่ปัจจุบันยังไม่มีนักเรียนคนใดสมัครเข้ารับทุนดังกล่าว สำหรับงบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่วิชาดนตรีครูมีความเห็นว่ามีเพียงพอ ผู้ปกครองและนักเรียนต่างก็ให้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนในวิชาดนตรีอย่างเต็มที่

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

โรงเรียน C มีการจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีอย่างพอเพียง แต่โรงเรียนยังไม่มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี ทั้งนี้ ปัจจุบันผู้ปกครองและนักเรียนก็ให้การสนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษาด้านดนตรีอย่างเต็มที่

2) โรงเรียน D

การจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีของโรงเรียน D เป็นไปอย่างช้าๆแต่กล่าวได้ว่าผู้บริหารของโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชาดนตรี พร้อมสนับสนุนครูอย่างเต็มที่ ถึงแม้บางครั้งอาจเกิดความล่าช้าขึ้นบ้าง ผู้ปกครองและนักเรียนส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษาด้านดนตรีเป็นอย่างดี มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ยินดีที่จะชำระเงินคือสื่อและอุปกรณ์ หรือแม้แต่ค่าธรรมเนียมในการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีของโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านเงินทุนสนับสนุน สรุปได้ว่า เงินทุนสนับสนุนของวิชาดนตรีได้มาจากการจัดสรรงบประมาณของฝ่ายบริหาร ซึ่งครูส่วนใหญ่คิดว่ามีความเพียงพอ และทุกปีการศึกษาครูสามารถแสดงความจำนงต่อฝ่ายบริหารได้ว่าต้องการสิ่งใดเพิ่มเติมหรือขาดเหลือสิ่งใด ฝ่ายบริหารจะพิจารณาจัดหาให้ตามความเหมาะสม

2.3.7 ด้านสถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

โรงเรียน A มีห้องเรียนสำหรับวิชาดนตรีและสถานที่สำหรับเก็บเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพและเพียงพอ ด้านสถานที่สำหรับฝึกซ้อมดนตรีปัจจุบันมีเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ในระดับชั้นประถมศึกษาฯยังไม่มี ส่วนหอประชุมหรือเวทีสำหรับการแสดงดนตรี ปัจจุบันกำลังมีการพัฒนาและปรับปรุงในด้านแสงสีเสียงเพื่อการใช้งานที่ดีขึ้นในอนาคต

2) โรงเรียน B

โรงเรียน B มีห้องเรียนดนตรีและสถานที่เก็บรักษาเครื่องดนตรีที่เพียงพอ มีหอประชุมหรือเวทีสำหรับการแสดงดนตรีที่มีคุณภาพ แต่ในด้านห้องสำหรับฝึกซ้อมเปียโนหรือคีย์บอร์ดยังไม่มีห้องที่แยกเป็นห้องเดี่ยว แต่นักเรียนสามารถฝึกซ้อมในห้องคีย์บอร์ดรวมได้ สำหรับบรรยากาศในการเรียนรู้ทางดนตรีจะอยู่ในรูปแบบของบอร์ดหน้าห้องเรียน ครูคิดว่าควรจัดเป็นมุมความรู้ทางดนตรี

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

โรงเรียน C มีห้องเรียน 3 ห้องเรียนสำหรับวิชาดนตรีทั่วไป รวมทั้งห้องซ้อมย่อย ห้องสำหรับเก็บรักษาเครื่องดนตรี และหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีที่มีคุณภาพและเพียงพอแก่จำนวนนักเรียน ซึ่งในชั้นเรียนเต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่น โปสเตอร์แสดงค่าของตัวโน้ต โปสเตอร์แสดงองค์ประกอบทางดนตรี โปสเตอร์แสดงห้องดนตรีพร้อมกับเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ รูปภาพขนาดใหญ่ของนักประพันธ์ที่สำคัญในยุคต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรีที่อยู่ในชั้นเรียน (ระนาด ออร์แกน เครื่องเคาะประกอบจังหวะ ฯลฯ)

2) โรงเรียน D

โรงเรียน D มีห้องเรียนดนตรีและห้องฝึกซ้อมดนตรีแบบห้องย่อยพร้อมเปียโนอย่างเพียงพอ แต่ครูมีความเห็นว่าหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีมีคุณภาพไม่เท่าที่ควร ทั้งด้านระบบเสียง แก้ว และระดับที่นั่งของผู้ชม ครูคิดว่าอาจอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาของทางโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านสถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อมสรุปได้ว่า โรงเรียนนานาชาติมีห้องเรียนดนตรีที่กว้างขวาง ส่วนมากจะมีห้องซ้อมดนตรีทั้งห้องย่อยและห้องรวม สถานที่ในการจัดเก็บเครื่องดนตรี รวมทั้งหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรี นอกจากนี้ยังมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้นักเรียนเห็นได้โดยทั่วไป ทั้งภายในห้องเรียน กำแพงหน้าห้อง บอร์ดความรู้ โปสเตอร์ ฯลฯ แม้ว่าบางโรงเรียนอาจขาดแคลนหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีที่มีคุณภาพ ห้องสมุดดนตรี หรือแหล่งความรู้ทางดนตรี เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

2.3.8 ด้านผู้เรียน

โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน

1) โรงเรียน A

โรงเรียน A มีนักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา และ วัฒนธรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนส่งผลต่อการสอนของครูบ้าง เช่นกัน กล่าวคือ นักเรียนเชื้อชาติอเมริกันจะมีความกล้าแสดงออก แต่ไม่ค่อยฟังเวลาครูสอน ในขณะที่นักเรียนเชื้อชาติเอเชียจะให้ความเคารพแก่ครู ชอบร้องเพลงและกลับไปฝึกซ้อมที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนักเรียนไทยจะไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตอบคำถามและไม่กล้ายกมือถามเมื่อไม่เข้าใจ ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาที่ไม่มีการบ้าน เด็กๆจะรู้สึกสนุกเมื่อได้เรียนวิชาดนตรี และเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงดนตรี

2) โรงเรียน B

นักเรียนโรงเรียน B จะมีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากเป็นนักเรียนไทย ประมาณร้อยละ 80 มีจำนวนนักเรียนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน คุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนที่ส่งผลต่อการสอนของครู ได้แก่ เจตคติต่อดนตรีของนักเรียนแต่ละคน และความสามารถทางดนตรีที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียนบางคนเรียนดนตรีเสริมนอกเวลา แต่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในวิชาดนตรี โดยการฟังเพลงที่ครูสอน การฝึกซ้อมดนตรี หรือการยินดีเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ

1) โรงเรียน C

นักเรียนโรงเรียน C มีความหลากหลายเป็นอย่างมากในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และ วัฒนธรรม จำนวนนักเรียนเพศชายและเพศหญิงจะไม่แตกต่างกันมาก ครูคิดว่าความแตกต่างของนักเรียนไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครูเท่าใดนัก เนื่องจากกิจกรรมของครูมีความหลากหลายและรองรับทุกระดับความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ ครูมีความเห็นว่านักเรียนมีความสนใจในวิชาดนตรีเป็นอย่างยิ่ง สืบเกิดได้จากพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียน ฝึกซ้อมดนตรี และมีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่เลือกกิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2) โรงเรียน D

นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียน D เป็นนักเรียนไทย มีนักเรียนจากต่างชาติบ้าง เช่น อินเดีย เกาหลี อเมริกา แต่ความแตกต่างทางเชื้อชาติไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูคือ การที่โรงเรียนรับนักเรียนใหม่กลางเทอมอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากนักเรียนใหม่อาจมีพื้นฐานความรู้ทางดนตรีไม่เท่ากันกับเพื่อนร่วมชั้นซึ่งเรียนมาก่อนหน้านี้แล้ว ทำให้การสอนดนตรีเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติด้านผู้เรียน สรุปได้ว่า นักเรียนโรงเรียนนานาชาติมีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ในการจัดการเรียนการสอนดนตรี ครูส่วนใหญ่คิดว่าความแตกต่างเหล่านี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการสอน แต่พื้นฐานความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีที่แตกต่างกันอาจทำให้ครูต้องมีการเตรียมบทเรียนให้มีความยืดหยุ่นอยู่เสมอ

ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม และศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการสังเกตพฤติกรรม การสอนดนตรีของครูและการสัมภาษณ์ครูดนตรี หลังจากนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ แล้วจึงสังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ สารเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็นความเรียงในรูปแบบตารางที่แสดงแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาและที่มาของแต่ละหัวข้อ ดังนี้

ตารางที่ 23 แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา * (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) ** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) *** (ชื่อแบบสอบถาม, สังเกต, สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>การจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 8 องค์ประกอบ คือ สารเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน แต่ละองค์ประกอบย่อมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะเกื้อหนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวทางของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจึงมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>1. ด้านสารเนื้อหาในการศึกษา</p> <p>สาระดนตรีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนควรมีความเข้าใจในสาระดนตรีอย่างถ่องแท้ สำหรับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีต่าง ๆ สาระดนตรีควรประกอบไปด้วย</p>	✓	✓	✓			<p>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</p> <p>คมสันต์ วงศ์วรรณ. 2551. <i>ดนตรีตะวันตก</i>. บทที่ 2 องค์ประกอบของดนตรี.</p> <p>ณรุทธ์ สุทิจิตต์. 2540. <i>กิจกรรมดนตรีสำหรับครู</i>. บทที่ 1 สาระดนตรี.</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>1.1 ทักษะดนตรี ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น การอ่าน การเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์</p> <p>1.2 ทฤษฎีดนตรี ได้แก่ เสียง สีสั่นหรือคุณภาพของเสียง จังหวะ ตัวโน้ต ดนตรีหรือสัญลักษณ์ที่ชี้แทนเสียงดนตรี ทำนอง เสียงประสาน ระบบเสียงโหนดลิติ รูปพรรณหรือพื้นผิว และคีตลักษณ์หรือรูปแบบ</p> <p>1.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี ได้แก่ ลักษณะทางสังคมในแต่ละยุคสมัย ลักษณะทางดนตรี ประวัติของคีตกวีที่สำคัญ ผลงานที่น่ายกย่องและเหตุผลที่ทำให้เป็นที่ยกย่อง</p> <p>นอกจากนี้ สารคดีในระดับประถมศึกษาควรกล่าวรวมถึงทักษะการประเมิน หรือการวิพากษ์วิจารณ์ดนตรี ทั้งการประเมินตนเองและการประเมินผู้อื่น และการศึกษาดนตรีรูปแบบต่าง ๆ จากวัฒนธรรมอันหลากหลาย ทั้งดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีประจำชาติ และดนตรีตะวันตก ครูผู้สอนควรนำเสนอสาระดนตรีอย่างผสมผสาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อดนตรีอย่างแท้จริง</p>						<p><u>หลักสูตรดนตรี</u></p> <p>หลักสูตร Goal 2000: Educate America Act</p> <p>หลักสูตร British National Curriculum</p> <p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u></p> <p>ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.2 ข้อย่อยที่ 4 - 5</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>2. ครูผู้สอน</p> <p>ครูควรทำความเข้าใจกับหลักสูตรของโรงเรียนอย่างถ่องแท้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบระยะยาวไปจนถึงระยะสั้น เช่น แผนการสอนแบบปีการศึกษา แผนการสอนรายภาคเรียนหรือครึ่งภาคเรียน แผนการสอนรายสัปดาห์ และแผนการสอนสำหรับแต่ละคาบเรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ให้มากที่สุด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>ในด้านการสอนดนตรีนั้น มีหลักการสอนดนตรีมากมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยหลักการสอนที่เป็นที่นิยม ได้แก่ หลักการสอนดนตรีของดัลโครซ ออร์ฟ และโคดาย ซึ่งแต่ละหลักการมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไป ครูผู้สอนอาจพิจารณาตามสาระดนตรีและผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามความเหมาะสม และควรเน้นทักษะการคิดสร้างสรรค์ คิวคิดวิเคราะห์ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน</p>	✓		✓	✓	✓	<p><u>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</u></p> <p>ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2544. <i>พฤติกรรมการสอนดนตรี</i>. บทที่ 2 โครงการสอนและบันทึกการสอน.</p> <p>Choksy, Lois. 2001. <i>Teaching Music in the Twenty – First Century</i>. Unit 4 The approach of Emile Jaques-Dalcroze, Unit 5 The Kodaly Method, and Unit 6 The Orff approach.</p> <p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u></p> <p>ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.2 ข้อย่อยที่ 3</p> <p><u>แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน</u></p> <p>ข้อที่ 3 ข้อย่อยที่ 1 – 2</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา * (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) ** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) *** (ชื่อแบบสอบถาม, สังเกต, สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>นอกจากนี้ ครูควรพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ อาจเข้าร่วมการประชุมเชิงวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการสัมมนาทางดนตรีต่าง ๆ เป็นการเปิดรับความรู้และข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ให้ทันต่อยุคสมัยทันต่อเหตุการณ์ หากเป็นไปได้ อาจเข้ารับการทดสอบความรู้ทางดนตรี รวมทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น</p> <p>3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา</p> <p>สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษาวิชาดนตรีถือว่ามีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง สื่อจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจดนตรีอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และสื่อที่เป็นเครื่องดนตรีจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีโดยตรง ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดความซาบซึ้งทางดนตรีได้ในที่สุด</p> <p>ตัวอย่างของสื่อการสอนวิชาดนตรี เช่น เครื่องดนตรี บทเพลง โน้ตเพลง เครื่องเสียง โปสเตอร์ แผนภาพ บัตรคำ วิดีทัศน์ โดยสื่อเหล่านี้ควรอยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้</p>	✓		✓	✓	✓	<p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u></p> <p>ตอนที่ 1 ข้อที่ 4 – 5 ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.2 ข้อย่อยที่ 1 - 6</p> <p><u>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</u></p> <p>วิรัช ชูสูงเนิน. 2525. <i>ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม</i>. บทที่ 4 ดนตรีในโรงเรียน.</p> <p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u></p> <p>ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.2 ข้อย่อยที่ 6 ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 2</p> <p><u>แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน</u></p> <p>ข้อที่ 5 ข้อย่อยที่ 3</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา * (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) ** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) *** (ชื่อแบบสอบถาม, สังเกต, สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>งาน มีคุณภาพแข็งแรงคงทน สามารถหยิบใช้ได้อย่างสะดวก มีสถานที่จัดเก็บ อย่างเหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอต่อนักเรียนในชั้นเรียน</p> <p>ปัจจุบัน เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่นเดียวกับทางด้านการศึกษา ในวิชาดนตรีสื่อการสอนประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น สมาร์ทบอร์ด ซอฟต์แวร์สำหรับพิมพ์โน้ตเพลง เว็บไซต์ทางดนตรี แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในสมาร์โฟน ฯลฯ ครูผู้สอนควรเปิดรับและทำความเข้าใจกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน</p> <p>การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่างคาบละ 60 นาที จำนวนนักเรียนต่อห้องประมาณ 25 – 30 คน เพื่อให้ครูเอาใจใส่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงโดยเฉพาะในขณะที่สอนทักษะดนตรี เทคนิควิธีการสอนที่ควร</p>		✓		✓	✓	<p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 1 - 6</p> <p><u>หลักสูตรดนตรี</u> หลักสูตร Goal 2000: Educate America Act</p> <p><u>แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน</u> ข้อที่ 4 ข้อย่อยที่ 1 - 12</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>ใช้ในการสอนดนตรี เช่น การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์และคิดอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการแบ่งกลุ่ม การสาธิต การอภิปราย และที่สำคัญผู้เรียนควรได้ลงมือปฏิบัติจริง ในที่นี้หมายถึงการได้ฝึกฝนการบรรเลงเครื่องดนตรีตามที่ตนถนัด 1 หรือ 2 ประเภท เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีและมีเจตคติที่ดีต่อดนตรี</p> <p>นอกจากนั้น ครูผู้สอนควรบูรณาการวิชาดนตรีกับวิชาในกลุ่มศิลปะ หรือบูรณาการวิชาดนตรีกับวิชาอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาดนตรีอย่างสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างศาสตร์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา</p> <p>ผู้บริหารควรมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรี เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี และสนับสนุนวิชาดนตรีในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่</p>	✓		✓		✓	<p>แหล่งอ้างอิงที่มา</p> <p>* (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) ** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) *** (ชื่อแบบสอบถาม,สังเกต,สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)</p> <p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 1 - 6</p> <p><u>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</u> ธีรศักดิ์ อุปไมยอธัชชัย. 2553. <i>การบริหารวิชาการดนตรี</i>. บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร.</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>ทั้งในด้านของการจัดหาครูผู้สอน โดยให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอต่อนักเรียน การกำหนดระยะเวลาเรียน การจัดสรรงบประมาณ การให้โอกาสแก่นักเรียนที่มีความสามารถทางดนตรีได้แสดงออก เข้าร่วมการอบรมสัมมนา หรือประกวดแข่งขัน ฯลฯ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนล้วนมีบทบาทต่อวิชาดนตรีไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้น หากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันในการทำงานและมีความสมัครสมานสามัคคีกัน การเรียนการสอนดนตรีก็จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด</p> <p>6. เงินทุนสนับสนุน</p> <p>โดยส่วนมากการจัดการเรียนการสอนดนตรีจำเป็นต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมาก เพื่อใช้ในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรี สื่อการสอนต่าง ๆ อาคารสถานที่ สำหรับห้องเรียนหรือห้องฝึกซ้อมดนตรีที่มีขนาดที่เหมาะสมและสามารถเก็บเสียงได้ ไปจนถึงหอประชุมและเวทีที่ใช้ในการแสดงดนตรี ซึ่งจำเป็นจะต้องมีระบบแสงสีเสียงที่ดีมีคุณภาพ ทางโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีอย่างเพียงพอเช่น</p>	✓		✓		✓	<p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 1</p> <p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.5 ข้อย่อยที่ 1 - 6</p> <p><u>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</u> Walker, Darwin E. 1989. <i>Teaching Music</i>. Unit 5 Effective music budget procedures.</p> <p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 2</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา * (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) ** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง) *** (ชื่อแบบสอบถาม, สังเกต, สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>เดียวกับวิชาอื่น ๆ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงเจตนาที่ต้องการสิ่งใดเพิ่มเติม สิ่งใดต้องการการซ่อมบำรุง ฯลฯ ในทุก ๆ ปีงบประมาณ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของการเรียนรู้วิชาดนตรีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มากที่สุด</p> <p>7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม</p> <p>โรงเรียนควรจัดให้มีห้องเรียนดนตรี ห้องซ้อมดนตรี (ห้องสำหรับซ้อมเดี่ยวและห้องสำหรับซ้อมกลุ่ม) สถานที่สำหรับเก็บรักษาเครื่องดนตรี และหอประชุมสำหรับแสดงดนตรีอย่างเหมาะสม สถานที่เหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ทางดนตรีก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ภายในห้องเรียน เช่น โปสเตอร์นักประพันธ์เพลง แผนภาพค่าของตัวโน้ต หรือมุมความรู้ทางดนตรี ภายนอกห้องเรียน เช่น</p>	✓		✓		✓	<p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.6 ข้อย่อยที่ 1 - 5</p> <p><u>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี</u> Walker, Darwin E. 1989. <i>Teaching Music</i>. Unit 6 Housing and equipment.</p> <p><u>แบบสอบถามครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.3 ข้อย่อยที่ 2</p> <p><u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.7 ข้อย่อยที่ 1 - 6</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา	ที่มาของแนวทาง					แหล่งอ้างอิงที่มา
	*ตำรา แนวคิด ทฤษฎี	**หลักสูตรดนตรี	***แบบสอบถามครูผู้สอน	***แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	***แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	
<p>บอร์ดความรู้ทางดนตรี ห้องคอมพิวเตอร์พร้อมอินเทอร์เน็ต หรือห้องสมุดดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทางดนตรีได้ตลอดเวลา</p> <p>8. ผู้เรียน</p> <p>ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น การสอนดนตรีควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนต้องถือว่าผู้เรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม หรือความสามารถทางดนตรี เพื่อให้มีความสอดคล้องตามความถนัดและตามความสนใจของผู้เรียนมากที่สุด เนื้อหาสาระดนตรีในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นควรมีความยืดหยุ่นเพียงพอ เพื่อปรับและประยุกต์ให้เหมาะกับผู้เรียนได้ตลอดเวลา โดยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p>	✓			✓	✓	<p>* (ชื่อผู้แต่ง/ปีพิมพ์/ชื่อหนังสือ/ส่วนที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง)</p> <p>** (ชื่อหลักสูตรดนตรีที่แสดงถึงหัวข้อแนวทาง)</p> <p>*** (ชื่อแบบสอบถาม, สังเกต, สัมภาษณ์/ตอนที่/ข้อที่/ข้อย่อย)</p> <p>ตำรา แนวคิด ทฤษฎี ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2541. <i>จิตวิทยาการสอนดนตรี</i>. พัฒนาการทางดนตรี และผู้เรียนดนตรี <u>แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน</u> ข้อที่ 1 ข้อย่อยที่ 1 - 7 <u>แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน</u> ตอนที่ 2 ข้อที่ 2.8 ข้อย่อยที่ 1 - 5</p>

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกมาเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตาม แนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ทั้ง 8 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น ด้านสาระเนื้อหา ในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและ บุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่และบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน ซึ่งผลของการวิจัยผู้วิจัยขออภิปรายในบทต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ โดยเป็นโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 26 โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน จำนวน 14 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ ตามแนวคิดทฤษฎีของ แวน ดาเลน (Van Dalen, 1978: 130 -131) ซึ่งกล่าวไว้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงพรรณนาใช้ประมาณร้อยละ 10 – 20 ของจำนวนประชากรก็เพียงพอ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบรับแบบสอบถามด้านสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา โดยถือว่าครูดนตรี 1 คนเป็นตัวแทนของ 1 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด แบ่งออกเป็นโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 3 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 4 โรงเรียน

2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยโดยให้ผู้วิจัยเข้าไป

สังเกตพฤติกรรมการสอนและสัมภาษณ์ครูดนตรีในด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 57 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 2 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 2 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะดนตรี ด้านทฤษฎีดนตรี และด้านประวัติศาสตร์ดนตรี

2.2 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ เป็นแบบบันทึกความถี่และรายละเอียดพฤติกรรมการสอนของครู แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน และด้านแหล่งวิทยาการ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

2.4 แบบสัมภาษณ์ครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติ เป็นคำถามปลายเปิด แบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่ สาระเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนนานาชาติ การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรี การสัมภาษณ์ครูดนตรี และการนำเสนอแนวทางการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร นำหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์ขอบเขตของเนื้อหาในด้านทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการส่งจดหมายขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยไปที่โรงเรียนนานาชาติที่เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 26 โรงเรียน โดยโรงเรียนที่ตอบรับมีจำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.92 ตามแนวคิดทฤษฎีของ แวน ดาเลน (Van

Dalen, 1978: 130 -131) ซึ่งกล่าวไว้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงพรรณาใช้ประมาณร้อยละ 10 – 20 ของจำนวนประชากรก็เพียงพอ

3.3 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรี โดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติทั้งหมดจำนวน 4 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 2 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 2 โรงเรียน ผู้วิจัยทำการสังเกตการสอนด้วยตนเอง โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนของครู จำนวน 4 ครั้ง ระยะเวลาห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์

3.4 สัมภาษณ์ครูดนตรีระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 2 คน และครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 2 คน ซึ่งเป็นครูดนตรีจากโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตการสอน โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.5 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาเปรียบเทียบลัทธิสุนทรดนตรี การสังเกตพฤติกรรมการสอน และการสัมภาษณ์ครูดนตรี เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงคุณลักษณะและข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูดนตรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา

1.1 ทักษะดนตรี เมื่อพิจารณาขอบเขตของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาทั้ง 3 หลักสูตร พบว่า ทั้งหลักสูตร 3 หลักสูตรมีเนื้อหาสาระดนตรีไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะดนตรีทั้งการฟัง การร้อง การเล่น การอ่านและการเขียน การเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์ ความแตกต่างที่พบคือ หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดเนื้อหาดนตรีละเอียดและชัดเจน มีจุดเด่นที่

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ดนตรีจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย หลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบผ่านทักษะทางดนตรีต่าง ๆ และหลักสูตรของประเทศไทย ให้ความสำคัญกับดนตรีพื้นบ้านและดนตรีไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมไทย

1.2 ทฤษฎีดนตรี พบว่า หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกา มีจุดเด่นคือ มีการระบุขอบเขตเนื้อหาด้านทฤษฎีดนตรีอย่างครอบคลุมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก คือมีเนื้อหาที่ส่วนหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกา แต่มีจุดเน้นคือการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบันทึกโน้ต และเนื้อหาสาระดนตรีที่ปรากฏในหลักสูตรดนตรีประเทศไทย พบว่า ในหลักสูตรได้กล่าวถึงรายละเอียดของเนื้อหาด้านทฤษฎีดนตรีตามองค์ประกอบดนตรีอย่างกว้าง ๆ เท่านั้น

1.3 ประวัติศาสตร์ดนตรี เมื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระดนตรีด้านประวัติศาสตร์ดนตรี พบว่า หลักสูตรดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกามีรายละเอียดของเนื้อหาที่ชัดเจนในแต่ละประเด็นของการศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรี ส่วนหลักสูตรดนตรีประเทศอังกฤษกล่าวถึงเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ดนตรีไว้อย่างครอบคลุม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับสังคมในแต่ละยุคสมัย และหลักสูตรดนตรีประเทศไทย พบว่า ในหลักสูตรกล่าวถึงลักษณะและความแตกต่างของดนตรีในแต่ละยุคสมัยควบคู่กับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของดนตรีไทย ซึ่งไม่มีการระบุรายละเอียดของเนื้อหาอย่างชัดเจน

2. ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษาวิชาดนตรีในโรงเรียนนานาชาติ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 7 คน แบ่งออกเป็นครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน 3 คน และครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ 4 คน มีดังนี้

ด้านสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 57.14 โดยครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีอายุเฉลี่ยต่ำกว่าครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และในด้านประสบการณ์ในการสอนดนตรี ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีประสบการณ์ในการสอนดนตรีอยู่ในช่วง 1 - 10 ปีทั้งหมด ในขณะที่ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษมีประสบการณ์ในการสอนดนตรีอยู่ในช่วง 11 - 20 ปีมากที่สุดร้อยละ 50.00 ด้านสัญชาติของครูพบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษส่วนมากมีสัญชาติบริติชซึ่งตรงตามระบบการศึกษาของประเทศต้นแบบ ส่วนครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีสัญชาติไทยมากกว่าสัญชาติอเมริกันคิดเป็น 2 ใน 3 ในด้านจำนวนคาบเรียนที่สอนต่อ

สัปดาห์ พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันทุกคนสอน 11 - 20 คาบต่อสัปดาห์ ในขณะที่ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษส่วนมากสอน 21 - 30 คาบต่อสัปดาห์ โดยในภาพรวมครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 57.14 ปริญญาโทร้อยละ 28.57 และอื่น ๆ ร้อยละ 14.26

ด้านการจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่ให้ข้อมูลในการวิจัย ส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนมากกว่า 300 คน และเปิดทำการมาแล้วเป็นระยะเวลาระหว่าง 1 - 10 ปีมากที่สุดร้อยละ 57.14 มีโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษจำนวน 1 โรงเรียนที่เปิดทำการมาแล้วเป็นระยะเวลา 55 ปี และทุกโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวนครูดนตรีในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันมีครูดนตรีโรงเรียนละ 2 คนมากที่สุดร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ 4 คนร้อยละ 33.33 ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษมีครูดนตรีโรงเรียนละ 1 คนมากที่สุดร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ 4 คนและ 6 คนเท่ากันร้อยละ 25.00 กิจกรรมดนตรีที่ทุกโรงเรียนสนับสนุน คือ การแสดงดนตรีเมื่อจบภาคการศึกษาและการแสดงดนตรีในเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ ในด้านหลักสูตรดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันใช้หลักสูตรตามแนวทางของโคคาย หลักสูตร California Curriculum และหลักสูตรอื่น ๆ หลักสูตรละ 1 โรงเรียนร้อยละ 33.33 ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษใช้หลักสูตร British National Curriculum มากที่สุดร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ หลักสูตรตามแนวทางของโคคาย และหลักสูตร อื่น ๆ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้านแบบเรียนที่ใช้สอนพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 ระบบไม่ใช้แบบเรียนในการเรียนการสอนดนตรี ร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ แบบเรียน Essential Element ซึ่งมีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษใช้ร้อยละ 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.57 แนวทางที่ใช้ในการสอนดนตรีที่โรงเรียนทั้ง 2 ระบบนิยมมากที่สุดคือ แนวทางในการสอนดนตรีของโคคาย รองลงมาคือ ออร์ฟ ร้อยละ 85.71 และ 42.86 ตามลำดับ ด้านสาระดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า ทุกโรงเรียนสอนทักษะดนตรีและทฤษฎีดนตรี ส่วนประวัติศาสตร์ดนตรี มีโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันใช้สอนเพียง 1 ใน 3 โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษใช้สอนร้อยละ 75.00 ด้านกิจกรรมดนตรีที่โรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น และการเคลื่อนไหว เครื่องดนตรีที่โรงเรียนนานาชาตินิยมใช้ประกอบการสอนทักษะปฏิบัติ คือ คีย์บอร์ด/เปียโน รีคอร์ดเดอร์ และเครื่องเคาะจังหวะ ทั้งนี้ ร้อยละ 75 ของโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษที่ศึกษา มีการนำเครื่องดนตรีอื่น ๆ มาใช้ประกอบการสอนทักษะปฏิบัติอีกด้วย เช่น เครื่องสาย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษมีความถี่ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากที่สุด คือ 1 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และในด้านบริบทอื่น ๆ พบว่า โรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนได้รับได้รับความสนับสนุน การให้ความร่วมมือ

และความช่วยเหลือจากผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง สำหรับสถานที่สำหรับกิจกรรมดนตรีพบว่า สถานที่ที่ทุกโรงเรียนมีคือ ห้องเรียนดนตรี ห้องฝึกซ้อมดนตรี และเวทีการแสดงดนตรี ด้านการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีพบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันทุกโรงเรียนนิยมประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีด้วยโปสเตอร์ ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษทุกโรงเรียนนิยมประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีด้วยการประกาศหน้าเสาธง

2.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาจากการใช้หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันและระบบอังกฤษในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดจำนวน 4 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันจำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษจำนวน 2 โรงเรียน ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่สุดท้าย โรงเรียนละ 1 ชั้นเรียน เป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยสังเกตทั้งหมด 4 ครั้ง แต่แต่ละครั้งระยะเวลาห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนมีบทบาทสำคัญในชั้นเรียน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้น มีความกล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับน้อย คือ นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน ด้านเนื้อหาสาระ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลางคือ เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย และเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุดคือ กิจกรรมดนตรีมีความท้าทายไม่ยากไม่ง่ายจนเกินไป ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับน้อยคือ กิจกรรมดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และด้านแหล่งวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับน้อยคือ ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน และครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีผู้เชี่ยวชาญ

หรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน และมีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน

2.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาในประเด็นองค์ประกอบของการจัดการศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ครูดนตรีระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนดนตรี จำนวน 4 คน สรุปผลการวิจัยดังนี้

ด้านเนื้อหาสาระในการศึกษา พบว่า ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติทุกคนมีความเข้าใจในหลักสูตรของโรงเรียนเป็นอย่างดี ทำให้สามารถนำหลักสูตรของโรงเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรดนตรีหรือปรับใช้หลักสูตรตามบริบทสังคมไทย เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาสาระ เทคนิคหรือรูปแบบวิธีการสอน และสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูทุกคนจัดทำแผนการสอนโดยละเอียด และพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนได้จัดทำไว้ ซึ่งในบางครั้งอาจต้องมีการปรับและยืดหยุ่นเนื้อหาหรือกิจกรรมบ้าง เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระยะเวลาเรียนในแต่ละคาบไม่ค่อยเพียงพอ เวลาเรียนตรงกับเทศกาลหรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมพิเศษตามโอกาสต่าง ๆ การเข้าร่วมการประกวดหรือแข่งขันทางดนตรี ความสามารถหรือศักยภาพทางดนตรีของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนที่แตกต่างกัน ด้านสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา พบว่า โดยส่วนมากครูมีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เครื่องดนตรีและสถานที่ในการเก็บรักษาเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยในแต่ละปีครูผู้สอนสามารถแสดงความจำนงค์กับทางโรงเรียนได้ว่าต้องการสิ่งใดเพิ่มเติม ทางโรงเรียนมักให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี สื่อการสอนที่ครูในบางโรงเรียนต้องการเพิ่มเติม เช่น สื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โต้ะหกเหลี่ยมสำหรับทำกิจกรรมดนตรี ด้านรูปแบบวิธีการสอน พบว่า เทคนิควิธีการสอนที่ครูนิยมใช้ คือ การสาธิตโดยครูหรือเพื่อนสาธิตให้เพื่อนดู การอภิปราย การแบ่งกลุ่ม ทั้งกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และจับคู่ ส่วนมากการวัดและประเมินผลวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติจะไม่มีการบ้านและไม่มีการสอบ แต่ครูจะวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างเรียน เช่น ครูสังเกตจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ด้านผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา และเพื่อนครู ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรีเป็นอย่างดี มีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรึกษาหารือและร่วมมือกันทำงาน ด้านเงินทุนสนับสนุน พบว่าทุกโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีอย่างเพียงพอ รวมทั้งการให้ความสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาวิชาดนตรีจากผู้ปกครองและนักเรียนก็เป็นไปด้วยดี ด้านสถานที่และบรรยากาศแวดล้อม พบว่า โรงเรียนนานาชาติส่วนมากมีห้องเรียนดนตรี ห้องซ้อมดนตรี และสถานที่

เก็บรักษาเครื่องดนตรี และหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีอย่างเพียงพอ บางโรงเรียนอาจขาดมุมมองความรู้หรือหรือแหล่งค้นคว้าทางด้านดนตรีเพื่อช่วยในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนนานาชาติมีลักษณะค่อนข้างแตกต่างกัน ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งพื้นฐานด้านความรู้และความสามารถทางด้านดนตรี ดังนั้น ครูจึงต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนให้มากที่สุด

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม และศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2012) ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการสังเกตพฤติกรรมการสอนดนตรีของครูและการสัมภาษณ์ครูดนตรี หลังจากนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ แล้วจึงสังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ สารเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน

3.1 สารเนื้อหาในการศึกษา ครูผู้สอนควรนำเสนอสาระดนตรีให้ครบถ้วนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรี และประวัติศาสตร์ดนตรี ในระดับประถมศึกษาครูอาจเน้นทักษะดนตรีเป็นหลักพร้อมกับสอดแทรกเนื้อหาด้านทฤษฎีดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรีไปพร้อม ๆ กันด้วยรูปแบบดนตรีที่หลากหลาย ทั้งดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีประจำชาติ และดนตรีตะวันตก เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและเปิดโลกทัศน์ให้กับวัฒนธรรมทางดนตรีอื่น ๆ

3.2 ครูผู้สอน ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจกับหลักสูตรของโรงเรียนอย่างถี่ถ้วน เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดแผนการสอนในระยะยาวก่อนแล้วจึงจัดทำในระดับย่อยลงมา เช่น แผนการจัดการเรียนรู้รายปี รายเทอม รายสัปดาห์ รายคาบเรียน เพื่อให้มองเห็นเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม โดยระบุรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน ครูควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ (การสัมภาษณ์ครู: ด้านครูผู้สอน) และดำเนินการสอนให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ทั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมี

ความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ (การสังเกตพฤติกรรมการสอน: ด้านเนื้อหาสาระ) นอกจากนั้น ครูควรพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมสัมมนา หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3.3 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา ครูควรจัดสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา เช่น เครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภาพ บัตรคำ วิดีทัศน์ ฯลฯ ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และมีคุณภาพพร้อมใช้งาน (การสัมภาษณ์ครู: ด้านสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา) นำเสนอสาระดนตรีด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 รูปแบบวิธีการเรียนการสอน วิธีการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาที่เหมาะสม เช่น ผู้เรียนควรมีบทบาทมากกว่าครู หรือการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสาธิตจากครูหรือเพื่อน สาธิตให้เพื่อนดู การแบ่งกลุ่ม การอภิปราย และควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ทางดนตรีให้มากที่สุด โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการประเมินดนตรี

3.5 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรีอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการแสดงดนตรี การประกวดแข่งขัน เครื่องดนตรีหรือสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการและครูรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากที่สุด

3.6 เงินทุนสนับสนุน เงินทุนสนับสนุนอาจมาจากการพิจารณาของผู้บริหารเป็นหลัก ซึ่งควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับรายวิชาดนตรีอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.7 สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม โรงเรียนควรจัดให้มีห้องเรียนดนตรี ห้องซ้อมดนตรี และสถานที่เก็บรักษาเครื่องดนตรี และหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีอย่างเพียงพอ ด้วยพื้นที่บริเวณที่เหมาะสม เนื่องจากสถานที่และบรรยากาศแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเป็นส่วนช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

3.8 ผู้เรียน ผู้สอนต้องถือว่าผู้เรียนเป็นคนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยในแต่ละกิจกรรมต้องมีทั้งระดับง่ายไปจนถึงยาก ระดับง่ายเพื่อให้ทุกคนในชั้นเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ได้ ระดับยากเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถทางดนตรีเกิดความท้าทาย ไม่เบื่อหน่าย

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาทั้ง 3 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกัน พิจารณาจากหลักสูตรดนตรีที่ตีพิมพ์โดย MENC ภายใต้ชื่อ “Goal 2000: Educate America Act” 2) หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ พิจารณาจากหลักสูตร British National Curriculum และ 3) หลักสูตรดนตรีของประเทศไทย พิจารณาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในภาพรวมพบว่า หลักสูตรดนตรีของโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ถึง 9 ด้าน และระบุรายละเอียดของเนื้อหาสาระดนตรีไว้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด เนื่องจากว่า หลักสูตรดนตรีของประเทศสหรัฐอเมริกาจัดทำขึ้นโดยคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีหรือที่เรียกว่า MENC หลักสูตรนี้จึงเป็นหลักสูตรดนตรีสำหรับครูดนตรีโดยเฉพาะ แตกต่างกับหลักสูตรดนตรีของประเทศอังกฤษที่หลักสูตรดนตรีมีลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางของประเทศ เนื้อหาสาระดนตรีในหลักสูตรจึงกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เช่นเดียวกับหลักสูตรดนตรีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัสชา โพธิ์เงิน (2554) เรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยพบว่า ครูดนตรีระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีความเห็นว่าสาระดนตรีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดไม่ครบถ้วน และตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้นไม่มีความชัดเจน ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามที่หลักสูตรกำหนด แม้ว่าในทางกลับกันอาจพิจารณาได้ว่า เป็นการเอื้อต่อการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีตามที่ครูผู้สอนถนัดอย่างอิสระภายใต้ขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตร นอกจากนี้ หลักสูตรดนตรีทั้ง 3 หลักสูตรระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระดนตรีด้านทักษะดนตรีไว้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาระดนตรีด้านทฤษฎีดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรี แสดงให้เห็นว่า ทุกหลักสูตรให้ความสำคัญกับทักษะดนตรี โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะดนตรีรอบด้าน สอดคล้องกับหลักการที่ ฌรุฑ์ สุทธิจิตต์ (2540: 8) ระบุว่า ทักษะดนตรีจัดเป็นหัวใจของการศึกษาดนตรี ในการสอนดนตรีควรมีการเสนอทักษะดนตรีต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของแต่ละหลักสูตร สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้ หลักสูตรดนตรีของประเทศสหรัฐอเมริกาเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ดนตรีจากวัฒนธรรมอันหลากหลาย เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมเชื้อชาติของเหล่าผู้อพยพ ทำให้

ประชากรในประเทศมีความหลากหลายในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม เนื้อหาในหลักสูตรกำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนหลักสูตรดนตรีของประเทศอังกฤษเน้นให้ผู้เรียนตอบสนองดนตรีผ่านอารมณ์และความรู้สึกจากภายใน แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งทางดนตรี การเรียนการสอนดนตรีควรพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาระดนตรี ที่สำคัญคือทำให้ผู้เรียนมีการรับรู้และพัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี และหลักสูตรดนตรีของประเทศไทยให้ความสำคัญกับดนตรีไทยและดนตรีท้องถิ่นอันเป็นส่วนหนึ่งของมรดกอันทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมไทย แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีความพร้อมในการอนุรักษ์ดนตรีประจำชาติควบคู่ไปกับการเปิดรับวัฒนธรรมดนตรีของตะวันตก

2. จากผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูดนตรีระดับประถมศึกษา พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอายุเฉลี่ยค่อนข้างน้อย มีประสบการณ์ในการสอนดนตรีอยู่ช่วงระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี แต่จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนพบว่า ครูที่มีอายุน้อยจะมีความกระตือรือร้นสูง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และจัดกิจกรรมดนตรีได้อย่างสนุกสนาน ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี กล่าวได้ว่า บุคลิกภาพเหล่านี้เหมาะแก่การสอนดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า ครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาดนตรีขึ้นไปและมีใบประกอบวิชาชีพครู ครูส่วนมากเข้าร่วมการอบรมสัมมนาทางดนตรีอยู่เสมอ แสดงให้เห็นว่า ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ว่า โรงเรียนนานาชาติที่ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เปิดทำการมาแล้วเป็นระยะเวลาระหว่าง 1 - 10 โดยโรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนสนับสนุนให้จัดกิจกรรมดนตรี คือ การแสดงดนตรีเมื่อจบภาคการศึกษา และการแสดงดนตรีในเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ โดยโรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันทุกโรงเรียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีด้วยโปสเตอร์ ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษทุกโรงเรียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีด้วยการประกาศหน้าเสาธง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองให้ความสนับสนุน ความร่วมมือ และความช่วยเหลือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิณ อินสม (2548) เรื่อง การศึกษาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้บริหารและครูควรพัฒนาและประยุกต์กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ที่จะพัฒนารูปแบบการตัดสินใจที่มีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ครูดนตรียังสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา และเพื่อนครู ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรี มีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ

ปรึกษาหารือและร่วมมือกันทำงานเป็นอย่างดีเช่นกัน เห็นได้ชัดจากด้านเงินทุนสนับสนุน พบว่า ทุกโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีอย่างเพียงพอ รวมทั้งการให้ความสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาวิชาดนตรีจากผู้ปกครองและนักเรียนก็เป็นไปด้วยดี

ด้านหลักสูตรดนตรีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันใช้หลักสูตรตามแนวทางของโคตตาย หลักสูตร California Curriculum และหลักสูตรอื่น ๆ หลักสูตรละ 1 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษใช้หลักสูตร British National Curriculum มากที่สุด รองลงมาคือ หลักสูตรตามแนวทางของโคตตายและหลักสูตรอื่น ๆ เท่ากัน แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีอิสระในการเลือกใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน สาเหตุอาจเป็นเพราะครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติทุกคนเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี จึงสามารถจัดหลักสูตรตามแนวทางที่ตนถนัดได้ โดยจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับวัตถุประสงค์ในหลักสูตรของโรงเรียน นอกจากนั้น แนวทางที่ใช้ในการสอนดนตรี พบว่า โรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 ระบบนิยมใช้แนวทางในการสอนดนตรีของโคตตายมากที่สุด รองลงมาคือ ออร์ฟ และดัลโครซตามลำดับ

ด้านเนื้อหาสาระ พบว่า ทุกโรงเรียนสอนทักษะดนตรีและทฤษฎี ส่วนทฤษฎีดนตรี โรงเรียนนานาชาติระบบอเมริกันใช้สอนร้อยละ 33.33 โรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษใช้สอนร้อยละ 75.00 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับสาระดนตรีด้านทักษะดนตรีและทฤษฎีดนตรีมากกว่าประวัติศาสตร์ดนตรี อาจเป็นเพราะครูเห็นว่าพัฒนาการของผู้เรียนระดับประถมศึกษาเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะดนตรีมากที่สุด ประกอบกับบางโรงเรียนมีเวลาเรียนดนตรีในแต่ละคาบค่อนข้างน้อย คือ 40 – 45 นาทีต่อคาบต่อสัปดาห์ ครูจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบของสาระดนตรี ด้านกิจกรรมดนตรีที่โรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การฟัง การร้อง การเล่น และการเคลื่อนไหวมากที่สุด รองลงมาคือการสร้างสรรค์ และการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชาชัย สุจริตจันทร์ (2550) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคตตายกับวิธีสอนปกติ ผลการวิจัยชี้แนะพบว่า ครูผู้สอนวิชาดนตรีร้อยละ 75 คิดว่าการสอนทักษะดนตรีที่มีปัญหาคือ การสร้างสรรค์และการอ่านโน้ต สาเหตุเกิดจากครูไม่มีความเข้าใจในเนื้อหาเพียงพอ และรูปแบบของการสอนที่ครูมักสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยสอนปฏิบัติ หรือสอนแต่ทฤษฎีไม่ได้สอนปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนไม่เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี แต่ในส่วนของโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสาเหตุหนึ่งน่าจะเกิดจากครูค่อนข้างเน้นทักษะการเล่นเครื่องดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมแสดงคอนเสิร์ตในโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมของทางโรงเรียน ทำให้ครูไม่มีโอกาสสอนทักษะด้านการสร้างสรรค์และการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี อีกสาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะบางโรงเรียนมีเวลาเรียนวิชาดนตรีในแต่ละคาบน้อยเกินไป

ด้านครูผู้สอน ครูดนตรีโรงเรียนนานาชาติทุกคนมีความเข้าใจในหลักสูตรของโรงเรียนเป็นอย่างดี ทำให้สามารถนำหลักสูตรของโรงเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรดนตรีหรือปรับใช้หลักสูตรตามบริบทสังคมไทยเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาสาระ เทคนิคหรือรูปแบบวิธีการสอน และสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม โดยครูทุกคนกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาที่มีความถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุสดี ตรงต่อกร (2540) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนนานาชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการจัดแผนการเรียนเป็นอย่างมาก โดยจะจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ใช้ เพราะการจัดตารางสอนที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนั้น ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอน พบว่า ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่า การที่โรงเรียนนานาชาติมีจำนวนต่อห้องไม่เกิน 25 คน ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครู เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาทักษะเฉพาะซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทำให้ครูต้องพยายามสังเกตหรือเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง เพื่อดึงศักยภาพทางดนตรีของผู้เรียนออกมาให้ได้มากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านเนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้วิจัยเข้าไปทำการสังเกตการสอน และด้านเนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย อาจเป็นเพราะครูดนตรีส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติก็มีหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้พฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยเกิดขึ้นน้อยมาก ข้อมูลที่ผู้วิจัยพบจากการสังเกตการสอนได้แก่ ครูชาวอเมริกันสอนนักเรียนร้องเพลงพระเยซูด้วยเนื้อร้องที่เป็นภาษาไทย ครูคนไทยที่สอนในโรงเรียนนานาชาติระบอบอเมริกับปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนเนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนไทยและครูพบว่าเนื้อหาดนตรีในหลักสูตรของโรงเรียนยากเกินไป และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูชาวอังกฤษสอนให้นักเรียนร้องเพลงพื้นบ้านของไทย เช่น เพลงปุดา และครูชาวออสเตรเลียให้นักเรียนบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีด้วยเครื่องสายก่อนการแสดงดนตรีทุกครั้ง

ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนนานาชาติมีลักษณะค่อนข้างแตกต่างกัน ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งพื้นฐานด้านความรู้และความสามารถทางด้านดนตรี เนื่องจากบ่อยครั้งที่มึ้นักเรียนใหม่เข้าเรียนระหว่างภาคการศึกษาทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน หรือนักเรียนบางคนเรียนดนตรีเสริมนอกเวลาทำให้มีทักษะทางดนตรีมากกว่าเพื่อนในห้อง ครูจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความครอบคลุมเหมาะสมกับนักเรียนให้มากที่สุด โดยในแต่ละกิจกรรมต้องมีทั้งระดับง่ายไปจนถึง

ยาก ระดับง่ายเพื่อให้ทุกคนในชั้นเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ได้ ระดับยากเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถทางดนตรีเกิดความท้าทาย ไม่เบื่อหน่าย แสดงให้เห็นว่า การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องถือว่าผู้เรียนเป็นคนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 8 - 9) ลักษณะของผู้เรียนที่ผู้วิจัยพบจากการสังเกตการพฤติกรรมการสอนของครู พบว่านักเรียนโรงเรียนนานาชาติมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู โดยให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม มีความกล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี แสดงให้เห็นว่าครูสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีการนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่น่าสนใจ สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ซึ่งมักเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมดนตรีที่หลากหลายเพื่อที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ส่วนด้านนักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้ ผู้วิจัยไม่พบพฤติกรรมเหล่านี้ในขณะที่เข้าไปทำการสังเกตการสอน สอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์ที่ครูดนตรีกล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาดนตรีมักไม่มีการบ้านหรือภาระงานที่ครูมอบหมายให้ในแต่ละชั่วโมง เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาทักษะ ซึ่งผลงานของนักเรียนจะออกมาในรูปของการแสดงดนตรีมากกว่า ทำให้ผู้เรียนไม่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมา

ด้านวิธีการในการจัดการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอนที่ครูนิยมใช้ คือ การสาธิตโดยครูหรือให้นักเรียนสาธิตให้เพื่อนดู การอภิปราย การแบ่งกลุ่ม ทั้งกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และจับคู่ ซึ่งเทคนิควิธีการสอนเหล่านี้สอดคล้องกับที่ ทิศนา ขัมมณี (2551) กล่าวว่าไว้ทั้งหมด 14 วิธี แต่ละเทคนิควิธีการสอนที่ครูเลือกใช้ แสดงให้เห็นว่า ครูสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นหลัก ส่วนมากครูจะไม่มีการบ้านและไม่มีการสอบ การวัดและประเมินผลวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติครูมักทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างเรียนเป็นหลัก เช่น ครูสังเกตจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมาพร ต้อยหล้า (2535) เรื่อง พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่น ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการสังเกตพฤติกรรมของครูด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูใช้การวัดและประเมินผลโดยการสังเกตการปฏิบัติจริงเป็นรายบุคคล การปฏิบัติจริงเป็นกลุ่มเล็ก และการปฏิบัติจริงทั้งชั้นพร้อมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนดนตรีเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

ด้านสื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา จากการสัมภาษณ์ครุชนครีพบว่า โดยส่วนมากครุคิดว่ สื่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เครื่องดนตรีและสถานที่ ในการเก็บรักษาเพียงพอต่อจำนวนในเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยในแต่ละปีครูผู้สอนสามารถแสดง ความจำนงค์กับทางโรงเรียนได้ว่าต้องการสิ่งใดเพิ่มเติม แสดงว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี สื่อการสอนที่ครูในบางโรงเรียนต้องการเพิ่มเติม เช่น สื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โต๊ะหกเหลี่ยม สำหรับทำกิจกรรมดนตรี ซึ่งครูบางโรงเรียนมีเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน เช่น การใช้ Smart Board การค้นคว้าหาข้อมูลทางดนตรีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเปิดคลิป วิดีโอการแสดงดนตรีจาก Youtube สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ เขาวรัตน์ (2550) ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า การเรียน การสอนดนตรีโดยมีการสร้างและวางระบบขั้นตอนอย่างเหมาะสม ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสื่อมัล ติมีเดียหรือนวัตกรรมทางการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในด้านสถานที่และบรรยากาศแวดล้อม พบว่า โรงเรียนนานาชาติส่วนมากมีห้องเรียนดนตรี ห้องซ้อมดนตรี และสถานที่เก็บรักษาเครื่องดนตรี และหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีอย่างเพียงพอ ดังที่ ปรีชญา เวสารัชช์ (2545: 8 - 9) กล่าวว่า สถานที่และบรรยากาศแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากเป็นส่วนช่วยให้การจัด การศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับ ประถมศึกษาตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งครูสามารถนำแนวทาง ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้โดยศึกษาทฤษฎีจากงานวิจัย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้โรงเรียนกับประเภทอื่น ๆ หรือกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมของบริบทของแต่ละโรงเรียน
2. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับ ประถมศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครุชนครีในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งครุทุกคนสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีด้านดนตรีโดยตรง มีประสบการณ์ในการสอนดนตรีไม่น้อย กล่าวได้ว่าเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี แนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่ผู้วิจัยนำเสนอจึงเอื้อต่อครุที่ มีพื้นฐานความรู้ทางด้านดนตรี อย่างไรก็ตาม ครุผู้สอนวิชาดนตรีสามารถนำแนวทางดังกล่าวไป ประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของตนต่อไปได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพิ่มเติม เพื่อหาข้อสรุป และเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนดนตรีใน โรงเรียนนานาชาติให้ครบทุกหลักสูตรการศึกษา ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อหาแนวทางในการ แก้ไขต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง การศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาสามารถใช้ ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษตรชัย และทีม. 2548. *องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามปัตตานี.
- กฤษริ คำชาย. 2540. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ DESKTOP.
- ขวัญใจ ฮีลีย์. 2533. *สภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา พรสีภาค. 2553. *ระบบการรับรองมาตรฐานของโรงเรียนนานาชาติแบบอเมริกันโดย สมาคมวิทยาลัยและโรงเรียนภาคตะวันตก*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน. 2536. *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เครือวัลย์ สุขเจริญ. 2537. *การศึกษาค้นคว้าของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัญ ไชยชนะ. 2550. *ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา ตั้งจิตธรรม. 2550. *โรงเรียนนานาชาติ: การศึกษาที่กำลังได้รับความนิยม*. สารวิจัยธุรกิจ. 1: 5.
- ชม ภูมิภาค. 2516. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาติรี สำราญ. 2545. *จากหลักสูตรแกนกลาง สู่...หลักสูตรสถานศึกษา (เล่ม 2)*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

- ชาติชาย เนื่องโนราช. 2549. *การพัฒนาแผนการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค TAI กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องสาระดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยางตลาดพิทยาคาร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ชูลีพร ดัดงาม. 2554. *การศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปีการศึกษา 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.*
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2540. *กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2541. *จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2544. *พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2554. *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2545. *สาระดนตรีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. 2545. *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์.*
- ทีศนา เขมมณี. 2551. *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ธวัชชัย นาควงษ์. 2541. *การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของโคไต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ธวัชชัย นาควงษ์. 2542. *การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของ คาร์ล ออร์ฟ (Orff – Schulwerk). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์. ม.ป.ป. *เอกสารประกอบคำสอน วิชา 215 100 การพัฒนาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2550. *การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.*
- ธำรง บัวศรี. 2542. *ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.*

- นเรศน์ สถิตย์พร. 2544. *วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิการศึกษาคริสตจักรในประเทศไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ.2000-2099)* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นพพร ณะชัยขันธุ์. 2555. *สถิติเบื้องต้นสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.
- นภดล เจนอักษรและสุวิทย์ มูลคำ. 2544. *การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ*. กรุงเทพมหานคร: ดีเอ็มเพอเรียร์ พี กรุ๊ป.
- นวพร มุสิกทอง. 2549. *ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนดนตรีที่โรงเรียนดนตรีมีฟ้า สังกัด บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)*. สารนิพนธ์, สาขาวิชาการตลาด ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บันลือ พลกษะวัน. 2519. *การประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญมี. 2531. *หลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2553. *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท แอคทีฟ พริน จำกัด.
- บุญส่ง พุทธิรักษ์พงศ์. 2545. *การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิรนาท กล้าคลัง. 2550. *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปฐมพงศ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์. 2550. UNITED STATES OF AMERICA: สหรัฐอเมริกา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.americanthai.net/Pages/usa.aspx> [19 เมษายน 2556]
- ปิยนุช ทองทั่ว. 2552. *ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนไทยในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรประเทศอังกฤษ ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544. *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ผุสดี ตรงต่อกร. 2540. *การศึกษากิจการงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- พรรณราย ทรัพย์ะประภา. 2547. *โฉมหน้าใหม่ของครุตนตรี*. เอกสารประกอบการสัมมนา สถาบันดนตรียามาฮ่า (สยามกลการ).
- พัชชา สุวรรณพาณิชย์. 2550. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชญ์ณฎา แพงพงา. 2553. *ความคิดเห็นของคณาจารย์ที่มีต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนนานาชาติในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. 2542. *ความรู้คู่คุณธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสกร อยู่เย็น. 2553. *สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- ภาวิณี โสธายะเพ็ชร. 2549. *การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์บอล เดอ ชาร์ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2546. *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง. 2547. *ใครๆก็อยากส่งลูกโก (โรงเรียน) อินเตอร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิริยะ.
- รังสี เกษมสุข. 2535. *การสอนดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2523. *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- วิรุณ ตั้งเจริญ และวชิระ อินทร์อุดม. 2525. *สื่อการสอนศิลปศึกษา หน่วยที่ 8 “เอกสารการ สอน ชุติวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 6 – 10 มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช”*. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิชการพิมพ์.
- วิภา คงคากุล. 2529. “ความสำคัญของดนตรีต่อสังคม” *วารสารถนนดนตรี*. 1: 34 – 37.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2551. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2552. *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ.2552*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2553. *กลุ่มงานโรงเรียนนโยบายพิเศษ*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2554. *แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สังัด อุทรานันท์. 2532. *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมัย ทองมาก. 2554. *สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร* สังัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. สารนิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สมพงษ์ จิตระดับ. 2551. *เด็กไทยพันธุ์ใหม่ ยิ่งเรียน ยิ่งโง่*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sammajivasil.net/news26.htm> [23 พฤศจิกายน 2555]
- สิริภัทร ชื่นคำ. 2553. *รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนในสังคมไทย: ศึกษากรณีมุมมองทางด้านมานุษยวิทยาการศึกษาต่อการเรียนกวดวิชา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต ศรีงาน. 2552. *แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีสากลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชาดา เป็เลียนสุภาพ. 2546. *ทำเนียบโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนสองภาษา*. กรุงเทพมหานคร: FTC (Thailand).
- สุรสิทธิ์ ปินะเล. 2536. *ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แขนงดนตรี – นาฏศิลป์ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* สังัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. 2553. *หลักสูตรและการเรียนการสอน*. ในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- สุนีย์ ภูพันธ์. 2546. *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- สุภัชชา โพธิ์เงิน. 2554. *การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2541. *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 2555. “การขับเคลื่อนนโยบายยกเครื่องการศึกษาของสหรัฐฯ” วารสารรายงานข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากวอชิงตัน. 10: 3 – 5.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. *รายงานการวิจัย เรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา. 2554. *สรุปความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจาก World Competitiveness Yearbook (IMD) 2011*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploaded/Category/DepOpCenter/2011-Oct-11-SumIMD2011.pdf [15 พฤศจิกายน 2555]
- อบรม สนิทบาล. 2537. *ระบบการศึกษานานาชาติ*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. 2538. *การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2553. *หลักการสอน*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อยู่ดี สุวรรณบริสุทธิ์. 2549. *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์การศึกษาโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย*. สารนิพนธ์, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาอังกฤษ

- Choksy, L., Abramson, R., Gillespie, A., Woods, D. & York, F. 2001. *Teaching Music in the 21st century*. USA: Prentice-Hall, Inc.

- Cronbach, Lee J. 1963. *Education Psychology*. 2nd. ed. New York : Harcourt, Brace.
- Department for Education. 2012. *The School Curriculum*. [Online]. Available from : <http://www.education.gov.uk/schools/teachingandlearning/curriculum>. [2012,November 24]
- Digital Education Resource Archive (DERA). 2012. *The National Curriculum for England. Music : key stages 1-3*. [Online]. Available from : <http://dera.ioe.ac.uk/4409/>. [2012,November 26]
- Holmgren, V. Skip. 1995. *Elementary School Counseling: An Expanding Role*. USA : Electronic Publishing Services Inc.
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. 2009. *Models of Teaching*. 8th Ed. USA: Pearson Education, Inc.
- International School Association of Thailand. 2002. *Education System*. [Online]. Available from : http://www.isat.or.th/education_system.asp. [2012,November 23]
- Oliva, Peter F. 2009. *Developing the Curriculum*. USA: Pearson Education, Inc.
- Sowell, Evelyn J. 1996. *Curriculum: An Integrative Introduction*. USA: Prentice-Hall, Inc.
- United Nations. 2004. *Teaching Human Rights: Practical activities for primary and secondary school*. New York and Geneva.
- Van Delen. D. B. 1978. *Understanding Educational Research: An Introduction*. New York: McGraw-Hill Book.
- Walberg, H.J. 1984. Improving the Productivity of American School. *Educational Leadership*. 41(April, 1984)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ณัฐภูมิ บริบูรณ์วิริย์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ผศ.ดร.สุพจน์ ยุคลธรวงศ์

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. อาจารย์ ดร.ณัฐฉาญ บริบูรณ์วิริย์

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์ ดร.ชนิดา ตั้งเดชะหิรัญ

อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโครงสร้างแนวทางการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา ไส้ทอง

ประธานสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ร่วมฤดีวิเทศศึกษา (Ruamrudee International School)
2. บางกอกพัฒนา (Bangkok Patana School)
3. สมาคมไทย - ญี่ปุ่น (Thai – Japanese Association School)
4. นานาชาติเซนต์จอห์น (St. John’s International School)
5. นานาชาติเอกมัย (Ekamai International School)
6. นานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย (New International School of Thailand)
7. ประชาคมนานาชาติ (International Community School)
8. รัศมีนานาชาติ (Rasami International School)
9. อนุบาลนานาชาติเยาว์รักษ์ (คิตตี้แคร์) (KiddyKare International Kindergarten)
10. นานาชาติเทร็ลล์ (Traill International School)
11. อนุบาลนานาชาติเซนต์ไมเคิล (St. Michael’s International Kindergarten)
12. นานาชาติท๊อปซีเทอร์รี่ (Topsy Turvy International School)
13. นานาชาติดิเออร์ลี่เลิร์นนิ่งเซนเตอร์ (The Early Learning Centre International)
14. นานาชาติโมเดิร์น กรุงเทพฯ (Modern International School, Bangkok)
15. อนุบาลนานาชาติสีผึ้ง (Seeh Pheenong International Kindergarten)
16. นานาชาติเซนต์สตีเฟนส์ (St. Stephen’s International School)
17. อนุบาลนานาชาติเดอะเฟิร์สสเตปส์ (The First Steps International Pre - School)
18. นานาชาติคิช อินเตอร์เนชั่นแนล (KIS International School)
19. นานาชาติฮาร์โรว์ (Harrow International School)
20. นานาชาติอินเตอร์เนชั่นแนลไพโอเนียร์ส (International Pioneers School)
21. นานาชาติคริสเตียนกรุงเทพ (Bangkok Christian International School)
22. ดิ อเมริกัน สคูล ออฟ แบงค็อก สุขุมวิท (The American School of Bangkok, Sukhumvit)
23. นานาชาติเกวาลี (Kevalee International Day-School)
24. อนุบาลนานาชาติมอนเตสเซอร์รี่ (Montessery International Kindergarten)
25. อนุบาลนานาชาติพาร์คเพลส (Parkplace International Pre-School)
26. อนุบาลนานาชาติเซนต์มาร์ค (St. Mark International Kindergarten)

27. นานาชาติแอดเวนทร์รามคำแหง (Ramkhamhaeng Advent International School)
28. นานาชาติการ์เด้น กรุงเทพฯ (Garden International School, Bangkok)
29. นานาชาตินีวา (Niva International School)
30. อนุบาลทาเคโนโกะ (Takenoko International Kindergarten)
31. อนุบาลนานาชาติเมโลดีส์ (Melodies International Kindergarten)
32. อนุบาลนานาชาติสบายใจ (Sabajai International Kindergarten)
33. อนุบาลนานาชาตินิวแบมบิโน (New Bambino International Kindergarten)
34. อนุบาลนานาชาติโคบาโตะ (Kobato International Kindergarten)
35. นานาชาติเดอริเจ้นท์ – กรุงเทพฯ (The Regent’s International School-Bangkok)
36. นานาชาติเซนต์ แอนดรูวส์ กรุงเทพฯ (St. Andrew’s International School, Bangkok)
37. นานาชาติสิงคโปร์กรุงเทพฯ (Singapore International School of Bangkok)
38. นานาชาติ เดอะ ลิตเทิล เฮ้าส์ (The Little House International School)
39. อนุบาลนานาชาติบลูมมิ่ง บัตส์ (Blooming Buds International Kindergarten)
40. อาร์ ซี อินเตอร์เนชั่นแนล สคูล (RC. International School)
41. อนุบาลนานาชาติเพรพ (Prep International Kindergarten)
42. ประถมนานาชาติบรอสมส์โกรฟ (Bromsgrove International Primary School)
43. อนุบาลนานาชาติเลิร์นนิ่ง โฮม (Learning Home International Kindergarten)
44. อนุบาลนานาชาติเลดี้เบิร์ด (Ladybird International Kindergarten)
45. นานาชาติพระคุณกรุงเทพฯ (Bangkok Grace International School)
46. อนุบาลนานาชาติเวลล์ส์ (Wells International Kindergarten)
47. นานาชาติบางกอก พรี่เพรพาราทอรี แอนด์ เซ็กเคินเดอริ (Bangkok International Preparatory and Secondary School)
48. นานาชาติโชรสเบอริ กรุงเทพฯ (Shrewsbury International School Bangkok)
49. นานาชาติชาร์เตอร์ (Charter International School)
50. อนุบาลนานาชาติตะลันต์ (Talents International Pre - School)
51. นานาชาติคินเคดกรุงเทพฯ (Kincaid International School of Bangkok)
52. อนุบาลนานาชาติคิตส์อะคาเดมี่ (Kids' Academy International Pre-School)
53. นานาชาติเซนต์แอนดรูวส์ สาทร (St. Andrews International School Sathorn)
54. ฝรั่งเศสนานาชาติ กรุงเทพฯ (Lycee Francais International de Bangkok)
55. นานาชาติทรินิตี้ (Trinity International School)
56. นานาชาติเกาหลี กรุงเทพฯ (Korean International School of Bangkok)

57. นานาชาติแองโกลสิงคโปร์ (Anglo Singaporean International School)
58. นานาชาติเซนต์แอนดรูว์ส ดุสิต (St. Andrews International School Dusit)
59. นานาชาติเวลล์ส (Wells International School)
60. อนุบาลนานาชาติมัลเบอร์รี่เฮาส์ (Mulberryhouse International Pre-School)
61. อนุบาล ไอ พี ซี อินเตอร์เนชั่นแนล (IPC International Kindergarten)
62. นานาชาติฮีทฟิลด์ (Heathfield International School)
63. นานาชาติแพน-เอเชีย (Pan-Asia International School)
64. นานาชาติแอดเวนติสต์กรุงเทพ (Bangkok Adventist International School)
65. ไทยซิกข์นานาชาติ กรุงเทพ (Thai Sikh International School of Bangkok)
66. นานาชาติกีร์พัทน์ (KEERA-PAT International School)
67. นานาชาติเซนต์จอร์จ (St. George's International School)
68. นานาชาติโจซูกัน (Josuikan Bangkok International School)
69. นานาชาติแอสคอต (ASCOT International School)
70. นานาชาติโมเดิร์น มอนเทสซอรี อินเตอร์เนชั่นแนลพรีสคูล (Modern Montessori International Preschool)
71. นานาชาติบรอมส์โกรฟ (Bromsgrove International School Thailand)
72. นานาชาติบริติชโคลัมเบีย (British Columbia International School)
73. นานาชาติสาทรใหม่ (New Sathorn International School)
74. นานาชาติเวลล์ส - อ่อนนุช (Well International School (On Nut Campus))
75. อินเตอร์เนชั่นแนล เกวลี (หทัยราษฎร์) (Kevalee International School)
76. นานาชาติเดอริเจ้นท์ - พระราม 9 (The Regent's School – Rama 9)
77. อนุบาลนานาชาติ เดอะไทนี่ซีด (The Tiny Seeds International Pre - School)
78. นานาชาติกลอรี (Glory International School)
79. นานาชาติเบิร์คเลย์ (Berkeley International School)
80. นานาชาติเซนต์แอนดรูว์ส บางนา (St. Andrews International School Bangna)
81. อักษรานานาชาติ (Aucksara International School)
82. อนุบาลคิราคิราคิตส์ นานาชาติ (Kirakira Kids International Kindergarten School)
83. อนุบาลนานาชาติออยส์ก้า (OISCA International Kindergarten School)
84. อนุบาลนานาชาติเครซเซนต์ (Crescent International School)
85. นานาชาติไอวีบาวนด์ (Ivy Bound International School)

86. นานาชาติ มอนเตสซอรี อะแคเดมี่ แบงค็อก (Montessori Academy Bangkok International School)
87. ยูวทูตศึกษานานาชาติ (Youth Exchange International School)
88. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิงดอม คิงดอม (Kids Kingdom International Kindergarten School)

ภาคผนวก จ

หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดขั้นปี

ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
<p>๑. รู้ว่าสิ่งต่างๆ สามารถก่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างกัน</p> <p>๒. บอกลักษณะของเสียงดัง-เบา และความช้า-เร็วของจังหวะ</p> <p>๓. ท่องบทกลอนร้องเพลงง่ายๆ</p> <p>๔. มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนาน</p> <p>๕. บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๑. จำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน</p> <p>๒. จำแนกคุณสมบัติของเสียงสูง-ต่ำ, ดัง-เบา, ยาว-สั้นของดนตรี</p> <p>๓. เคารพจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง</p> <p>๔. ร้องเพลงง่ายๆ ที่เหมาะสมกับวัย</p> <p>๕. บอกความหมายและความสำคัญ ของเพลงที่ได้ยิน</p>	<p>๑. ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะ</p> <p>๓. บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ยิน</p> <p>๔. ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่ายๆ</p> <p>๕. เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง</p> <p>๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรีเสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๗. นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑. บอกประโยชน์ของเพลงอย่างง่าย</p> <p>๒. จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง</p> <p>๓. ระบุทิศทาง การเคลื่อนที่ ขึ้น-ลงง่ายๆ ของทำนอง รูปแบบ จังหวะ และความเร็วของจังหวะในเพลงที่ฟัง</p> <p>๔. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล</p> <p>๕. ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>๖. ใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัย</p> <p>๗. ระบุว่าดนตรีสามารถใช้ในการสื่อสารตามจินตนาการ</p>	<p>๑. ระบุองค์ประกอบดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์</p> <p>๒. จำแนกลักษณะของเสียงขับร้องที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่างๆ</p> <p>๓. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล</p> <p>๕. ระับเสียง</p> <p>๕. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงจังหวะและทำนอง</p> <p>๕. ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากลหรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย</p> <p>๖. ด้นสดง่ายๆ โดยใช้ประโยชน์ของแบบถนัดชอบ</p> <p>๗. ใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรมในการแสดงออกตามจินตนาการ</p>	<p>๑. บรรยายเพลงที่ฟังโดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีต</p> <p>๒. จำแนกประเภทและบทบาทหน้าที่เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างๆ</p> <p>๓. อ่าน เขียนโน้ตไทย และโน้ตสากล ทำนองง่ายๆ</p> <p>๔. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ การร้องเพลง ด้นสดที่มีจังหวะและทำนองง่ายๆ</p> <p>๕. บรรยายความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อดนตรี</p> <p>๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนองจังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟัง</p>

๑๙๘

แผนการวิจัย ๒๕๕๑

สารที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดเชิงปี

ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
<ol style="list-style-type: none"> ๑. เสด็จเพลงในท้องถิ่น ๒. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกความสัมพันธ์ของเสียงร้องในเพลงท้องถิ่น โดยใช้คำง่ายๆ ๒. แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น ๒. ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกแหล่งที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทยที่สะท้อนในดนตรี และเพลงท้องถิ่น ๒. ระบุความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่างๆ ๒. อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ ๒. จำแนกดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน ๓. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่น

หลักสูตร “Goal: 2000” ประเทศสหรัฐอเมริกา

National Music Education Standards

STANDARD 1:

Singing, alone and with others, a varied repertoire of music

Students sing independently, on pitch and in rhythm, with appropriate timbre, diction, and posture, and maintain a steady tempo

- Students sing expressively, with appropriate dynamics, phrasing, and interpretation
- Students sing from memory a varied repertoire of songs representing genres and styles from diverse cultures
- Students sing ostinatos, partner songs, and rounds
- Students sing in groups, blending vocal timbres, matching dynamic levels, and responding to the cues of a conductor

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #1: Most of the songs in this recorder method have lyrics. Students should be encouraged to sing the songs as well as to play them. Approximately one-third of the songs are non-Western with even more folk songs from Western countries. Nine of the songs in this recorder method are rounds with lyrics. Some students may sing while others play the recorder and others play a rhythm instrument.

STANDARD 2:

Performing on instruments, alone and with others, a varied repertoire of music

- Students perform on pitch, in rhythm, with appropriate dynamics and timbre, and maintain a steady tempo
- Students perform easy rhythmic, melodic, and chordal patterns accurately and independently on rhythmic, melodic, and harmonic classroom instruments
- Students perform expressively a varied repertoire of music representing diverse genres and styles
- Students echo short rhythms and melodic patterns
- Students perform in groups, blending instrumental timbres, matching dynamic

levels, and responding to the cues of a conductor

- Students perform independent instrumental parts (e.g., simple rhythmic or melodic ostinatos, contrasting rhythmic lines, harmonic progressions, and chords) while other students sing or play contrasting parts

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #2: Soprano recorder is a good choice of instrument for elementary-aged students. The Nine-Note Recorder Method provides a varied repertoire including period music such as early music, Renaissance, Classical, and Romantic, and well as dances. Playing of rhythm instruments is encouraged and occasionally notated. One-third of the songs in this method book are either rounds, duets, or trios.

STANDARD 3:

Improvising melodies, variations, and accompaniments

- Students improvise "answers" in the same style to given rhythmic and melodic phrases
- Students improvise simple rhythmic and melodic ostinato accompaniments
- Students improvise simple rhythmic variations and simple melodic embellishments on familiar melodies
- Students improvise short songs and instrumental pieces, using a variety of sound sources, including traditional sounds (e.g., voices, instruments), nontraditional sounds available in the classroom (e.g., paper tearing, pencil tapping), body sounds (e.g., hands clapping, fingers snapping), and sounds produced by electronic means (e.g., personal computers and basic MIDI devices, including keyboards, sequencers, synthesizers, and drum machines)

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #3: A few of the songs, particularly the Native American songs, have suggested rhythmic accompaniments. Students should be encouraged to create their own rhythmic accompaniments to other songs. Triangle, finger cymbals, claves, tamborines, and drums were traditionally used in consort playing. Encourage students to try out rhythm instruments with a song played on recorders and make a choice as to what sounds the best with each particular song. Use the rhythmic accompaniments during performances.

STANDARD 4:

Composing and arranging music within specified guidelines

Achievment Standard:

- Students create and arrange music to accompany readings or dramatizations
- Students create and arrange short songs and instrumental pieces within specified guidelines (e.g., a particular style, form, instrumentation, compositional technique)
- Students use a variety of sound sources when composing

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #4: Encourage students to write a harmony or partner song to one of the melody-only songs in this recorder method. Play all of the Native American songs; encourage discussion about the similarities, then ask students to work in pairs to write an original song that imitates Native American songs.

STANDARD 5:

Reading and notating music

- Students read whole, half, dotted half, quarter, and eighth notes and rests in 2/4, 3/4, and 4/4 meter signatures
- Students use a system (that is, syllables, numbers, or letters) to read simple pitch notation in the treble clef in major keys
- Students identify symbols and traditional terms referring to dynamics, tempo, and articulation and interpret them correctly when performing
- Students use standard symbols to notate meter, rhythm, pitch, and dynamics in simple patterns presented by the teacher

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #5: This recorder method thoroughly covers the reading standards listed above and also has a section on 6/8 meter. Each meter and rhythm are introduced and reinforced thoroughly with review songs throughout the book. When a new note is introduced, the note name is imbedded in the note for the first few songs. The fold-out fingering chart is a quick reference for a student who has forgotten the name of a note or its fingering. The majority of songs are in a major key but there are several in minor keys. Students are encouraged to hear the differences between major and minor songs. Recorders

should not be slurred as it gets very sloppy; therefore, a “did-dle, did-dle” articulation is notated below the lyrics in many songs.

STANDARD 6:

Listening to, analyzing, and describing music

- Students identify simple music forms when presented aurally
 - Students demonstrate perceptual skills by moving, by answering questions about, and by describing aural examples of music of various styles representing diverse cultures
 - Students use appropriate terminology in explaining music, music notation, music instruments and voices, and music performances
 - Students identify the sounds of a variety of instruments, including many orchestra and band instruments, and instruments from various cultures, as well as children's voices and male and female adult voices
 - Students respond through purposeful movement (e.g., swaying, skipping, dramatic play) to selected prominent music characteristics or to specific music events (e.g., meter changes, dynamic changes, same/different sections) while listening to music
- The Nine-Note Recorder Method* helps meet standard #6: Musical form (such as AABB or ABBA) are introduced early in this method. The text sidebar on page 16 explains forms. Thereafter, some songs have the sections labeled. Students should be encouraged to notice the form of other songs which have not be labeled. Some students may dance while others play. Encourage students to invent there own dance to certain songs or to research on the Internet set dances such as Gathering Peascods from Playford's *Dancing Master* and teaching the dance to the class. Or invite an English-country dancer to teach a dance to the class.

STANDARD 7:

Evaluating music and music performances

Students devise criteria for evaluating performances and compositions Students explain, using appropriate music terminology, their personal preferences for specific musical works and styles

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #7: Have pairs or small groups of students perform a song of their choice for the class. Have listening members of

the class comment on what they did well and on one thing that could be improved.

The Nine-Note Recorder Method offers a wealth of material for performances.

Alternate large group sound with small ensembles during performances.

STANDARD 8:

Understanding relationships between music, the other arts, and disciplines outside the arts

Students identify similarities and differences in the meanings of common terms (e.g., form, line, contrast) used in the various arts

Students identify ways in which the principles and subject matter of other disciplines taught in the school are interrelated with those of music (e.g., foreign languages: singing songs in various languages; language arts: using the expressive elements of music in interpretive readings; mathematics: mathematical basis of values of notes, rests, and time signatures; science: vibration of strings, drum heads, or air columns generating sounds used in music; geography: songs associated with various countries or regions)

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #8: Several songs included in this method have lyrics in a variety of other languages. Small numerals by the notes help students with rhythm and counting. Students are encouraged to find countries on the globe before they play a song from that area.

STANDARD 9:

Understanding music in relation to history and culture

- Students identify by genre or style aural examples of music from various historical periods and cultures
- Students describe in simple terms how elements of music are used in music examples from various cultures of the world
- Students identify various uses of music in their daily experiences and describe characteristics that make certain music suitable for each use
- Students identify and describe roles of musicians (e.g., orchestra conductor, folksinger, church organist) in various music settings and cultures

- Students demonstrate audience behavior appropriate for the context and style of music performed

The Nine-Note Recorder Method helps meet standard #9: *The Nine-Note Recorder Method* provides a varied repertoire including period music such as early music, Renaissance, Classical, and Romantic. Folk songs from many countries and cultures are included. Students are encouraged to find countries on the globe before they play a song from that area. Students are given some historical context for composers and/or songs. For example, on page 26, “Since First I Saw Your Face” has this additional information: “Thomas Ford published a music book in 1607 that included this song. That was the same year that Jamestown, Virginia was settled.

หลักสูตร “British National Curriculum” ประเทศอังกฤษ

Music key stage 1

Programme of study: music

Key stage 1

During key stage 1 pupils listen carefully and respond physically to a wide range of music. They play musical instruments and sing a variety of songs from memory, adding accompaniments and creating short compositions, with increasing confidence, imagination and control. They explore and enjoy how sounds and silence can create different moods and effects.

1a → links to other subjects
This requirement builds on En1/1a, 8b.

2b → ICT opportunity
Pupils could use software designed to enable exploration of sounds.

3a → links to other subjects
This requirement builds on En1/4a and PL/6a, 6c.

3b → ICT opportunity
Pupils could use recording equipment to recall sounds and identify and make improvements.

Note for 4
Listening is integral to the development of all aspects of pupils' knowledge and understanding of music.

4a → links to other subjects
This requirement builds on En1/2a, 2f.

4b, 4c → links to other subjects
These requirements build on Sc4/3c, 3d.

Note for 4b

- 'pitch' – higher/lower
- 'duration' – longer/shorter, steady pulse, beat, rhythm
- 'dynamics' – louder/quieter/silence
- 'tempo' – faster/slower
- 'timbre' – different types of sound
- 'texture' – different ways sounds are combined
- 'structure' – different ways sounds are organised.

Knowledge, skills and understanding

Teaching should ensure that **listening, and applying knowledge and understanding**, are developed through the interrelated skills of **performing, composing and appraising**.

Controlling sounds through singing and playing – performing skills

1 Pupils should be taught how to:

- a use their voices expressively by singing songs and speaking chants and rhymes
- b play tuned and untuned instruments
- c rehearse and perform with others [for example, starting and finishing together, keeping to a steady pulse].

Creating and developing musical ideas – composing skills

2 Pupils should be taught how to:

- a create musical patterns
- b explore, choose and organise sounds and musical ideas.

Responding and reviewing – appraising skills

3 Pupils should be taught how to:

- a explore and express their ideas and feelings about music using movement, dance and expressive and musical language
- b make improvements to their own work.

Listening, and applying knowledge and understanding

4 Pupils should be taught:

- a to listen with concentration and to internalise and recall sounds with increasing aural memory
- b how the combined musical elements of pitch, duration, dynamics, tempo, timbre, texture and silence can be organised and used expressively within simple structures [for example, beginning, middle, end]
- c how sounds can be made in different ways [for example, vocalising, clapping, by musical instruments, in the environment] and described using given and invented signs and symbols
- d how music is used for particular purposes [for example, for dance, as a lullaby].

16

NC online version

Programme of study: music

Key stage 2

During key stage 2 pupils sing songs and play instruments with increasing confidence, skill, expression and awareness of their own contribution to a group or class performance. They improvise, and develop their own musical compositions, in response to a variety of different stimuli with increasing personal involvement, independence and creativity. They explore their thoughts and feelings through responding physically, intellectually and emotionally to a variety of music from different times and cultures.

1a → links to other subjects
This requirement builds on En1/1a.

1c → links to other subjects
This requirement builds on En1/1b.

3b → links to other subjects
This requirement builds on PE/5b and En1/1a.

Note for 4
Listening is integral to the development of all aspects of pupils' knowledge and understanding of music.

4a → links to other subjects
This requirement builds on En1/2c.

4b, 4c → links to other subjects
These requirements build on Sc4/3e–3g.

Note for 4b

- 'pitch' – gradations of high/low
- 'duration' – groups of beats, rhythm
- 'dynamics' – gradations of volume
- 'tempo' – different speeds
- 'timbre' – different types of sound
- 'texture' – different ways sounds are combined
- 'structure' – different ways sounds are organised.

Knowledge, skills and understanding

Teaching should ensure that **listening, and applying knowledge and understanding**, are developed through the interrelated skills of **performing, composing and appraising**.

Controlling sounds through singing and playing – performing skills

- 1 Pupils should be taught how to:
- a sing songs, in unison and two parts, with clear diction, control of pitch, a sense of phrase and musical expression
 - b play tuned and untuned instruments with control and rhythmic accuracy
 - c practise, rehearse and present performances with an awareness of the audience.

Creating and developing musical ideas – composing skills

- 2 Pupils should be taught how to:
- a improvise, developing rhythmic and melodic material when performing
 - b explore, choose, combine and organise musical ideas within musical structures.

Responding and reviewing – appraising skills

- 3 Pupils should be taught how to:
- a analyse and compare sounds
 - b explore and explain their own ideas and feelings about music using movement, dance, expressive language and musical vocabulary
 - c improve their own and others' work in relation to its intended effect.

Listening, and applying knowledge and understanding

- 4 Pupils should be taught:
- a to listen with attention to detail and to internalise and recall sounds with increasing aural memory
 - b how the combined musical elements of pitch, duration, dynamics, tempo, timbre, texture and silence can be organised within musical structures [for example, *ostinato*] and used to communicate different moods and effects
 - c how music is produced in different ways [for example, through the use of different resources, including ICT] and described through relevant established and invented notations
 - d how time and place can influence the way music is created, performed and heard [for example, the effect of occasion and venue].

Programme of study: music

Key stage 3

During key stage 3 pupils deepen and extend their own musical interests and skills. They perform and compose music in different styles with increasing understanding of musical devices, processes and contextual influences. They work individually and in groups of different sizes and become increasingly aware of different roles and contributions of each member of the group. They actively explore specific genres, styles and traditions from different times and cultures with increasing ability to discriminate, think critically and make connections between different areas of knowledge.

1a → links to other subjects
This requirement builds on En1/1c.

1c → links to other subjects
This requirement builds on En1/4.

Note for 4
Listening is integral to the development of all aspects of pupils' knowledge and understanding of music.

Knowledge, skills and understanding

Teaching should ensure that listening, and applying knowledge and understanding, are developed through the interrelated skills of performing, composing and appraising.

Controlling sounds through singing and playing – performing skills

- 1 Pupils should be taught how to:
- sing unison and part songs developing vocal techniques and musical expression
 - perform with increasing control of instrument-specific techniques
 - practise, rehearse and perform with awareness of different parts, the roles and contribution of the different members of the group, and the audience and venue.

Creating and developing musical ideas – composing skills

- 2 Pupils should be taught how to:
- improvise, exploring and developing musical ideas when performing
 - produce, develop and extend musical ideas, selecting and combining resources within musical structures and given genres, styles and traditions.

Responding and reviewing – appraising skills

- 3 Pupils should be taught how to:
- analyse, evaluate and compare pieces of music
 - communicate ideas and feelings about music using expressive language and musical vocabulary to justify their own opinions
 - adapt their own musical ideas and refine and improve their own and others' work.

Listening, and applying knowledge and understanding

- 4 Pupils should be taught to:
- listen with discrimination and to internalise and recall sounds
 - identify the expressive use of musical elements, devices, tonalities and structures
 - identify the resources, conventions, processes and procedures, including use of ICT, staff notation and other relevant notations, used in selected musical genres, styles and traditions
 - identify the contextual influences that affect the way music is created, performed and heard (for example, intention, use, venue, occasion, development of resources, impact of ICT, the cultural environment and the contribution of individuals).

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

สำหรับหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวิเคราะห์หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา
โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การนำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาในประเทศไทย
ตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ

1. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ
.....
.....
.....
2. ด้านเนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้		
หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ
.....
.....
.....
3. ด้านการประเมินผล		
หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอเมริกัน	หลักสูตรโรงเรียนนานาชาติ ระบบอังกฤษ
.....
.....
.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

สำหรับครูผู้สอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์

ผู้วิจัย
นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา
โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามชุดนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น
 - 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
 - 2.2 หลักสูตรและการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. สัญชาติ () ไทย () อเมริกัน () อังกฤษ () อื่นๆ (ระบุ.....)
4. วุฒิการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี ระบุ
- () ปริญญาตรี สาขา
- () ปริญญาโท สาขา
5. ประกาศนียบัตร/การอบรมสัมมนา 1) ปี.....
- 2) ปี.....
- 3) ปี.....
6. ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี ปี เดือน
7. ระดับชั้นที่สอน () อนุบาล () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () อื่นๆ (ระบุ.....)
8. จำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์ (วิชาดนตรี) คาบละ นาที
9. ภาระงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายคือ
- () งานธุรการ () งานวิชาการ () งานแนะแนว
- () งานปกครอง () งานห้องสมุด () งานกิจกรรมนักเรียน
- () งานศิลปวัฒนธรรม () อื่นๆ (ระบุ.....)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนขนาด () ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)
() ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 – 300 คน)
() ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)
2. โรงเรียนของท่านเปิดทำการมาเป็นระยะเวลา.....ปี
3. โรงเรียนของท่านใช้หลักสูตรจากประเทศ..... ชื่อหลักสูตร.....
4. โรงเรียนของท่านเปิดสอนในชั้นใดบ้าง
() อนุบาล () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () อื่นๆ (ระบุ.....)
5. ครูคนตรีในโรงเรียนของท่านมีจำนวน.....คน แบ่งเป็น
ระดับอนุบาล.....คน ระดับประถมศึกษา.....คน ระดับมัธยมศึกษา.....คน
6. นักเรียนในโรงเรียนของท่านมีจำนวน.....คน แบ่งเป็น
ระดับอนุบาล.....คน ระดับประถมศึกษา.....คน ระดับมัธยมศึกษา.....คน
7. ในระดับประถมศึกษา มีทั้งหมด.....ห้องเรียน จำนวนนักเรียน/ห้อง.....คน
8. กิจกรรมดนตรีที่ทางโรงเรียนสนับสนุน ได้แก่
() ชมรมดนตรีหรือ Club หลังเลิกเรียน () การแสดงดนตรีเมื่อจบภาคการศึกษา
() การแสดงดนตรีในเทศกาลและวันสำคัญต่างๆ () การแสดงดนตรีจากศิลปินที่มีชื่อเสียง ()
การแสดงดนตรีร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ () การแสดงดนตรีร่วมกับชุมชน
() การประกวดหรือแข่งขันดนตรี () อื่นๆ (ระบุ.....)
9. ผลงานหรือรางวัลทางดนตรีที่โรงเรียนได้รับ
1) จากสถาบัน..... ปี.....
2) จากสถาบัน..... ปี.....
3) จากสถาบัน..... ปี.....

2.2 หลักสูตรและการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. หลักสูตรดนตรีที่ท่านนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนคือ.....
จากประเทศ..... เริ่มใช้ครั้งแรกเมื่อปี.....
2. หนังสือแบบเรียนที่ท่านใช้ในการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษาคือ
 - 1)..... เขียนโดย..... ประเทศ.....
 - 2)..... เขียนโดย..... ประเทศ.....
3. แนวทางในการสอนดนตรีที่ท่านใช้เป็นหลักคือ
() โคตาย () ดาลโครซ () ออร์ฟ () คอมพรีเฮนซีฟมิวซิเชนชิพ () อื่นๆ.....
4. สารคดีที่ท่านใช้จัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาคือ
() ทักษะดนตรี () ทฤษฎีดนตรี () ประวัติศาสตร์ดนตรี () อื่นๆ.....
5. กิจกรรมดนตรีที่ท่านใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนคือ
() การฟัง () การร้อง () การเล่นเครื่องดนตรี () การเคลื่อนไหว
() การสร้างสรรค์ () การอ่าน/เขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี () อื่นๆ.....
6. เครื่องดนตรีที่ท่านใช้สอนทักษะดนตรีคือ
() คีย์บอร์ด/เปียโน () รีคอร์ดเดอร์ () ระนาดออร์ฟ
() เมโลเดียน () เครื่องเคาะจังหวะ () อื่นๆ.....
7. ความถี่ในการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน
() น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง () 1 ครั้ง/ปี () 2 – 3 ครั้ง/ปี () 1 ครั้ง/ภาคการศึกษา
() 2 – 3 ครั้ง/ภาคการศึกษา () 1 ครั้ง/สัปดาห์ () 2 – 3 ครั้ง/สัปดาห์
() มากกว่า 2 – 3 ครั้ง/สัปดาห์ () อื่นๆ.....
8. ประกาศนียบัตรหรือรางวัลทางดนตรีที่นักเรียนของท่านเคยได้รับ
 - 1) จากสถาบัน..... ปี.....
 - 2) จากสถาบัน..... ปี.....
 - 3) จากสถาบัน..... ปี.....

2.3 บริบทอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. การได้รับความสนับสนุน การให้ความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน

- () ผู้บริหาร () เพื่อนครู () ผู้ปกครอง
() นักเรียน () อื่นๆ.....

2. การเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมดนตรี

- () ห้องเรียนดนตรี
() ห้องฝึกซ้อมดนตรี
() ห้องสำหรับเก็บสื่อ/เครื่องดนตรี
() เวทีสำหรับการแสดงดนตรี
() หอประชุมสำหรับการแสดงดนตรี
() อื่นๆ.....

3. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมดนตรีต่างๆ

- () การประกาศหน้าเสาธง
() แผ่นพับ/ใบปลิว
() โปสเตอร์
() เว็บไซต์โรงเรียน
() Facebook
() อื่นๆ.....

Research Tool

The Questionnaire for Researching

Title

PROPOSED GUIDELINES FOR MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR
ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN THAILAND BASED ON
ACCREDITED INTERNATIONAL SCHOOLS

For Teacher

Thesis Advisor

Natthawut Boriboonviree, Ph.D.

Researcher

Ms. Pimpis Permpoon

Music Education Program Department of Art, Music and Dance Education
Faculty of Education Chulalongkorn University

แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา
โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามชุดนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น
 - 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
 - 2.2 หลักสูตรและการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
 - 2.3 บริบทอื่นๆ

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Questionnaire
for
PROPOSED GUIDELINES FOR MUSIC INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR
ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN THAILAND BASED ON
ACCREDITED INTERNATIONAL SCHOOLS

Section I Personal Information

Instruction Please mark ✓ in the () or complete the answer in the space.

1. Sex () Male () Female
2. Age
3. Nationality () Thai () American () British () Others (.....)
4. Education () B.A. Please indicate
- () M.A. Please indicate
- () Ph.D. Please indicate
- () Others.....
5. Certificate/Seminar 1) Year.....
- 2) Year.....
- 3) Year.....
6. Experience in teaching music Year(s) Month(s)
7. Teaching in () Preschool () Primary () Secondary () Others (.....)
8. Number of period per week (music) Each period
minutes
9. Other tasks you've done
- () Administration () Academic () Consultant
- () Discipline () Librarian () Student Activities
- () Art and Culture () Others (.....)

Section II Primary Education Management

2.1 School Information

Instruction Please mark ✓ in the () or complete the answer in the space.

1. Your school size () Small (1 – 120 Students)
() Middle (121 – 300 Students)
() Large (more than 301 Students)
2. Your school has been opened for years
3. The curriculum of your school is from (country) named
4. Grade levels in your school
() Preschool () Primary () Secondary () Others (.....)
5. Number of music teacher(s) in your school..... ;
1) Number of preschool music teacher(s)..... 2) Number of primary music teacher(s).....
3) Number of secondary music teacher(s)..... 4) Others.....
6. Number of students in your school..... ;
1) Preschool students..... 2) Primary students.....
3) Secondary students..... 4) Others.....
7. Number of primary classrooms
1) Grade/Year 1.....students per class..... 2) Grade/Year 2..... students per class.....
1) Grade/Year 3.....students per class..... 2) Grade/Year 4..... students per class.....
1) Grade/Year 5.....students per class..... 2) Grade/Year 6..... students per class.....
8. Music activities that the school always supports are
() A music club after school () A concert when finishing each semester
() A concert on a special day () A concert from famous musicians
() Joining a concert with other schools () Music competition
() Joining a concert with the local community () Others (.....)
9. Music performance(s) or reward(s) of the school
1) from year
2) from year
3) from year

2.2 Elementary Music Curriculum and Instruction

Instruction Please mark ✓ in the () or complete the answer in the space.

1. The music curriculum you use for teaching is
from (country) since (year)
2. A primary music books you always use are
 - 1)..... the author(s) from (country)
 - 2)..... the author(s) from (country)
3. Your major music methods is
() Kodaly () Dalcroze () Orff () Comprehensive Musicianship () Others...
4. Music contents that you teach in primary are
() Music skills () Music theory () Music history () Others.....
5. Music activities used in a classroom are
() Listening () Singing () Playing () Dancing/Moving
() Creating () Reading/Writing music notation () Others.....
6. Classroom music instruments are
() Keyboard/Piano () Recorder () Orff
() Melodeons () Percussion () Others.....
7. The frequency of extra curricular activities
() Less than once a year () Once a year () Twice or 3 times a year
() Once a semester () Twice or 3 times a semester
() Once a week () Twice or 3 times a week
() More than twice or 3 times a week () Others.....
8. Music certificates or rewards of your students
 - 1) from year
 - 2) from year
 - 3) from year

2.3 Other Contents

Instruction Please mark ✓ in the () or complete the answer in the space.

1. People who support the music program in the school

- () The principle () Colleagues () Parents
() Students () Others.....

2. Places for music activities

- () Music classroom
() Music rehearsal room
() Storage room for musical instrument
() Stage for music performance
() Concert hall
() Others.....

3. Way to publicize music activities

- () Morning Announcement
() Brochure
() Poster
() School website
() Facebook
() Others.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกตเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

สำหรับผู้วิจัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์

ผู้วิจัย
นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา
โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ผู้สังเกตการสอน..... ระยะเวลาที่สังเกต.....นาที่
วัน เดือน ปี ที่ทำการสังเกต..... สังเกตครั้งที่.....
ผู้สอน..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... จำนวนนักเรียน.....คน
โรงเรียน..... เขต.....
เนื้อหาเรื่อง..... สื่อการสอน.....

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต	หมายเหตุ/พฤติกรรมที่บ่งบอก
	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	
ด้านนักเรียน		
1. นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่าครู.....
2. นักเรียนให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม.....
3. นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง.....
4. นักเรียนรับผิดชอบภาระงานที่ครูมอบให้.....
5. นักเรียนมีความกล้าแสดงออก.....
6. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบ คำถาม.....
7. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี.....

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต	หมายเหตุ/พฤติกรรมที่บ่งบอก
	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	
ด้านครูผู้สอน		
1. ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน.....
2. ครูคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน.....
3. ครูให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ.....
4. ครูวัดและประเมินผลนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน.....
5. ครูยิ้มแย้มแจ่มใสขณะสอน.....
6. ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างเท่า เทียม.....
ด้านเนื้อหาสาระ		
1. ครูกำหนดเนื้อหาสาระดนตรีจากหลักสูตร....
2. ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้.....
3. เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความถูกต้อง.....
4. เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความเป็นรูปธรรม.....
5. เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย.....
6. เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย.....
7. เนื้อหาที่ครูใช้สอนทำให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย.....
8. เนื้อหาที่ครูใช้สอนมีความทันสมัย.....
9. เนื้อหาสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย.....

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต	หมายเหตุ/พฤติกรรมที่บ่งบอก
	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	
ด้านวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
1. ครูดำเนินการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง (เช่น บรรยาย ปาฐกถา สาธิต).....
2. ครูดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (เช่น แบ่งกลุ่ม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ จำลองสถานการณ์ ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป การศึกษาโดยลำพัง).....
3. ครูดำเนินการสอนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม (กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย).....
4. ครูดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาเป็นรายบุคคล.....
5. กิจกรรมดนตรีที่ครูจัดขึ้นมีเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....
6. กิจกรรมดนตรีมีความท้าทาย ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป.....
7. กิจกรรมดนตรีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์....
8. ครูมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาดนตรีด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ.....
9. ครูเลือกใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย.....
10. กิจกรรมดนตรีเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย.....
11. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น.....
12. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม.....
13. ครูปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรีให้กับผู้เรียน..

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต	หมายเหตุ/พฤติกรรมที่บ่งบอก
	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	
ด้านแหล่งวิทยาการ		
1. มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักดนตรีมาให้ความรู้แก่นักเรียน.....
2. มีการนำทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน.....
3. ครูเลือกใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอน.....
4. ครูแสดงให้เห็นถึงวัตถุหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางดนตรี.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

สำหรับครูผู้สอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา
โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน**

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ชุดนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร

2. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดด้านการจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครตามองค์ประกอบการจัดการศึกษาดังนี้

2.1 สารเนื้อหาในการศึกษา	2.5 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา
2.2 ครูผู้สอน	2.6 เงินทุนสนับสนุน
2.3 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา	2.7 สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม
2.4 รูปแบบวิธีการเรียนการสอน	2.8 ผู้เรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
ตามแนวของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. เชื้อชาติ สัญชาติ
4. วุฒิการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี ระบุ
- () ปริญญาตรี ระบุ
- () ปริญญาโท ระบุ
5. การอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรีหรือการสอนดนตรี
() ได้รับการอบรม () ไม่ได้รับการอบรม

ถ้าได้รับการอบรม จำนวนครั้งของการอบรม ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่/ปี	เรื่องที่เข้าอบรม	หน่วยงานที่จัดอบรม	จำนวนวัน

6. ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี ปี เดือน
7. ระดับชั้นที่สอน () เกรด 1 () เกรด 2 () เกรด 3 () เกรด 4 () เกรด 5 () เกรด 6
8. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ คาบละ นาที
9. ภาระงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย 1)
- 2)
- 3)

ตอนที่ 2 รายละเอียดด้านการจัดการศึกษาวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 สารเนื้อหาในการศึกษา

1) ปัจจุบันหลักสูตรดนตรีที่โรงเรียนของท่านใช้อยู่มีลักษณะเป็นอย่างไรและอยู่บนพื้นฐานของจุดมุ่งหมายหรือปรัชญาอะไร What is the music curriculum in your school like nowadays and what is the basis of the objectives or the philosophy of the music curriculum ?

.....

2) ในการจัดทำหลักสูตรดนตรีทางโรงเรียนได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ ความต้องการของผู้ปกครอง ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของโรงเรียน) ก่อนหรือไม่ อย่างไร Does your school analyze the basic information (the philosophy, the learning theory, the parents' needs, the students' basic knowledge, the objectives of the school? How?

.....

3) เนื้อหาสาระดนตรีที่กำหนดไว้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร Are the specified contents of the music covered with the objectives of the curriculum? How?

.....

4) โรงเรียนมีกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรดนตรีให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยอย่างไร Does the school have the process for developing the music curriculum which has the accordance with Thai society?

.....

5) หลักสูตรดนตรีที่ท่านใช้จัดการเรียนการสอนในขณะนี้ มีการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมในหลักสูตรอย่างไร According to the music curriculum used in class nowadays, how is it determined by the contents and activities?

.....

.....

6) หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาแต่ละระดับชั้นไว้อย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ How does the curriculum determine the period of time for the music activities in each grade of the primary level? Is it suitable?

.....

.....

7) เนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร Are the contents suitable for the basic knowledge, ages, students' lives and their social lives? How?

.....

.....

8) ท่านดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้มากน้อยเพียงใด How much do you manage your teaching to be consistent with the objectives of the curriculum?

.....

.....

9) หลักสูตรได้เสนอแนะแนวทางการวัดและประเมินผลไว้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการปรับอย่างไรให้มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของท่าน Does the curriculum offer the guidelines to evaluate? How should it be improved?

.....

.....

10) ในการใช้หลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นๆอย่างไร For using the music curriculum in Thai society, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

.....

2.2 ครูผู้สอน

1) ท่านมีขั้นตอนในการทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไรให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนของท่านมากที่สุด

How do you plan the steps of the lesson plans which are the most suitable for your students?

.....

.....

2) ท่านสามารถทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ทั้งหมดหรือไม่ หรือท่านมีการปรับใช้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนอย่างไร Can you make the lesson plans be consistent with all objectives of the curriculum? Or how do you adjust it to be consistent with the students?

.....

.....

3) ท่านทำแผนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะใดบ้าง เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว (ต่อเทอมหรือต่อปีการศึกษา) แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน How do you make the lesson plans; for example, long lesson plans (per semester or per year), lesson plans for units, lesson plans for contents?

.....

.....

4) แผนการจัดการเรียนรู้ของท่านทำให้นักเรียนของท่านมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด อธิบาย How much do your lesson plans make your students have good behaviors as the school curriculum determined?

.....

.....

5) ท่านได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้และทักษะทางด้านดนตรีอย่างไรบ้าง (เช่น เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น) How do you improve yourself in knowledge and music skills (such as attending the meeting, training, seminar, further studying)

.....

.....

6) ท่านคิดว่าครูดนตรีที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร From your opinion, what should the characteristics of good music teachers be like?

.....

.....

7) ในการประกอบอาชีพครูดนตรีระดับประถมศึกษา ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นๆอย่างไร For the music teacher career in the primary level, what problems and obstacles have you met? What were the causes of the problems and obstacles? Do you have any suggestions to solve those problems and obstacles?

.....

.....

2.3 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา

1) โรงเรียนของท่านได้มีการสำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนด้านดนตรีจากครูหรือไม่ อย่างไร Does your school survey the teachers' needs for the materials, tools, instructional media for music? How?

.....

.....

2) สื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นหรือไม่ สื่อใดที่ท่านคิดว่าควรมีเพิ่มเติม Is the instructional media that the school offers enough for the needs of the students in each level? Do you think which instructional media should be offered more?

.....

.....

3) ท่านคิดว่าสื่อการเรียนการสอนด้านดนตรีในโรงเรียนของท่านตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร Do you think whether the instructional media in music teaching conforms to the contents and the objectives of the curriculum? How?

.....

.....

4) ท่านและนักเรียนของท่านมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้อาเซียนตรีเล็กน้อยเพียงใด มีการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้บ้างหรือไม่ How much do your students and you have the capacity to make the learning media of music? Do your students and you use the materials in the locality?

.....

.....

5) ทางโรงเรียนของท่านมีสถานที่ในการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร Does your school have enough places to keep the instructional media and is it suitable? How?

.....

.....

6) ในการใช้สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษาในการสอนดนตรีระดับประถมศึกษา ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นๆอย่างไร In using music media and tools for teaching music in the primary level, what problems and obstacles did you meet? What were the causes of those? What are the suggestions for the solution to the problems?

.....

.....

2.4 รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน

1) ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท่านกำหนดไว้ได้หรือไม่ อย่างไร Can you manage the activities as the lesson plans determined? How?

.....

.....

2) ท่านมีการปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนบ้างหรือไม่ อย่างไร Have you adjusted and been flexible to manage your teaching to be consistent with the students? How?

.....

.....

3) ท่านใช้เทคนิควิธีการสอนในรูปแบบใดบ้าง เพราะอะไร (การบรรยาย การอภิปราย การแสดง บทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การสอนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม การสาธิต การแบ่งกลุ่มทำงาน) Which teaching technique do you use? Why? (description, discussion, role play, simulation, individual or group teaching, demonstration, group work)

.....

4) ท่านมีวิธีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนด้านเนื้อหา ทักษะ และเจตคติทางดนตรีอย่างไร How do you have the method to evaluate the students in terms of contents, skills, and attitudes of music?

.....

5) ท่านได้กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรบ้าง (การทดสอบ การสังเกต การปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมงาน อื่นๆ) How do you determine the evaluation from the activities? (testing, observation, practice, portfolio, etc.)

.....

6) ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการกับวิชาใดบ้าง อย่างไร What subjects do you integrate the activities in teaching with? How?

.....

7) ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านดนตรีบ้างหรือไม่ อย่างไร Does the school have the extra activities in music? How?

.....

8) ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถทางด้านดนตรีในวันสำคัญหรือในโอกาสพิเศษต่างๆบ้างหรือไม่ อย่างไร Do the students have the opportunity to show their talents in music on the special occasions? How?

.....

.....

9) ในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา ท่านพบปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นๆอย่างไร For teaching music in the primary level, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

.....

2.5 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา

1) โรงเรียนของท่านมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด How many professionals in music does your school have?

.....

.....

2) ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูดนตรีได้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนในด้านใดบ้าง เช่น การจัดอบรม การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน Which aspects does your school encourage music teachers to have the opportunity to improve their potentiality? (training, seminar, study tour, research)

.....

.....

3) ท่านคิดว่าครูดนตรีในโรงเรียนของท่านมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร Do you think there are enough music teachers for the students' needs? How?

.....

.....

4) บุคลากรทางการศึกษา เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน ฝ่ายอาคารสถานที่ หรือฝ่ายอื่นๆ ให้การสนับสนุนวิชาดนตรีเป็นอย่างดีหรือไม่ อย่างไร Do the educational staff such as financial staff, registration staff, or others support the music subject strongly? How?

.....

.....

5) บุคลากรฝ่ายวิชาการในกลุ่มวิชาศิลปะในโรงเรียนของท่านได้ประสานงาน คอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี How much do the academic staff in the art department in your school help and cooperate to work together?

.....

.....

6) ในด้านผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษาวิชาดนตรี ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานี้ๆอย่างไร For the administrator and the staff who support the music subject, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

.....

2.6 เงินทุนสนับสนุน

1) โรงเรียนของท่านได้รับเงินทุนสนับสนุนจากองค์กรใดบ้าง From what organization is your school supported?

.....

.....

2) โรงเรียนของท่านมีการมอบทุนการศึกษาหรือเว้นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรีหรือไม่ อย่างไร Does your school have the education fund or studying for free for the students who have the specific competencies in music? How?

.....

.....

3) โรงเรียนของท่านมีการจัดสรรงบประมาณให้กับวิชาดนตรีในด้านใดบ้าง มีความเพียงพอหรือไม่ โปรดอธิบาย Which aspects does your school support the budget for the music subject? Is it enough? Please explain.

.....

.....

4) ผู้ปกครองและนักเรียนให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรีอย่างเต็มที่ในด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาต่อไปนี้หรือไม่ เช่น หนังสือเรียน เครื่องดนตรี เครื่องแต่งกาย (เมื่อมีการแสดง) หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ Do the parents and students extremely support the music activities such as textbooks, musical instruments, costumes (when having performance) or other expenses?

.....

.....

5) ในด้านเงินทุนสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับประถมศึกษา ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นๆอย่างไร For the fund to support teaching music in the primary level, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

.....

2.7 สถานที่และบรรยากาศแวดล้อม

1) ห้องเรียนสำหรับวิชาดนตรีระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียนหรือไม่ อย่างไร Are there enough music rooms in the primary level and is it suitable for the students? How?

.....

.....

2) ในห้องเรียนวิชาดนตรีมีสิ่งใดบ้างที่แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศแห่งการเรียนรู้หรือมีแหล่งศึกษาค้นคว้าทางดนตรีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน Is there anything in music rooms to show about the atmosphere for learning or the music resources that supports the students' learning?

.....

.....

3) ทางโรงเรียนได้จัดสถานที่ หอประชุม หรือเวทีสำหรับการแสดงทางด้านดนตรีไว้หรือไม่ อย่างไร Does the school have the places for the meeting or the hall for the performance? How?

.....

.....

4) นักเรียนมีห้องหรือสถานที่สำหรับซ้อมดนตรีอย่างเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร Are there enough rooms or places for the students to rehearse music and is it suitable? How?

.....

.....

5) นักเรียนมีสถานที่สำหรับเก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร Are there enough rooms or places for the students to keep the musical instruments and is it suitable? How?

.....

.....

6) ในด้านสถานที่และบรรยากาศแวดล้อมสำหรับการศึกษาวีชาดนตรี ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างไร For the place and the atmosphere in studying music, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

2.8 ผู้เรียน

1) นักเรียนในระดับประถมศึกษามีลักษณะที่แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ทั้งทางด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ How much are the differences among the students in the primary level, from their gender, race, religion, etc.?

.....

2) ในกรณีที่ใน 1 ระดับชั้นมีมากกว่า 1 ห้องเรียน ครูผู้สอนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมีเกณฑ์อย่างไรในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในแต่ละห้องเรียน In case one level has more than one room, what criterions do the teachers or the related person use for selecting the students to study in each class?

.....

3) คุณสมบัติเฉพาะของนักเรียนอันได้แก่ ความสามารถทางดนตรี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติต่อวิชาดนตรี ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูหรือไม่ อย่างไร Do the specific qualifications of the students such as the music capacity, the achievement and the attitude to the music subject affect the teachers' teaching? How?

.....

4) โดยปกติแล้ว นักเรียนให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของวิชาดนตรีมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมใดบ้างที่เป็นตัวบ่งชี้ (เช่น ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในทุกๆกิจกรรมการเรียนการสอน ฝึกซ้อมดนตรีอย่างสม่ำเสมอ รับผิดชอบการบ้านหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันเวลา ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง) In general, how much are the students interested in music subject and focus on the importance of this subject? Which behaviors are identified? (such as to concentrate at studying and to cooperate with every activity, to practice music constantly, to be responsible for their homework or assignment in time, to search for more knowledge by themselves)

.....

.....

5) ในด้านผู้เรียนระดับประถมศึกษา ดนตรี ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นๆอย่างไร For the students in the primary level, what problems and obstacles have you met? What are the causes for those? How can you suggest for the solution to those?

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพิมพ์พิศ เพิ่มพูน เกิดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะวิทยาการจัดการ สาขานิเทศศาสตร์ การโฆษณา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เมื่อปีการศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาดนตรีศึกษาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย